

**UCHWAŁA NR XXXVI/292/21
RADY MIEJSKIEJ W KOŻUCHOWIE**

z dnia 26 sierpnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy
Koźuchów na lata 2021 – 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 roku poz. 1372), art. 17 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.¹⁾) Rada Miejska w Koźuchowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koźuchów na lata 2021 – 2030 w brzmieniu zgodnym z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Koźuchowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na stronie internetowej i Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Koźuchowie.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Ireneusz Drzewiecki

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2020 r., poz. 2369; z 2021 r., poz. 794 i poz. 803.

Załącznik do Uchwały Nr XXXVI/292/21
Rady Miejskiej w Koźuchowie
z dnia 26 sierpnia 2021 roku

STRATEGIA

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

GMINY KOŻUCHÓW NA LATA 2021 - 2030

Spis treści

WPROWADZENIE	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	7
UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	7
1. PODSTAWY PRAWNE STRATEGII	7
2. PODSTAWY STRATEGICZNO - PROGRAMOWE.....	8
II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA.....	10
1. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY KOZUCHÓW	10
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY KOZUCHÓW	10
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I STAN ZDROWIA MIESZKAŃCÓW GMINY	12
4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	16
5. RYNEK PRACY	19
6. BEZROBOCIE	22
7. ZASOBY MIESZKANIOWE	24
8. BEZDOMNOŚĆ.....	26
9. EDUKACJA I WYCHOWANIE	28
10. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	32
11. KULTURA SPORT I REKREACJA	38
12. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	41
13. PRZESTĘPCZOŚĆ	45
14. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	47
15. POMOC SPOŁECZNA.....	48
16. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY.....	64
17. ANALIZA SWOT	68
III. PROGRAMOWANIE	78
1. WIZJA, MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	79
2. RAMY FINANSOWE STRATEGII	86
3. PROGRAMY I PROJEKTY	88
4. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	88
5. ANALIZA RYZYKA.....	89
ZAKOŃCZENIE.....	91
SPIS TABEL	92
SPIS WYKRESÓW.....	93

WPROWADZENIE

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koźuchów został przygotowany na lata 2021-2030. Stanowi kontynuację poprzedniej Strategii i nawiązuje do jej celów, założeń i działań, które zapoczątkowały proces tworzenia szerokiego, zintegrowanego systemu wsparcia społecznego, umożliwiającego wszystkim mieszkańcom Gminy Koźuchów rozwój, poprawę jakości życia oraz zapobieganie pojawianiu się zagrożeń dla funkcjonowania społeczności lokalnej. Celem głównym obecnej Strategii jest stworzenie wszystkim mieszkańcom Miasta i Gminy Koźuchów warunków do aktywnego udziału w życiu społeczności lokalnej na miarę potrzeb i możliwości. Zaplanowane działania skupiają się przede wszystkim na utrzymaniu i rozwoju funkcjonującego systemu pomocy społecznej, opartego na współpracy wielu instytucji i organizacji pozarządowych, organizacji i realizacji profesjonalnych rozwiązań problemów społecznych, aktywizacji środowisk i osób marginalizowanych, zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym oraz edukacji społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koźuchów na lata 2021-2030 w swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej obowiązujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym. Strategia ta jest zgodna z założeniami polityki państwa, bazuje na wartościach polityki społecznej, takich jak: partycypacyjność¹, solidarność, ład społeczny, subsydiarność². Obligatoryjny obowiązek opracowania strategii wynika z art. 17 ust.1 pkt 1³ ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informację na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii, **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie i identyfikuje problemy społeczne, oraz część **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie wizji, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koźuchów jest dokumentem uspołecznionym, bowiem w pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, w tym sektora pomocy społecznej, oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła. Strategia została opracowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Koźuchowie przy współpracy Zespołu do spraw opracowania przedmiotowej strategii powołanego Zarządzeniem nr 0050.50.2021 Burmistrza Koźuchowa z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie

¹ Partycypacja (z łaciny particeps-biorący udział, z ang. participation-uczestniczenie) –uczestnictwo, udział jednostek w większej grupie, formacji, projekcie czy instytucji.

² Subsydiarność inaczej pomocniczość -jedna z najważniejszych zasad pracy socjalnej, która sprowadza się do poglądu, że obowiązkiem społeczności jest wspomaganie jej części składowych w naturalnym rozwoju. Istotnym założeniem jest zakres tej pomocy: społeczność nie może ingerować w sprawy, z którymi poszczególne jednostki są w stanie poradzić sobie same, lecz jedynie tam, gdzie pomoc jest niezbędna.

³ Treść powołanego przepisu wskazuje, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

powołania Zespołu ds. opracowania i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Koźuchów na lata 2021-2030. Zespół tworzyli przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie, Wydziałów Urzędu Miejskiego w Koźuchowie: Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia, Straży Miejskiej w Koźuchowie, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Koźuchowie, Społecznej Komisji Mieszkaniowej przy Urzędzie Miejskim w Koźuchowie, Komisariatu Policji w Koźuchowie, Ochotniczej Straży Pożarnej w Koźuchowie, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koźuchowie, Centrum Integracji Społecznej w Koźuchowie, Koła Wolontariatu przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Koźuchowie, Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, Uzależnionych i Bezrobotnych „EN GEDI” w Koźuchowie, Gabinetów Lekarskich „Zacisze” – filia w Koźuchowie, Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddziału Rejonowego w Koźuchowie. Koordynatorem Zespołu był Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie.

Tworząc strategię stosowano się do zaleceń i rekomendacji w zakresie jej opracowania, a w przyszłości jej aktualizacji. Skorzystano z projektu pn. „STRATEGOR Opracowanie narzędzia do programowania strategicznego w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu na poziomie lokalnym dla jednostek samorządu terytorialnego” (STRATEGOR), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Osi Priorytetowej II oraz projektu, pn. „Efekt Synergii - koordynacja lubuskiej ekonomii społecznej”, realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze, w ramach, którego skorzystano z porad eksperta.

Tryb prac miał charakter społeczno-ekspertski. W procesie tworzenia został zapewniony szeroki udział środowisk regionalnych, zaangażowanych w politykę rozwoju gminy, tj. radnych miejskich, sołtysów, jednostek lokalnego samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, szkół, przedszkoli. Reprezentanci tych środowisk (określani dalej jako eksperci), poprzez udział w pracach Zespołu, wnieśli istotny wkład w opracowanie diagnozy, stworzenie wizji, misji, określenie celów i kierunków działań. Spotkania robocze Zespołu przybierały różnorodny charakter, jednak w przeważającej części miały postać warsztatów, podczas których eksperci będący reprezentantami różnych środowisk i grup interesów (organizacje, instytucje, grupy wiekowe, środowiska itp.), wspólnie omawiali istniejące problemy społeczne, określali ich wagę, powszechność, ustalali hierarchię ich ważności. Podczas prac wskazano sposoby i możliwości rozwiązania zdiagnozowanych problemów. Określano konieczne działania, wskazywano osoby odpowiedzialne za ich realizację, ustalano sposób finansowania danego działania. Oznaczono wskaźniki realizacji celów strategicznych.

Pomysły, inicjatywy, projekty, wskazane podczas warsztatów, mogące przyczynić się do osiągnięcia założonych celów zostały spisane i posłużyły jako cenny materiał do skonstruowania przedmiotowej strategii.

Warto zaznaczyć, że na każdym etapie prac istniała możliwość włączenia się w proces tworzenia dokumentu m.in. poprzez udział w konsultacjach prowadzonych zarówno w trybie zorganizowanych spotkań oraz poprzez zgłaszanie uwag drogą pisemną,

mailową i telefoniczną w trybie ciągłym. Wszelkie istotne dla dokumentu, wniesione uwagi, informacje zostały uwzględnione i ujęte w strategii.

W wyniku prac Zespołu powstała Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koźuchów na lata 2021-2030.

Do opracowania kompleksowej diagnozy społecznej wykorzystano dane zastale, tj. materiały i analizy statystyczne gromadzone i opracowane przez Urząd Miejski w Koźuchowie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie, Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli, Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, jak również na podstawie informacji pozyskanych od organizacji pozarządowych, które zgromadzono, uporządkowano i poddano wnikliwej analizie. Analizie poddano również rodziny objęte różnymi formami wsparcia w Ośrodku Pomocy Społecznej w Koźuchowie w okresie ostatnich 5 lat, jako reprezentujące część mieszkańców gminy - dotkniętej różnego rodzaju problemami społecznymi oraz wykluczeniem społecznym. Dane te stanowiły bazę diagnostyczną. Jednak warsztaty diagnostyczne, identyfikacja mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT) stały się dla Zespołu najcenniejszym materiałem przy opracowywaniu przedmiotowego dokumentu. Do diagnozy wykorzystano również analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy (próby badawczej 100 osób dorosłych mieszkańców Gminy Koźuchów), oraz grupy 337 uczniów szkół podstawowych w przedziałach wiekowych: klasy 4-6 i klas 7-8, opracowanych i ujętych w dokumencie „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Koźuchów” (2020)⁴. Powyższy raport przedstawia podstawowe problemy społeczne Gminy Koźuchów związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnienia od hazardu, przemocy w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec tychże zjawisk. Badania te są źródłem identyfikacji realnych zagrożeń dla Gminy Koźuchów. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2020 i lat poprzednich posłużyły do określenia tendencji oraz wskazania ram finansowych w strategii.

Na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji oraz zasobów Gminy Koźuchów zostały określone wizja, misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędne do podjęcia. Określono sposób realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitorujących.

W celu realizacji działań niezbędne jest stałe, systematyczne diagnozowanie problemów społecznych, a także dążenie do profesjonalnego i sprawnego działania i współpracy służb społecznych.

Realizacja Strategii obejmuje wieloletni horyzont czasowy rozpoczynający się od 1 stycznia 2021 roku, trwający do 31 grudnia 2030 roku. Okres dekady, na którą zaplanowano realizację celów strategicznych daje szansę wprowadzenia trwałych i zauważalnych zmian w życiu lokalnej wspólnoty. Należy jednak pamiętać, że strategia ma charakter dynamiczny i podlegać może wszelkim zmianom. Również zmianom i uwarunkowaniom prawnym. Skuteczność realizacji założeń Strategii będzie zależała również od posiadanych i pozyskanych przez gminę oraz podmioty uczestniczące

⁴ Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych, Gmina Koźuchów, Nowe Horyzonty, Wrocław 2020.

w realizacji strategii środków finansowych. Dlatego ważne będzie uwzględnienie wszelkich nowych programów, w tym planowanego Nowego Ładu, którego założenia i nowe rozwiązania oraz pomocowy charakter będą miały istotne znaczenie przy realizacji założeń Strategii. Nowe, ważne zadania, przyjmowane będą w programach, planach i wpisane zostaną do Strategii w drodze jej ewaluacji.

Strategia stanowi zatem materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów, projektów pomocy społecznej. Zakłada się, że realizacja strategii poprawi poziom świadczonych usług społecznych, a tym samym podniesie jakość życia mieszkańców Gminy Kozuchów.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE STRATEGII

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876). W ramach zadań własnych gmina opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka. Zgodnie z ustawą, powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii, jej ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

Strategia zgodna jest z następującymi aktami prawnymi, regulującymi zadania w obszarze polityki społecznej. Należą do nich w szczególności:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1295 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz 821 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 877),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 218 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r., o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku

pracy (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1409 z późn. zm),

- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 176),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 573),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2133 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1057 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 75),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 685),
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 716 z późn. zm)
- Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm),
- Ustawa z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1329),
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1348 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2085 z późn. zm.).

Podczas realizacji strategii zajdzie również konieczność odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO - PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koźuchów pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programami opracowanymi i funkcjonującymi na szczeblu europejskim, krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Należą do nich:

Dokumenty europejskie i krajowe

- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027,

- Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu- Aktualizacja 2021 - 2027 z perspektywą do roku 2030,
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030).

Dokumenty regionalne i lokalne

- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 (SRWL 2030),
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Strategią Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030,
- Wojewódzki Program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych na lata 2021 - 2030,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020,
- Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014 - 2020,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowosolskiego na lata 2016 - 2026
- Strategia Rozwoju Gminy Kozuchów na lata 2012 – 2022,
- Lokalny Program Rewitalizacji dla Kozuchowa na lata 2016-2022,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2024,
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024,
- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kozuchów na rok 2021

II. CZĘŚĆ ANALITYCZNO-DIAGNOSTYCZNA

1. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY KOŻUCHÓW

Problemy społeczne bywają trudne do zidentyfikowania. Rzadko występują bowiem w pojedynkę i w czystej postaci. Zazwyczaj jeden problem przyczynia się do powstania kolejnego, a ten do następnego, np. bezrobocie może powodować ubóstwo, wstyd, pogorszenie stanu zdrowia, depresję, sięgnięcie po alkohol, te z kolei niewydolność wychowawczą, agresję, przemoc itd. Nawarstwienie się problemów powoduje ogromne niebezpieczeństwo dla jednostki, rodziny, społeczności lokalnej, całej gminy. Jakość i poziom życia mieszkańców jest jednym z czynników decydujących o zrównoważonym rozwoju gminy. Wśród mieszkańców można zidentyfikować wiele zagrożeń i problemów, które ten rozwój hamują. Na specyfikę problemów społecznych należy spojrzeć więc szeroko, wnikliwie i bardzo odpowiedzialnie.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY KOŻUCHÓW

Źródło: GUS Polska

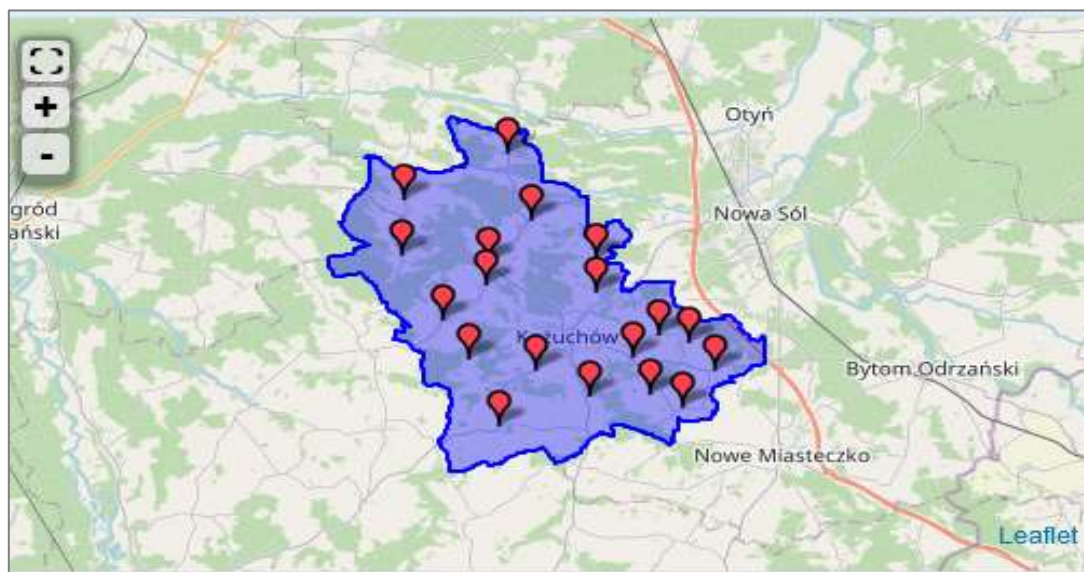
Gmina miejsko-wiejska Koźuchów położona jest w południowej części województwa lubuskiego i administracyjnie należy do powiatu nowosolskiego, stanowiąc jego zachodni fragment sąsiadujący od strony północnej z powiatem zielonogórskim i od strony południowo-zachodniej z powiatem żagańskim. Gminy sąsiadujące to: Otyń, Nowa Sól, Nowe Miasteczko, Brzeźnica, Zielona Góra i Świdnica.

Koźuchów to największa gmina w powiecie nowosolskim, jej powierzchnia wynosi: 179 km². Gęstość zaludnienia wynosi 90 osób na km². Koźuchów położony jest w odległości 25 km na południe od Zielonej Góry - siedziby wojewódzkich władz

samorządowych i w odległości 10 km na zachód od Nowej Soli (miasto powiatowe). Odległości od większych ośrodków miejskich: Wrocław oraz Poznań około 130 km, Berlin – 210 km.

Gminę Kozuchów stanowi miasto Kozuchów – siedziba władz gminy, gdzie zlokalizowane są także instytucje pomocowe oraz 20 wsi: Bielice, Broniszów, Bulin, Cisów, Czciradz, Drwalewice, Dziadoszyce, Książ Śląski, Lasocin, Miocin Górny, Miocin Dolny, Miocin Średni, Podbrzezie Górne, Podbrzezie Dolne, Radwanów, Słocina, Sokołów, Solniki, Stypułów, Studzieniec, a także 2 przysiółki: Kierzkowice i Zawada.

Źródło: GUS Polska

Położenie gminy w bliskim sąsiedztwie Zielonej Góry, ważnego dla rejonu ośrodka administracyjnego, przemysłowego i akademickiego, dobre powiązanie z siecią dróg o znaczeniu wojewódzkim i krajowym oraz niewielka odległość od granicy z Niemcami stwarzają możliwości rozwoju gospodarczego i przestrzennego gminy. Od 1 lipca 2018 r. w powiecie nowosolskim, a tym samym na terenie Gminy Kozuchów została uruchomiona sieć autobusów, które stanowią własność Międzygminnego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego SubBus spółka z o.o. Rozwiązały one w znacznej mierze problemy z dojazdem mieszkańców wsi do miasta Kozuchowa, niestety jednak nadal nie są one wystarczające zwłaszcza w odległych enklawach wiejskich.

Dominujące funkcje miasta i gminy to przemysł i rolnictwo. Funkcje uzupełniające to usługi, handel i turystyka. Gmina posiada wiele atutów cennych dla rozwoju turystyki: środowisko naturalne, kulturowe, cenne zabytki, bliskość granicy państwa, położenie przy ważnych szlakach komunikacyjnych. Kozuchów ze średniowiecznym układem przestrzennym starego miasta oraz zabytkami stanowi ważny ośrodek krajoznawczy o znaczeniu regionalnym. Atrakcyjność turystyczna oraz środowisko naturalne gminy, może stanowić potencjalne źródło aktywności fizycznej, umożliwiać rekreację i zapobiegać występowaniu różnego rodzaju problemów zdrowotnych oraz rozwojowych mieszkańców.

Na terenie gminy znajdują się grunty i obiekty po byłej jednostce wojskowej, które przeznaczone zostały w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod mieszkalnictwo. Modernizacja obiektów po jednostce wojskowej na mieszkania wielorodzinne, znacząco poprawiła sytuację mieszkaniową Gminy Koźuchów.

Gmina Koźuchów leży na „ziemiach odzyskanych”, więc jej ludność ma korzenie napływowe z różnych części przedwojennej Polski, w tym również z kresów wschodnich. W rezultacie zwłaszcza w starszym pokoleniu, pojawiają się trudności z identyfikacją z zamieszkiwanym rejonem. To wpłynęło na raczej małą solidarność międzyludzką mieszkańców. Mieszkańcy okolicznych miejscowości nie integrują się ze sobą. Lokalna tożsamość budowana przez lata to trudny i mozolny proces ze względu na brak więzi międzyludzkich wynikających ze wspólnych korzeni i tradycji, ale także rezultat ogólnopolskiej tendencji małego zaangażowania społecznego i braku tradycji społeczeństwa obywatelskiego. Problem ten został wyraźnie wskazany podczas prac Zespołu ds. Opracowania i Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Koźuchów na lata 2021-2030, a także podczas warsztatów diagnostycznych z ekspertami. Grupa sołtysów, uczestniczących w warsztatach diagnostycznych określiła ten problem jako istotny i powszechny. Wskazywali oni, na znikome zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, a także na brak chęci udziału w gotowych przedsięwzięciach proponowanych przez przedstawicieli sołectw, przy jednoczesnej pretensjonalnej postawie mieszkańców i ich sugestiiach, że nic się im nie oferuje. Ze względu na wagę i powszechność problemu uwzględniono go w dokumencie oraz określono cele i działania dążące do zmiany negatywnych postaw i rozwiązania zdiagnozowanego problemu. Celem będzie zmiana postawy, zaktywizowanie tej grupy do działania, do wyjścia z marazmu, zaangażowania się w działania na rzecz własną, swojej rodziny i swojej społeczności. Wskaźnikiem realizacji powyższego celu będzie liczba mieszkańców biorących udział w poszczególnych przedsięwzięciach i aktywnościach społecznych.

3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I STAN ZDROWIA MIESZKAŃCÓW GMINY

Gminę Koźuchów według stanu na 31 grudnia 2020 r. zamieszkiwało 15 454 osób, w tym 8 141 kobiet i 7 774 mężczyzn. W mieście zamieszkuje 8 984 osób, na wsiach natomiast 6 470 osób⁵. W Gminie Koźuchów na przestrzeni lat 1995-2020 tendencja procentowa większej ilości kobiet do mężczyzn utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela 1. Liczba ludności miasta i gminy Koźuchów 2020 r.

Lp.	Nazwa miejscowości	31.12.2020r. (pobyt stały)	31.12.2020 r. (pobyt stały i czasowy)
1	Koźuchów	8 788	8 984
2	Bulin	16	17

⁵ Dane dotyczą osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy

3	Bielice	90	90
4	Broniszów	372	375
5	Cisów	93	97
6	Czciradz	441	445
7	Drwalewice	93	93
8	Dziadoszyce	36	36
9	Książ Śląski	380	381
10	Lasocin	173	179
11	Mirocin Górny	591	597
12	Mirocin Dolny	368	410
13	Mirocin Średni	239	242
14	Podbrzezie Dolne	677	684
15	Podbrzezie Górne	229	230
16	Radwanów	415	418
17	Słocina	128	129
18	Solniki	245	246
19	Sokołów	157	157
20	Studzieniec	692	693
21	Stypułów	899	924
22	Kierzkowice	5	9
23	Zawada	18	18
RAZEM		15 145	15 454

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC Koźuchów

Średni wiek mieszkańców Gminy Koźuchów wynosi 40,4 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa lubuskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

W roku 2020 urodziło się 150 mieszkańców gminy: 72 chłopców, 78 dziewczynek. Odnotowano wzrost urodzeń w stosunku do roku 2019 o 1,35%, natomiast w stosunku do roku 2018 odnotowano wzrost o 2%.

W roku 2020 zmarło 239 mieszkańców gminy. Odnotowano wzrost zgonów w stosunku do roku 2019 o 7,1 %, natomiast w stosunku do roku 2018 odnotowano wzrost zgonów 20,92%.

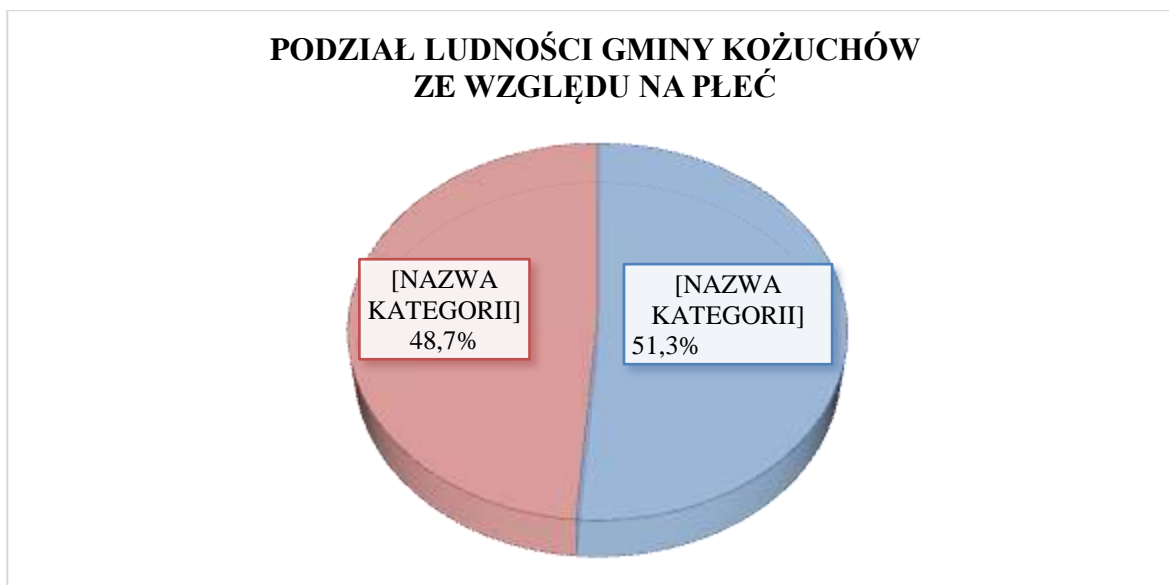
Nie ma danych dotyczących powodów zgonu, jednak na tak duży wzrost liczby zgonów w gminie w 2020 r. bez wątplenia miała pandemia. Rok 2020 r. przyniósł bezprecedensową liczbę zmarłych i to nie tylko z powodu samego COVID-19, ale również innych chorób. W Polsce odnotowano 60,1 tys. nadmiarowych zgonów⁶. Wzrost liczby zgonów mieszkańców Gminy Koźuchów jest widoczny i jest wynikiem obecnej sytuacji, natomiast należy wziąć pod uwagę również długofalowe efekty i skutki pandemii. W wyniku leczenia chorych zarażonych wirusem SARS-CoV-2, znacznie ograniczono leczenie pacjentów z innymi chorobami, w tym układu kardiologicznego. Zdecydowanie ograniczono wykonywanie wszelkiego rodzaju badań, zabiegów. Profilaktyka i promowanie zdrowego stylu życia zeszły na dalszy plan. Pandemia przyczyniła się do

⁶ Nadmiarowe zgony- (różnica między liczbą zgonów odnotowanych w okresie pandemii, a liczbą zgonów szacowaną na podstawie wyników z ostatnich lat)

mniejszej aktywności fizycznej dzieci, młodzieży i dorosłych, co przyczyniło się do wzrostu problemu otyłości, nadciśnienia, cukrzycy i innych chorób. Kolejne lata mogą więc odkryć nowe niepożądane skutki pandemii, np. różnego rodzaju zaburzeń natury psychicznej, spowodowanej społeczną izolacją, przewlekłym stresem. Tak więc skutki pandemii odczuwalne będą przez następne lata i będą miały wpływ na populację mieszkańców gminy. Na ich stan zdrowia, długość życia i dobrostan psychiczny.

Wykres 1. Struktura ludności według płci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, stan na 31.12.2019 r.

Z powyższego wykresu wynika, że w gminie więcej jest kobiet. Na 7 774 mężczyzn, przypada 8141 kobiet. Procentowo kobiet jest 51,3%, mężczyzn 48,7%. Kobiety i mężczyźni różnią się pod względem trwania życia. We wszystkich krajach członkowskich kobiety żyją dłużej niż mężczyźni. W Polsce kobiety żyją przeciętnie 82,0 lat, a mężczyźni 73,9. W Gminie Koźuchów ta tendencja jest bardzo wyraźna, co obrazuje poniższa tabela:

Tabela 2. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
0-3	297	290
4-6	208	229
7-18	1 009	1 046
19	75	76
wiek produkcyjny	4 979	4 220
60-64	-	573
65-74	861	1 013

75-79	122	217
80+	189	477
RAZEM	7740	8081

Źródło: Zasoby pomocy społecznej, dane na dzień 30.03.2020r.

Różnica liczebności kobiet i mężczyzn wyraźnie zauważalna jest po 65 roku życia, a po 80 roku życia wynosiła aż 288 osób. Wobec powyższego znacząco rośnie odsetek pań żyjących samotnie. Ma to ogromny wpływ na dobrostan gospodarstw domowych, bowiem trudniej żyć i utrzymać się osobie samotnej. W innych grupach wiekowych różnice są mniejsze.

Na podstawie danych Ewidencji Ludności Wydziału Społecznego Urzędu Miejskiego w Kozuchowie oraz danych zastanych w Głównym Urzędzie Statystycznym zauważyć można, że liczba ludności w gminie zmniejsza się od lat. Wyjątek stanowi rok 2017, w którym nie odnotowuje się spadku liczby ludności. Był to rok, w którym odnotowany został również dodatni wskaźnik urodzeń. Niestety w kolejnych latach ujemny wskaźnik znacząco rośnie:

Tabela 3. Liczba ludności Gminy Kozuchów w latach 2011 – 2020

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ludność	16 435	16 325 (-110)	16 312 (-13)	16 245 (-67)	16 158 (-85)	16 085 (-73)	16 085 (-0)	16 056 (-29)	15 881 (-175)	15 454 (-454)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ubytek liczby ludności oraz znaczące zmiany struktury według wieku wynikają z mechanizmów powiązań między natężeniem urodzeń i zgonów a stanami ludności. Niestety zakładana odbudowa populacji po 2004 r. okazała się być zbyt słaba, by odwrócić niekorzystny trend. Długotrwały spadek urodzeń zapoczątkowany po 1983 r. i utrzymujące się niskie natężenie urodzeń spowodowały, że w wiek prokreacji wchodzi coraz mniej liczne roczniki. Wobec powyższego zakładać należy, że ujemne wskaźniki urodzeń będą jeszcze wyższe.

Tabela 4: Liczby urodzeń do liczby zgonów /wskaźnik przyrostu naturalnego w latach 2015-2020

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba urodzeń	151	158	183	136	135	150
Liczba zgonów	193	203	177	179	211	239
Wskaźnik	-42	-45	6	-43	-76	-89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dokonując analizy zachodzących w Gminie Kozuchów zmian demograficznych

należy podkreślić, że są one coraz mniej korzystne. W gminie utrzymuje się spadek ludności, wzrost zgonów, stosunkowo mała liczba urodzeń, wzrost liczby osób starszych, zmniejszenie się ilości ludności w wieku przedprodukcyjnym, co w przyszłości przełoży się na niską ilość osób w wieku produkcyjnym. Niepokojącym zjawiskiem jest tendencja spadkowa grupy przedprodukcyjnej, która utrzymuje się od kilku lat. Ta tendencja jest zjawiskiem niepokojącym, bowiem ta grupa może stanowić istotny kapitał rozwoju Gminy Koźuchów. Jest to ważna część społeczności lokalnej, która wchodząc w wiek aktywności zawodowej tworzy potencjał do przyszłego rozwoju gminy i kształtowania lokalnej polityki społecznej i gospodarczej.

W perspektywie 10 lat utrzymująca się tendencja spadkowa tej grupy przyniesie pogorszenie sytuacji społeczno- gospodarczej gminy. Choć obecnie grupa mieszkańców w wieku produkcyjnym, w wieku pełnej aktywności zawodowej, jest największą, w perspektywie dekady, przy utrzymaniu się powyższej tendencji liczebność tej grupy będzie się zmniejszać. Najmniejsza liczebnie w całej populacji mieszkańców Gminy Koźuchów jest grupa osób w wieku poprodukcyjnym. Niestety w tej grupie pojawia się bardzo wyraźna tendencja wzrostowa, co stanowi odzwierciedlenie ogólnie obserwowanego zjawiska starzenia się społeczeństwa. Przyjmując ogólne tendencje demograficzne, które wskazują na wydłużanie się ludzkiego życia, należy spodziewać się, że w Gminie Koźuchów w najbliższych latach populacja najstarszych mieszkańców będzie bardziej liczna niż obecnie i z każdym rokiem będzie rosła. Biorąc powyższe pod uwagę należy przewidywać wzrost kosztów redukcji ubóstwa, ochrony zdrowia, wzrost kosztów redukcji problemu niepełnosprawności, opieki nad osobami starszymi.

4. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Podstawowy układ komunikacji drogowej miasta i gminy powiązany jest z drogami o znaczeniu regionalnym i krajowym województwa, co stanowi stroną dodatnią w systemie transportowym. Bardzo ważną rolę w tym systemie spełniają drogi wojewódzkie tworzące zasadniczą sieć ciągów komunikacyjnych łączących układ komunikacyjny gminy z układem komunikacyjnym województwa i kraju.

Tabela 5: Drogi na terenie Gminy Koźuchów

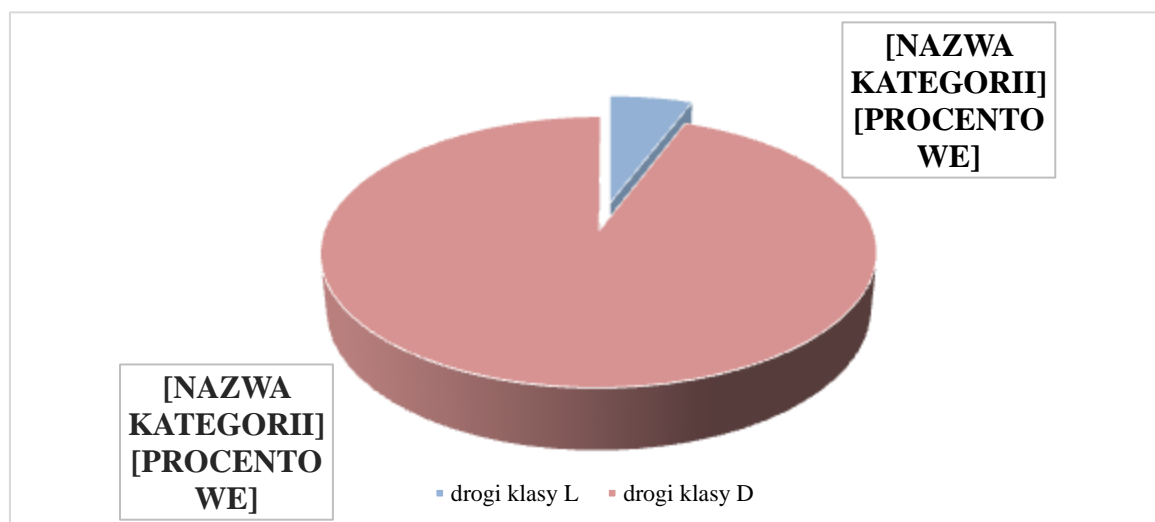
Lp.	Nr drogi	Trasa	Typ drogi
1.	droga nr 297	Koźuchów - Nowa Sól,	droga wojewódzka
2.	droga nr 297	Koźuchów – Szprotawa	droga wojewódzka
3.	droga nr 296	Koźuchów – Żagań	droga wojewódzka
4.	droga nr 283	Koźuchów – Zielona Góra i Nowogród Bobrzański	droga wojewódzka
5.	droga nr 283	Koźuchów – Bytom Odrzański	droga wojewódzka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Istniejąca sieć drogowa ma wpływ na rozwój gospodarczy i ekonomiczny regionu. Przez teren Koźuchowa przebiega 3 km drogi krajowej. Jest to część drogi S-3, która przecina wschodnią część gminy; skomunikowana jest z obszarem Gminy Koźuchów poprzez drogi wojewódzkie: nr 297 w kierunku północno- wschodnim / węzeł Lubieszów / oraz w kierunku wschodnim poprzez drogę wojewódzką nr 283. Takie połączenie dróg wojewódzkich z drogami krajowymi ma duże znaczenie gospodarcze. Sieć dróg wojewódzkich na terenie gminy jest dobrze rozwinięta, a fakt iż są skomunikowane z drogą krajową podnosi atrakcyjność gminy dla potencjalnych inwestorów. Około 48,2 km dróg wojewódzkich stanowi główną sieć komunikacyjną na terenie gminy i miasta. Umożliwiają skomunikowanie się w kierunku Zielonej Góry, Nowej Soli, Szprotawy, Głogowa, Żagania oraz Nowogrodu Bobrzańskiego, stanowią również połączenia terenów wiejskich z Koźuchowem. Ponad 65 kilometrów dróg powiatowych stanowi głównie sieć dróg łączących poszczególne wioski na terenie gminy, łączą te miejscowości z Koźuchowem oraz stanowią połączenie z drogami wojewódzkimi. Część tych dróg pełni również funkcję dróg dojazdowych do terenów rolniczych. W mieście stanowią one sieć uzupełniająca dla dróg wojewódzkich. 97 kilometrów dróg gminnych stanowi sieć uzupełniająca układ komunikacyjny. Spełniają one głównie role dróg osiedlowych, dojazdów do posesji i pól, stanowią także układ komunikacyjny starego miasta w obrębie murów obronnych. Ze względu na parametry techniczne i użytkowe drogi gminne w granicach administracyjnych miasta o długości 5,6 km zostały zaliczone do klasy L, pozostałe drogi w mieście 91,4 km zostały zaliczone do najniższej klasy dróg - D.

Wykres 2. Drogi powiatowe według klas dróg

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

Choć stan techniczny dróg w Gminie Koźuchów stale się poprawia to nadal niezadawalający stan dróg odczuwalny jest w obszarach, gdzie drogi stanowią głównie dojazdy do nieruchomości i użytkowane z dużą częstotliwością przez mieszkańców. Drogi gminne w przeważającej większości posiadają nawierzchnię gruntową. Tych w

gminie jest 69,821 km. Dróg o nawierzchni twardej ulepszonej jest 26,854 km. Natomiast najmniej, bo tylko 0,425 km jest o twardej nie ulepszonej (tłuczniowej) powierzchni.

Potrzeby w zakresie budowy i przebudowy dróg wynikają ze wzrastającej liczby pojazdów będących w dyspozycji mieszkańców, rozwoju budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego na obszarach peryferyjnych miasta i na terenach wiejskich, które dotychczas były użytkowane jako grunty rolne i które były dostępne poprzez drogi gruntowe. Wzrastająca liczba pojazdów spowodowała wzrost zapotrzebowania na miejsca parkingowe, w szczególności w obrębie zabudowy wielorodzinnej i w śródmieściu Koźuchowa. Zasadniczo zmieniły się również oczekiwania mieszkańców co do jakości dróg. Obecnie powszechnym oczekiwaniem jest zapewnienie dojazdu drogami utwardzonymi. Prowadzone inwestycje polegające na remontach i modernizacjach już istniejących dróg wychodzą naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców i poprawiają jakość i stan dróg. W ostatnich latach przebudowano około 1,5 km dróg gminnych przy ul. Polnej, w Koźuchowie, wykonano budowę wraz z rozbudową 0,35 km ul. Anny Haller i Grota Roweckiego w Koźuchowie oraz przebudowano 0,485 km drogi gminnej w Mirocinie Średnim. W 2016 r. wykonano remont i przebudowę dróg i chodników przy ulicy Młynarskiej, Rataja, Koszarowej i Kościuszki w Koźuchowie. W 2017 r. dokonano przebudowy drogi gminnej w Solnikach, przebudowano drogę gminną na ul. Osiedle Pod Lasem. W 2019 r. wykonano budowę parkingu przy ul. Kościuszki w Koźuchowie. W 2020 r. zrealizowano budowę drogi nr 1015598F na odcinku od ul. 22 Lipca 1807 do ul. Moniuszki w Koźuchowie, zrealizowano budowę drogi na ul. H. Sienkiewicza, ul. W. Reymonta, Kolonia Zielonogórska, dokonano przebudowy drogi gminnej w Czciradzu. W tym samym roku zrealizowano również zadanie inwestycyjne pn. „Budowa dróg, chodników i sieci deszczowej w ulicach J. Brzechwy, J. Tuwima w Podbrzeziu Dolnym”. Gruntownemu remontowi zostały poddane także mosty przy ul. Towarowej i Zielonogórskiej, Większe modernizacje dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy dotyczyły 1,045 km ul. Polnej i 0,534 km ul. Żeromskiego w Koźuchowie. Wśród dróg wojewódzkich przebudowano i zmodernizowano:

- 1) droga wojewódzka nr 297 odcinek Nowosolna- Szprotawska,
- 2) droga wojewódzka nr 283 w Koźuchowie, ul. Wolności,
- 3) droga wojewódzka nr 283 odcinek Czciradz – Lasocin,
- 4) droga wojewódzka nr 296 w miejscowości Stypułów

Miasto nie posiada obwodnicy, dlatego cały ruch tranzytowy aktualnie odbywa się głównie drogami powiatowymi oraz częściowo wojewódzkimi przebiegającymi przez tereny miejskie.

Od 1 lipca 2018 r. na terenie Gminy Koźuchów, dzięki projektowi transportowemu- Przyjazna Komunikacja Publiczna - Centra Obsługi Pasażerów Nowosolskiego Sub Obszaru Funkcjonalnego, mieszkańcy Gminy Koźuchów mogą korzystać z oferty transportu publicznego - SubBusów, przez mieszkańców określane mianem „czerwonych autobusów”. Projekt dofinansowany został z Regionalnego Programu Operacyjnego-Lubuskie 2020.

W Gminie Kozuchów dzięki projektowi „Kolej na Rower”, ku radości wielu mieszkańców powstała ścieżka rowerowa. Ścieżka została zbudowana w ramach rozwoju transportu ekologicznego na terenie powiatu nowosolskiego. Ta kooperacja Powiatu Nowosolskiego obejmowała gminy: Kolsko, Kozuchów, Nowa Sól, Nowa Sól- Miasto oraz Otyń. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Operacyjnego – Lubuskie 2020, zrealizowany został w październiku 2019 r. nowa ścieżka rowerowa z infrastrukturą towarzyszącą pozwala na bezpieczne i ekologiczne przemieszczanie się i jest atrakcyjnym miejscem spędzania wolnego czasu mieszkańców gmin. Trasa ścieżki obejmuje 55,8 km i przebiega od miejscowości Stypułów (Gmina Kozuchów) do miejscowości Sławocin (Gmina Kolsko).

Na terenie Miasta Kozuchów zarejestrowane są 3 taksówki oraz 3 licencje na taksówki.

5. RYNEK PRACY

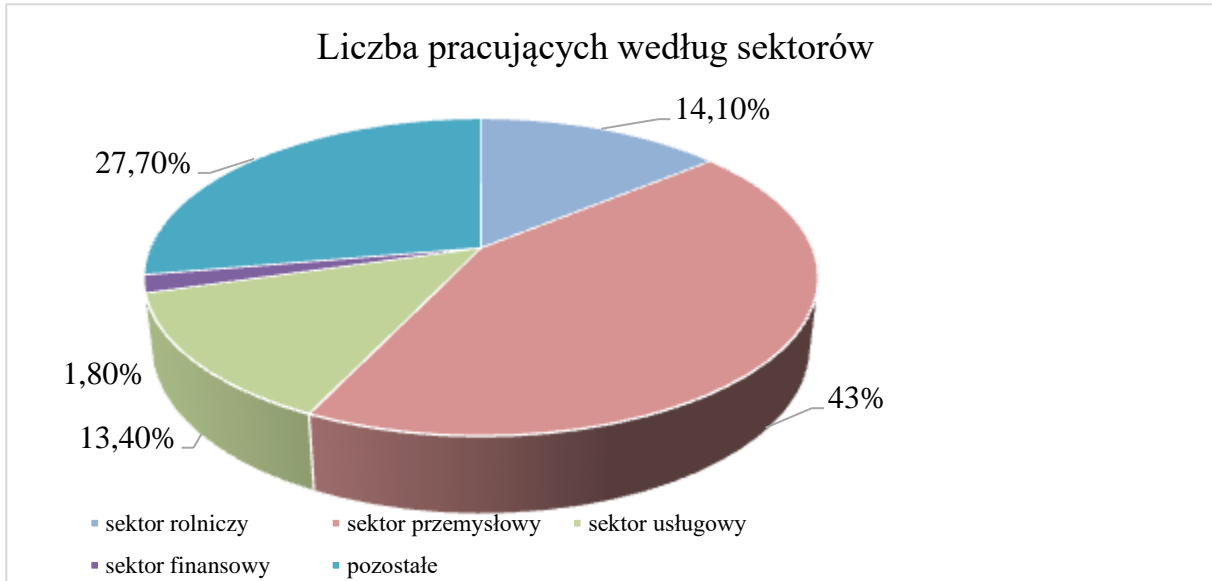
Według danych GUS w 2019 r., w Gminie Kozuchów na 1000 mieszkańców pracowało 110 osób. Z czego 49,8 % wszystkich pracujących stanowiły kobiety, a 50,2 % mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Kozuchów wynosiło w 2019 r. 7,8% (9,90% wśród kobiet, 6% wśród mężczyzn). Statystyka dotycząca osób pracujących należy pamiętać nie odzwierciedla dokładnej liczby pracujących ponieważ podawana jest bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych, pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, oraz bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. Stopa procentowa bezrobocia w Gminie Kozuchów spadała od 2012 r. Niemniej jednak należy zakładać, że tendencja spadkowa może się zatrzymać, a nawet odwrócić swoją tendencję z powodu sytuacji związanej z pandemią SARS-CoV-2, która znacząco wpłynęła na spadek miejsc pracy. W Gminie Kozuchów w 2020 r. i pierwszym kwartale 2021 r. nie odnotowano jednak znaczącego wzrostu nowych osób/ rodzin, które zwróciły się o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozuchowie w związku z utratą pracy. Jednocześnie odnotowany wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto, oznacza, że jakość życia mieszkańców Gminy Kozuchów poprawia się.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Kozuchów 1 516 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 723 pracowników przyjeżdża do pracy spoza gminy.

W sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybołówstwo), pracuje 14,1 % aktywnych zawodowo mieszkańców gminy, 43% pracuje w przemyśle i budownictwie, 13,4% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja), 1,8 % pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomościami). Pozostała część pracuje w innych sektorach niż wymienione - w tzw. pozostałych. Ich odsetek wynosi 27, 7% i oznaczony został na wykresie kolorem turkusowy.

Wykres 3. Liczba pracujących według sektorów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS za 2019 r.

W Gminie Koźuchów w 2019 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 1 457 podmiotów gospodarczych, z czego 993 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W 2019 r. zarejestrowano 150 nowych podmiotów, a 92 podmioty zostały wyrejestrowane. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Koźuchów najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (29,5%) oraz Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (29%).

Liczba podmiotów gospodarczych statystycznie utrzymuje się na stabilnym poziomie. Rejestracja nowych podmiotów dotyczy jednak podmiotów gospodarczych zatrudniających małą liczbę pracowników, bądź są jednoosobowe. Aktywność gospodarcza mieszkańców jest poniżej średniej województwa i powiatu. W dużym stopniu jest to podyktowane małym zainteresowaniem na usługi (mała zasobność finansowa mieszkańców) oraz brak większych podmiotów gospodarczych, które wykorzystywałyby małe firmy jako podwykonawców lub dostawców.

Mając na uwadze rozwój gospodarczy na terenie gminy został utworzony w pełni uzbrojony obszar inwestycyjny o powierzchni 30 ha. Obszar ten został w 2011 r. włączony do Kostrzyńsko- Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. W gminie został stworzony system pomocy dla podmiotów gospodarczych zamierzających zainwestować w gminie. W systemie tym oferowane są np. zwolnienia z płacenia podatku od nieruchomości.

Na terenie gminy brak jest znaczących zakładów produkcyjnych. Mieszkańcy mogą znaleźć zatrudnienie w:

- 1) Ante-Holz sp. z o.o.- z branży ogrodowej, wyroby drewna,
- 2) Jerzyny Meyer sp. z o. o. – z branży spożywczej,
- 3) JKJ Metal Wasiak - z branży metalowej
- 4) Firma handlowo-usługowa „ANADREW” – z branży wyroby drewniane,

5) Beteligungs GmbH (firma w organizacji produkcji).

Znaczna część mieszkańców gminy pracuje w handlu, strefie budżetowej, w służbie zdrowia, gastronomii. Dużą popularnością w gminie cieszy się też biznes oponiarski. Nowe miejsca pracy są tworzone w dziedzinie handlu. W okresie sezonowym duża grupa mieszkańców znajduje zatrudnienie w ogrodnictwie, głównie przy zbiorze truskawek na okolicznych plantacjach oraz jabłek w sadzie w Solnikach.

Jednymi z większych pracodawców na terenie gminy są jednostki sektora publicznego w tym;

- 1) Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Koźuchowie ,
- 2) Dom Pomocy Społecznej w Koźuchowie,
- 3) Urząd Miejski w Koźuchowie,
- 4) Jednostki organizacyjne gminy, w tym szkoły, przedszkola, instytucje kultury.

Podmioty użytkowe na terenie gminy:

- 1) Duś s.c.,
- 2) PROMISTIC,
- 3) Skotman sp. z o.o,
- 4) Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „USKOM” sp. z o.o.,
- 5) Spółdzielnia Mieszkaniowa „Odrodzenie”,
- 6) Podmioty gospodarcze transportowe, oponiarskie, małe firmy budowlane.

Pomimo poprawiającej się sytuacji ekonomicznej gminy, którą obrazuje wzrost przeciętnego wynagrodzenia na jednego mieszkańca to nadal niektórzy z jej mieszkańców doświadczają problemów, które rozwiązywane są z udziałem pomocy społecznej. Świadczy o tym liczba osób, które korzystają z systemu wsparcia oferowanego w ramach pomocy społecznej świadczonej na poziomie gminy, w tym ze świadczeń finansowych.

Tabela 6. Świadczeniobiorcy korzystający z systemu wsparcia w ramach pomocy społecznej

Rok	Liczba świadczeniobiorców	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Wartość świadczeń w złotych
2016	955	646	1684	3 481 517,64
2017	931	635	1553	3 654 068,78
2018	771	548	1285	3 356 600,21
2019	717	513	1155	3 262 755,00
2020	626	463	1014	3 320 254,17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

W ciągu minionych lat poziom wydatków na zadania pomocy społecznej utrzymuje się na różnym poziomie, bowiem zależy on od wielu zależności (wysokość kryteriów dochodowych, wysokość najniższej płacy itp.), jednak stale spada liczba rodzin

korzystających z systemu wsparcia w ramach pomocy społecznej. Oznacza to, że mieszkańcom Gminy Koźuchów, żyje się coraz lepiej. Nadal jednak sytuacja ekonomiczna części mieszkańców nie jest jeszcze stabilna i wielu z nich wymaga wsparcia finansowego z przeznaczeniem na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb. Z różnych powodów część mieszkańców nie jest w stanie sobie sama zapewnić dostatniego życia. Sytuacja ekonomiczna ma ogromne znaczenie na występowanie bądź nie występowanie różnego rodzaju problemów społecznych. Im lepsza sytuacja ekonomiczna tym mniej problemów i tym łatwiej je rozwiązać lub zminimalizować jeśli wystąpią. Tak więc trudności ekonomiczne często generują i mają wpływ na powstawanie innych problemów w funkcjonowaniu osób i ich rodzin.

6. BEZROBOCIE

Wiodące przyczyny bezrobocia w gminie to zbyt mała liczba zakładów pracy, brak odpowiednich kwalifikacji osób bezrobotnych, długotrwałe bezrobocie, które rozleniwa oraz powoduje, że dana osoba ma duże trudności z odnalezieniem się na rynku pracy. Nowymi potencjalnymi w przyszłości bezrobotnymi, nieumiejącymi odnaleźć się na rynku pracy, będą obecni dziś opiekunowie osób zależnych. W sytuacji rezygnacji z pracy, bądź nie podejmowania jej z powodu konieczności sprawowania opieki nad osobą zależną: (posiadającą znaczny stopień niepełnosprawności, bądź orzeczenie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji), osoba podejmująca się opieki nad swoim bliskim, może ubiegać się o świadczenie: specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne. Osoby te mają wypłacane świadczenie, a w przypadku konieczności (spełnienie ustawowych przesłanek) opłacane są za nich składki społeczne i zdrowotne. Niektóre z tych osób przez wiele lat opiekują się swoimi krewnymi. Osoby te zrezygnowały z pracy, bądź nie podjęły pracy z powodu konieczności sprawowania opieki nad swoim bliskimi. Pomimo, że nie ma ich w statystykach bezrobotnych, są biernymi zawodowo, nie ma ich na rynku pracy. Często osoby te, nie myślą o swojej przyszłości zawodowej, nie podejmują kroków dokształcania, inwestowania w siebie. Ich powrót na rynek pracy z pewnością będzie trudny, często niemożliwy. Wobec powyższego należy szczególnie zatroszczyć się o tę grupę mieszkańców gminy. Wymaga ona wsparcia socjalnego, psychologicznego już w okresie sprawowania opieki nad bliskim, kiedy należy uświadomić jej trudności, które może napotkać w przyszłości na rynku pracy. Objąć szczególną troską po zakończeniu sprawowania opieki. Kiedy pozostają w żałobie po bliskim, bez perspektyw na przyszłość. Od kilku lat zmieniły się przepisy i osoby, które pozbawione zostają świadczenia z powodu śmierci osoby nad którą, sprawowały opiekę- mają prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Daje im to szansę i czas na ponowne wkroczenie na rynek pracy, niemniej jednak nadal dla wielu osób będzie to bardzo trudne, zwłaszcza w przypadku osób, które nie były na rynku pracy kilka a nawet kilkanaście lat. Są to osoby o bardzo wysokim ryzyku wykluczenia społecznego.

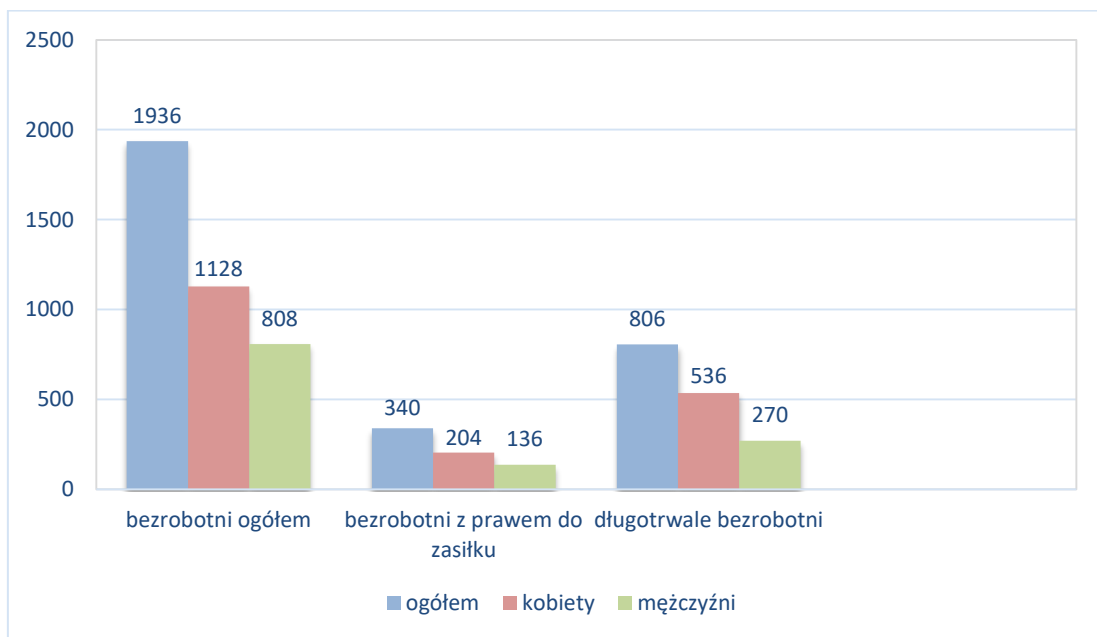

Kolejnym i dosyć znaczącym powodem bezrobocia oraz braku stałego zatrudnienia bywają uzależnienia, głównie od alkoholu.

Problem bezrobocia przekłada się na gorsze funkcjonowanie rodziny. Zwłaszcza jeżeli jest to bezrobocie długotrwałe. Udział długotrwałe pozostających bez pracy w powiecie nowosolskim jest wysoki, wynosi prawie 42 % wszystkich osób bezrobotnych.

Podczas konsultacji społecznych zauważony został jeszcze jeden problem, a mianowicie bezrobocie dziedziczone z pokolenia na pokolenie.

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych w powiecie nowosolskim na dzień 30.06.2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

Wśród bezrobotnych powiatu nowosolskiego więcej jest kobiet, rozkłada się to w proporcjach 58,2 % do 41,8 %. Jeszcze gorzej przedstawia się to jeżeli chodzi o długotrwałe bezrobotnych. W tej kategorii kobiety stanowią aż 67 % . Na dzień 30 czerwca 2020 r. według danych GUS w Gminie Kozuchów było 469 bezrobotnych, z czego 279 kobiet i 190 mężczyzn. Procentowo 59,4% stanowiły kobiety, czyli znacznie wyżej aniżeli w powiecie. Na dzień 31.12.2020 r. w Gminie Kozuchów odnotowano niewielki spadek bezrobotnych do pozycji 452 z czego 189 kobiet i 263 mężczyzn. Spadła też liczba długotrwałe bezrobotnych z 226 na 216.

Pozostawanie bez pracy, zwłaszcza to długotrwałe, powoduje zubożenie rodzin. Często przyczynia się do powstawania szeregu dysfunkcji w rodzinach takich jak: nadużywanie alkoholu, niewydolność wychowawczą, bezradność, przemoc.

Spadek stopy bezrobocia, który odnotowywany był przez ostatnie lata niestety poprzez pogorszenie koniunktury w 2020 roku, spowodowane pandemią COVID-19, może doprowadzić do ponownego wzrostu bezrobocia. Trudno przewidzieć skalę tej tendencji, zatem będzie wymagać ona stałego monitorowania i podejmowania odpowiednich działań.

7. ZASOBY MIESZKANIOWE

Sytuacja mieszkaniowa w Gminie Koźuchów zmienia się. Choć wzrasta liczba osób kupujących mieszkania oraz budujących domy jednorodzinne z własnych zasobów finansowych, to nadal trudna jest sytuacja osób i rodzin, które nie posiadają możliwości zakupu, kredytowania mieszkania czy też (kupna, lub budowy) domu i oczekują na przydział lokalu z zasobów gminy. Wobec powyższego dużym problemem gminy staje się pokrycie zapotrzebowania na lokale socjalne i pomieszczenia tymczasowe. Aktualnie w zasobach gminy jest 369 mieszkań. Liczba oczekujących na lokale z zasobu gminy wynosi w przybliżeniu 115. Są to dane przybliżone z uwagi na niezgłaszanie rezygnacji z ubiegania się o lokal, wnioski w trakcie rozpatrywania oraz tzw. wnioski zawieszony z uwagi na pobyt starających się o lokal np. w zakładach karnych. Obserwuje się zjawisko coraz większego zapotrzebowania na lokale socjalne. Dotyczy to w dużej mierze osób bezrobotnych, samotnie wychowujących dzieci, a więc grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dużym problemem gminy jest również stan substancji mieszkaniowej. Dotyczy to zwłaszcza mieszkań znajdujących się w obiektach zabytkowych oraz mieszkań pozostających w gminnym zasobie mieszkaniowym. Stan większości jest zły lub bardzo zły. W 2020 r. roku zostało zleconych 55 prac remontowych awaryjnych, w tym też występowały naprawy bieżące, z czego 53 zlecenia. Podpisano również 26 umów na prace remontowe, jedną umowę zrealizowano w terminie późniejszym ze względu na problemy związane z najemcą (brak dostępu do lokalu).

W 2020 r. na prace remontowe w lokalach oraz na częściach wspólnych w budynkach komunalnych oraz w budynkach wspólnot mieszkaniowych bez zarządcy poniesione zostały koszty w wysokości 118 552,08 zł.

Biorąc pod uwagę niedostatek mieszkań oraz stan substancji mieszkaniowej będącej w zasobach należy zakładać konieczność pozyskania dodatkowych środków finansowych na pozyskiwanie mieszkań komunalnych, socjalnych oraz odtworzenie substancji mieszkaniowej będącej w zasobach gminy. Rozważyć możliwość skorzystania z różnego rodzaju projektów, dofinansowań ze środków unijnych, które kierowane są w stronę publicznego budownictwa socjalnego, mieszkań chronionych, wspomaganych.

Gmina realizując długofalową politykę mieszkaniową przygotowuje tereny pod budownictwo jednorodzinne.

W poniższej tabeli przedstawione jest zestawienie infrastruktury społecznej na przestrzeni 2015-2020 roku:

Tabela 7. Infrastruktura społeczna Gminy Koźuchów na przestrzeni lat 2015-2020

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	459	381	395	411	393	369
2	Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	101	61	84	80	43	21
3	W tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	62	65	65	63	56	56
4	Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	43	20	50	70	125	115
5	Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	0	0	0	0	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koźuchowie.

Analizując powyższe dane zauważyć należy, że w zasobach Gminy Koźuchów znajduje się duża liczba mieszkań komunalnych. W celu umożliwienia zakupu powyższych lokali została podjęta uchwała dająca mieszkańcom Gminy Koźuchów możliwość wykupu mieszkań komunalnych na preferencyjnych warunkach. Celem tego działania jest tworzenie w społeczeństwie poczucia własności, dzięki czemu mieszkańcy posiadając na własność mieszkanie będą o nie dbali i inwestowali w ich remont.

Mieszkańcy Gminy Koźuchów mogą ubiegać się o wsparcie w formie dodatku mieszkaniowego i energetycznego, które są świadczeniami pieniężnymi wypłacanymi przez gminę, mające na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. O dodatek mieszkaniowy mogą ubiegać się osoby/rodziny w których dochód na osobę nie przekracza

- 1) 175 % najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym,
- 2) 125 % najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym,

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeżeli powierzchnia użytkowa zajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie przekracza 30% powierzchni normatywnej.

Tabela 8. Normatywna powierzchnia

Liczba osób w gospodarstwie domowym	Normatywna powierzchnia mieszkania	Zwiększona powierzchnia nie przekraczająca 30% powierzchni normatywnej	Zwiększona powierzchnia nie przekraczająca 50% powierzchni normatywnej (gdy udział powierzchni pokoi i kuchni nie przekracza 60% powierzchni użytkowej lokalu)
1	35 m ²	45,50 m ²	52,50 m ²
2	40 m ²	52 m ²	60 m ²
3	45 m ²	58,50 m ²	67,50 m ²

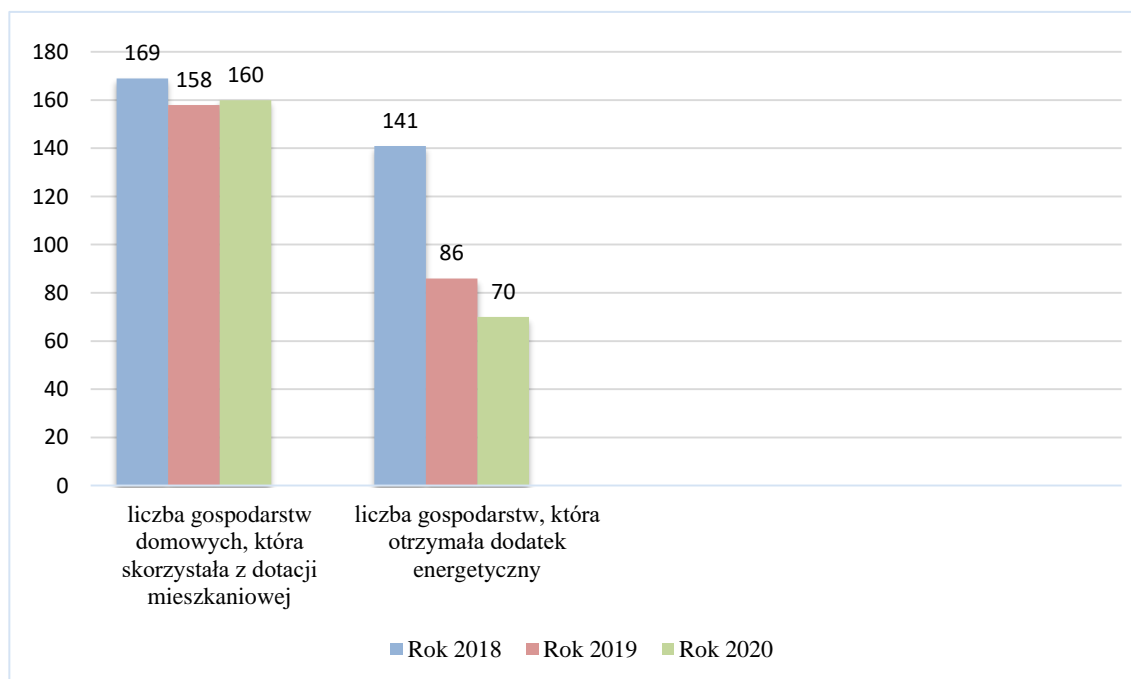
4	55 m ²	71,50 m ²	82,50 m ²
5	65 m ²	84,50 m ²	97,50 m ²
6	70 m ²	91 m ²	105 m ²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

Normatywną powierzchnię powiększa się o 15 m², jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku lub osoba niepełnosprawna, jeżeli niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju, a osoba zamieszkuje w gospodarstwie wieloosobowym. Dokumentem potwierdzającym prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju jest orzeczenie powiatowego, miejskiego lub wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności.

W roku 2020 wypłacono 890 świadczeń w postaci dodatków mieszkaniowych na kwotę 153 351,48 zł. Dodatki mieszkaniowe corocznie wzrastają z uwagi na coraz więcej składanych wniosków o pomoc w dofinansowaniu do czynszów.

Na poniższym wykresie przedstawione są gospodarstwa domowe, którym udzielono wsparcie w formie dodatków mieszkaniowych i energetycznych:

Wykres 5. Liczba gospodarstw domowych wspartych pomocą

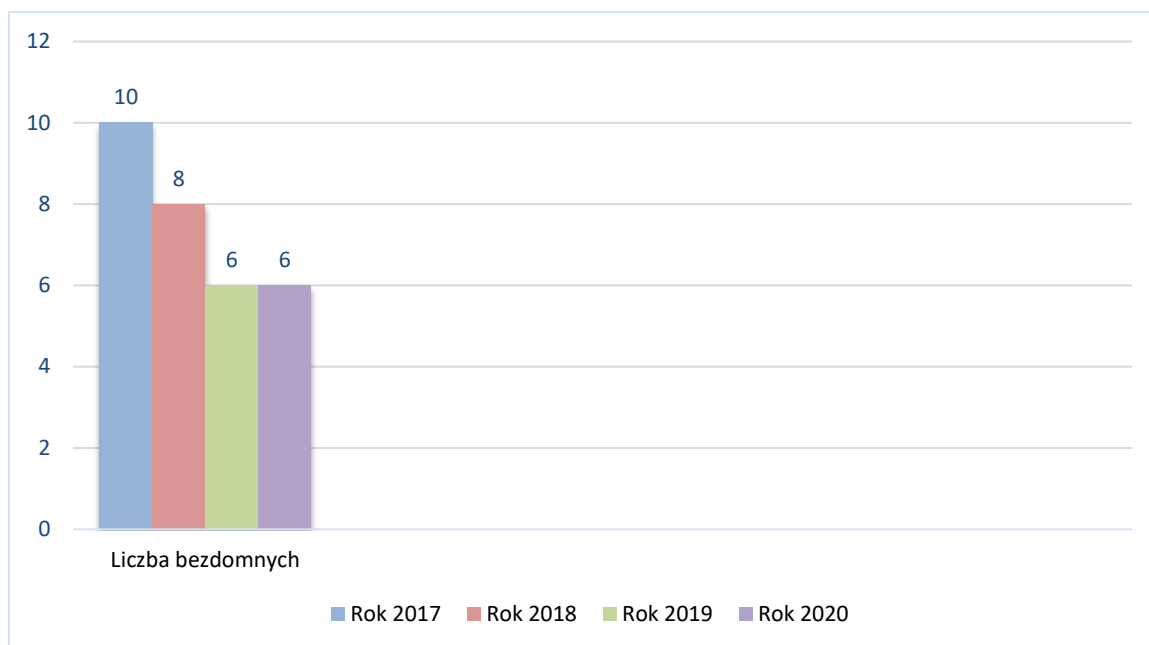
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z zasobów pomocy społecznej za 2020 r.

8. BEZDOMNOŚĆ

Definiując pojęcie bezdomności można ją określić jako względnie trwałą sytuację człowieka pozbawionego dachu nad głową albo nieposiadającego własnego mieszkania. Bezdomność wydaje się być szczególnie bolesnym zjawiskiem, gdyż człowiek, którego ona dotyczy, pozostając bez dachu nad głową, funkcjonuje bez przestrzeni, w której może

się schronić przed trudnymi życiowymi sytuacjami. Osobie, która ma dom, bardzo trudno zrozumieć bezdomnych, a przecież osób bezdomnych jest coraz więcej. Obecnie można ich spotkać w każdym mieście. Jeszcze do niedawna zjawisko bezdomności dotyczyło i było charakterystyczne jedynie dla dużych aglomeracji. Jest to swego rodzaju znak czasu. Nierzadko zdarza się, że człowiek pozostaje bezdomny pomimo posiadania mieszkania. Niekiedy bowiem konflikty rodzinne uniemożliwiają osobie bezdomnej współzamieszkiwanie w tym samym lokalu z innymi członkami rodziny, co skazuje go na tułaczkę. Przyczyny bezdomności, jak i samo zjawisko, nie są jednoznaczne i uwarunkowane są wieloczynnikowo. Najczęstsze powody i przyczyny można przedstawić w następujących kategoriach: własny wybór człowieka, choroba psychiczna, alkoholizm lub zażywanie innych używek (w tym narkotyki), bezrobocie, brak środków finansowych, konflikty w rodzinie, niekorzystne warunki życia w okresie dzieciństwa. Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków oraz oferowanie nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej. Pomoc osobom zagrożonym i dotkniętym problemem bezdomności, świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie. W Gminie Koźuchów problem bezdomności w latach 2018-2020 roku, ograniczała się do kilku przypadków, co uwidacznia poniższy wykres.

Wykres 6: Liczba bezdomnych w Gminie Koźuchów na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do zadań własnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie należy tymczasowe udzielanie schronienia osobom, które są go pozbawione. Może to nastąpić przez skierowanie osoby bezdomnej do noclegowni, schroniska bądź ogrzewalni dla osób bezdomnych. Gmina Koźuchów stara się zabezpieczyć lokale mieszkalne osobom

zagrożonym bezdomnością, a także, wywiązując się ze swoich ustawowych obowiązków zapewnia: schronienie, posiłek, odzież i niezbędną pomoc osobom tego potrzebującym. Brak noclegowni, mieszkania chronionego, ogrzewalni na terenie gminy, wymusza w razie braku możliwości zapewnienia lokalu socjalnego, konieczność kierowania osób bezdomnych do gmin ościennych, w których infrastruktura lokalowa jest rozwinięta w stopniu zapewniającym realizację potrzeby zapewnienia schronienia tym osobom. Ze skierowaniem osoby bezdomnej do noclegowni bądź do schroniska dla osób bezdomnych związane są znaczące środki finansowe. Osoby kierowane do placówek, schronisk, partycypują w kosztach swojego pobytu, zgodnie z uchwałą nr LX/491/18 Rady Miejskiej w Koźuchowie z dnia 27 września 2018 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, udzielających schronienia osobom tego pozbawionym. Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie w celu zrealizowania obowiązku zapewnienia różnych form pomocy dla osób z problemem bezdomności, podpisuje okresowo ze schroniskami porozumienia na świadczenie usług całodobowego schronienia wraz z wyżywieniem i dokonuje każdorazowo zgłoszenia i wpisu do Rejestru Wojewody Lubuskiego miejsc tymczasowego schronienia. W miarę możliwości jednak w pierwszej kolejności stara się pozyskać lokal socjalny i zapewnić schronienie osobom bezdomnym na terenie własnej gminy. Obecnie gmina posiada w swoich zasobach 2 lokale socjalne, które mogą zostać przydzielone osobom bezdomnym, jednak, te osoby, które obecnie mają status bezdomnych nie wyrażają na to zgody. Ich wyborem życiowym stało się mieszkanie na terenach ogródków działkowych i na dzień dzisiejszy nie chcą tego zmieniać. Są pod stałą opieką pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie, otrzymują wsparcie socjalne, finansowe, ciepłe posiłki jednak nie chcą lokalu, nie wyrażają zgody na skierowanie ich do noclegowni, schroniska.

9. EDUKACJA I WYCHOWANIE

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty m.in. w zakresie edukacji publicznej należy do zadań własnych gminy. Obowiązek ten wynika z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.)

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, dostosowano sieć szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego, określono plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Koźuchów, a także granice obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Koźuchów na okres od 1 września 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r. (Uchwała Nr XL/333/17 Rady Miejskiej w Koźuchowie z dnia 30.03.2017r). Rada Miejska w Koźuchowie Uchwałą Nr XIII/144/19 27 czerwca 2019r. ustaliła plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Koźuchów oraz określiła granice obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 r:

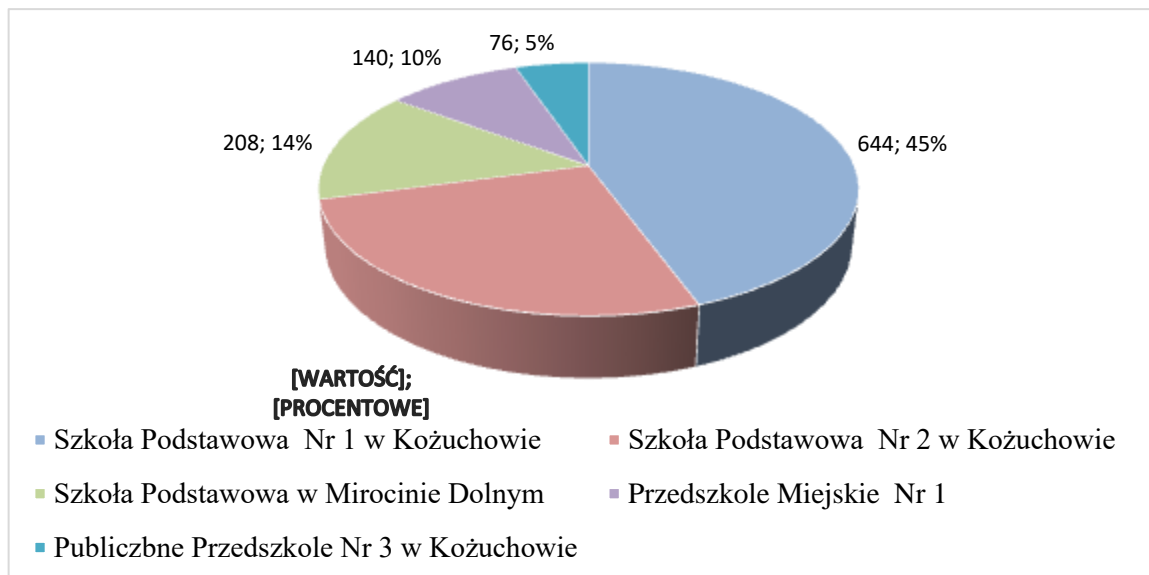
W roku szkolnym 2019/2020 Gmina Koźuchów była organem prowadzącym dla 5 placówek oświatowych, tj.:

1. Szkoły Podstawowej Nr 1 w Koźuchowie,

2. Szkoły Podstawowej Nr 2 w Koźuchowie,
3. Szkoły Podstawowej w Mirocinie Dolnym,
4. Przedszkola Miejskiego Nr 1 w Koźuchowie,
5. Publicznego Przedszkola Nr 3 w Koźuchowie.

Wykres 7. Liczba dzieci w publicznych placówkach oświatowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

Wszystkie placówki oświatowe na terenie gminy funkcjonowały zgodnie z arkuszami organizacji pracy placówki na rok szkolny 2019/2020 oraz aneksami do w/w arkuszy zatwierdzonymi przez Burmistrza Koźuchowa. Szkoły samodzielnie prowadziły administracyjną, finansową i gospodarczą obsługę placówki.

Ogółem do w/w szkół podstawowych uczęszczało 1234 uczniów, w tym: w szkołach miejskich uczyło się 1026 uczniów, a w szkole wiejskiej 208 uczniów. Ogólna liczba oddziałów w powyższych placówkach oświatowych wynosi: 58, w tym: w szkołach miejskich: 47, w szkole wiejskiej: 11.

Średnia liczba uczniów w jednym oddziale klasowym wynosi: w szkołach miejskich: 21,83, w szkole wiejskiej: 18,91.

W roku szkolnym 2019/2020 w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Koźuchów zatrudnionych było 149 nauczycieli oraz 61 pracowników administracji i obsługi.

Poziom zatrudnienia nauczycieli wynikał przede wszystkim z liczby oddziałów i godzin zajęć obowiązkowych oraz dodatkowych w przedszkolach i szkołach.

W roku szkolnym 2019/2020 organ prowadzący przeprowadził 3 postępowania egzaminacyjne na stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego.

W/w postępowania dotyczyły nauczycieli:

- 2 nauczycieli ze Szkoły Podstawowej Nr 2 w Koźuchowie,
- 1 nauczyciel z Publicznego Przedszkola Nr 3 w Koźuchowie.

Dla zabezpieczenia odpowiedniego poziomu nauczania w roku szkolnym

2019/2020, zgodnie z wymogami prawa i potrzebami poczyniono nakłady w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli. System doskonalenia i doksztalcania nauczycieli spowodował, że większość nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania co najmniej dwóch przedmiotów. Efektem podejmowanych działań oraz właściwej polityki kadrowej była odpowiednia struktura w zakresie poziomu wykształcenia nauczycieli oraz szeroki wachlarz form i metod pracy nauczycieli.

Oprócz obowiązkowych zajęć dydaktycznych wynikających z ramowych planów nauczania organizowano również zajęcia dodatkowe:

- zajęcia specjalistyczne: zajęcia korekcyjno – kompensacyjne,
- socjoterapeutyczne, rewalidacyjne, rewalidacyjno – wychowawcze,
- logopedyczne, socjoterapeutyczne,
- zajęcia wyrównawcze (w tym językowe, polonistyczne, matematyczne),
- gimnastyka korekcyjna,
- zajęcia muzyczne, plastyczne,
- konsultacje z języka niemieckiego, matematyki, języka polskiego, angielskiego,
- kółka zainteresowań , zajęcia dla uczniów zdolnych,
- zajęcia sportowe – piłka siatkowa, piłka nożna, lekka atletyka, taniec współczesny, aerobik,
- dodatkowe lekcje języka polskiego dla dzieci wracających z zagranicy.

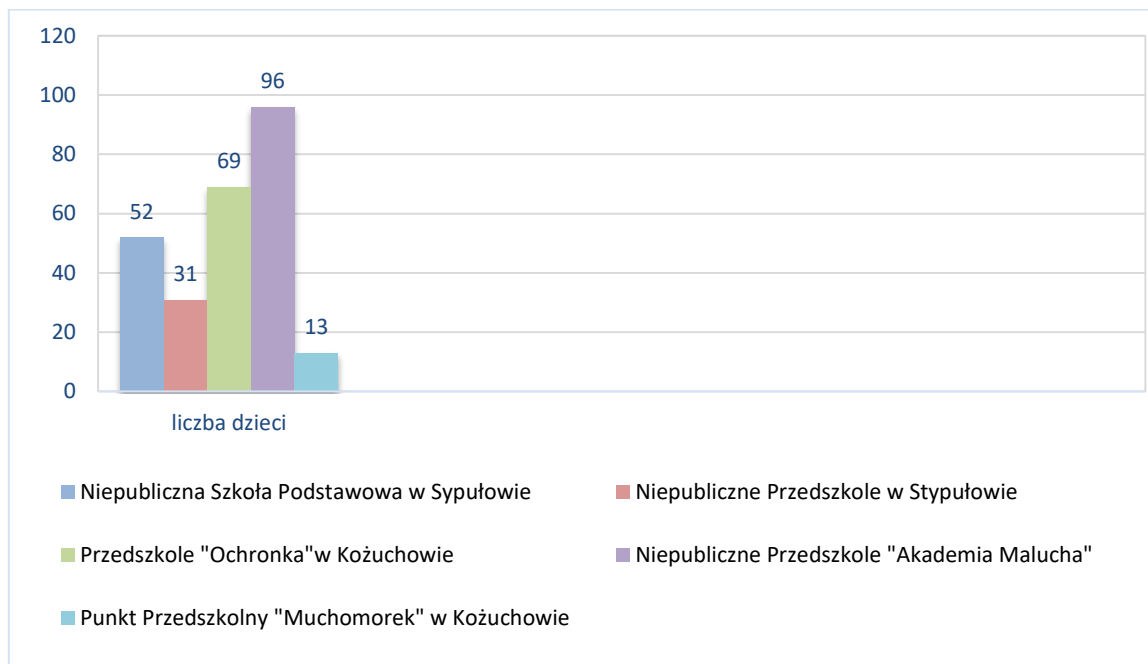
W Gminie Koźuchów zadania oświatowe realizowane są również przez:

- Niepubliczną Szkołę Podstawową w Stypułowie,
- Niepubliczne Przedszkole w Stypułowie,
- Przedszkole „Ochronka” w Koźuchowie,
- Niepubliczne Przedszkole „Akademia Malucha” w Koźuchowie,
- Punkt Przedszkolny „Muchomorek” w Koźuchowie.

Przedszkola i szkoły niepubliczne zapewniają opiekę łącznie 261 dzieciom, w tym na poziomie szkolnym - 52, na poziomie przedszkolnym - 209. Poniższy wykres przedstawia rozłożenie ilości dzieci w poszczególnych placówkach:

Wykres 8. Liczba dzieci w niepublicznych placówkach oświatowych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

W marcu 2020 roku w związku z zaistniałym zagrożeniem epidemicznym decyzją Ministerstwa Edukacji Narodowej wprowadzono nauczanie zdalne. Zajęcia edukacyjne były realizowane przy wykorzystaniu różnych form i metod pracy za pomocą m.in. dostępnych platform cyfrowych, dziennika elektronicznego Librus, spotkań on-line. Część uczniów otrzymywała materiały edukacyjne w formie drukowanej i w takiej samej formie dostarczała do szkoły wykonane zadania. Do panującej sytuacji epidemicznej dostosowano formy i metody udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej przy ścisłej współpracy z rodzicami uczniów.

Od 25 maja 2020 r. do 10 czerwca 2020 r. wychowawcy świetlic prowadzili zajęcia opiekuńczo-wychowawcze w szkole, organizowane zgodnie z wytycznymi dotyczącymi sytuacji epidemicznej. Także od 25 maja, przy zachowaniu reżimu sanitarnego w szkołach zorganizowano konsultacje dla ósmoklasistów, od czerwca w konsultacjach obejmujących wszystkie przedmioty edukacyjne brali udział uczniowie klas 4-8. W dniach 16, 17 i 18 czerwca 2020 r., stosując się do wytycznych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, Ministerstwa Edukacji Narodowej i Głównego Inspektora Sanitarnego przeprowadzono egzamin ósmoklasisty. Uczniowie, którzy z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpili do niego w powyższym terminie, napisali egzamin w terminie dodatkowym, tj. 7, 8 i 9 lipca 2020 r.

Zgodnie z art. 39 ustawy Prawo oświatowe gmina zapewnia bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu uczniów do i z placówek oświatowych. W ramach projektu pn. „Przyjazna Komunikacja Publiczna – Centra Obsługi Pasażerów Nowosolskiego SubObszaru Funkcjonalnego” działającego na mocy porozumienia międzygminnego Nr GKŚ.7240.0012.2016 z dnia 15 września 2016 r. w sprawie powierzenia przez Gminę Kolsko, Gminę Koźuchów, Gminę Nowa Sól, Gminę Otyń i Gminę Siedlisko Gminie

Nowa Sól – Miasto, zadań w zakresie publicznego transportu zbiorowego zorganizowano dowozy szkolne w ramach komunikacji miejskiej. W/w zadanie obsługuje Międzygminne Przedsiębiorstwo Komunikacyjne „SUBBUS” Sp. z o.o. w Nowej Soli. Dowozami objęto 363 uczniów. W II połowie sierpnia 2019 r. zostały zawarte umowy – zlecenia dla opiekunów uczniów dowożonych do szkół. Ponadto gmina organizuje dowóz uczniów z miejscowości Bulin do Szkoły Podstawowej Nr 1 i Nr 2 w Koźuchowie oraz zwraca koszty dojazdu uczniów niepełnosprawnych na podstawie umów cywilno – prawnych zawartych z rodzicami uczniów.

Gmina Koźuchów posiada również 2 samochody typu Bus zakupione w latach ubiegłych przy wsparciu Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych. W chwili obecnej z dowozów świadczonych tymi pojazdami korzystają uczniowie niepełnosprawni posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dowożeni do szkół i placówek oświatowych na terenie powiatu.

We wszystkich placówkach prowadzone jest dożywianie uczniów. Ogółem z tej formy pomocy skorzystało 82 uczniów w tym 20 uczniów z terenu wiejskiego. W związku z trwającym stanem zagrożenia epidemicznego i przejściem szkół na nauczanie zdalne zamiast dożywiania w szkołach wprowadzono zaopatrzenie dzieci w paczki żywnościowe, które były przygotowywane i rozwożone do miejsc zamieszkania uczniów. Przedsięwzięcie to odbyło się dzięki ciągłej i właściwej współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej z podmiotem ekonomii społecznej, Centrum Integracji Społecznej działającym na terenie gminy.

Analizując poziom edukacji w Gminie Koźuchów można zauważyć, że dzieci posiadają dobre zaplecze do nauki jak i wyspecjalizowaną kadrę. Natomiast na podstawie przeprowadzonych badań wśród uczniów klas 4-6 i 7-8 i wyników opracowanych w dokumencie „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Koźuchów” (2020) wynika, że nauczyciele cieszą się dużym zaufaniem wśród dzieci. 76 % uczniów klas 4-6 szkół podstawowych, gdyby wydarzyło się coś niepokojącego (np. ktoś, by im groził, prześladował, namawiał do zrobienia czegoś złego), zaufałyby któremuś z nauczycieli i powiedziało mu o swoim problemie. Wśród uczniów klas 7-8 zaufanie do nauczycieli ma 71%. Dowodzi to, że edukacja i bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Gminie Koźuchów jest na wysokim poziomie.

10. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Służba zdrowia zabezpiecza potrzeby mieszkańców gminy w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Na terenie Gminy Koźuchów nie ma Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej. Mieszkańcom gminy opiekę zapewniają niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz gabinety prywatne.

Gmina Koźuchów zapewnia swoim mieszkańcom dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej w tym z zakresu praktyki lekarza medycyny rodzinnej, w zakresie poradni ginekologicznej, w zakresie usług stomatologicznych co zostało przedstawione w poniższych tabelach:

Tabela 9. Wykaz przychodni i poradni w Gminie Koźuchów

Lp.	Nazwa	Adres
-----	-------	-------

1	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „Primum” s.c.	Zacisze 4 67-120 Koźuchów
2	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „Arka-Med” s.c. Anna Dusza, Zbigniew Dusza	Obywatelska 5 67-120 Koźuchów
3	Gabinety Lekarskie ZACISZE NZOZ Filia Koźuchów Krzysztof Radkiewicz	Szprotawska 21 67-120 Koźuchów
4	Poradnia K. Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Ginekologiczno Położnicza	Szprotawska 21 67-120 Koźuchów
5	„Ars Medica Bis” NZOZ Julian Hucko i Partnerzy Poradnia Położniczo Ginekologiczna	Legnicka 19 67-120 Koźuchów
6	Poradnia Ortopedyczna Tadeusz Wojtasik	Obywatelska 5 67-120 Koźuchów

Źródło; Opracowanie własne.

Według danych GUS w 2019 r. na jedną przychodnię przypadało 1765 osób, a liczba udzielonych porad w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na jednego mieszkańca wyniosła 4,4 porady. W/w niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oferują mieszkańcom Gminy Koźuchów, leczenie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, leczenie w domu pacjenta, opiekę nad osobami w starszym wieku, opieka nad rodziną, matką i dzieckiem, opiekę nad zdrowym dzieckiem, zapobieganie chorobom zakaźnym, szczepienia, zapobieganie chorobom niezakaźnym, oświatę i promocję zdrowia

Mieszkańcy Gminy Koźuchów mają dobry dostęp do lekarzy stomatologów. Na terenie gminy jest 6 gabinetów stomatologicznych. W ramach leczenia stomatologicznego refundowane są m.in. świadczenia:

- ogólnostomatologiczne,
- chirurgii stomatologicznej (operacyjne leczenie jamy ustnej, np. usuwanie zębów),
- periodontologii (leczenie chorób przyzębia i błony śluzowej jamy ustnej),
- protetyki (uzupełnianie uzębienia za pomocą protez, koron, mostów),
- pomocy doraźnej.

Tabela 10. Wykaz gabinetów stomatologicznych w Gminie Koźuchów

Lp.	Nazwa	Adres
1	„EN-MED” Ryszard Niedzielski Gabinety Stomatologiczne	Obywatelska 5 67-120 Koźuchów
2	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Stomatologiczna „DENTICO” Monika Mieluch	Konopnickiej 10 67-120 Koźuchów
3	„Ma-Dent” Magdalena Szewczyk-Tuczyńska Gabinet Stomatologiczny	22 Lipca 12F 67-120 Koźuchów
4	Gabinet Stomatologiczny Iwona Lemejda	Moniuszki 3 67-120 Koźuchów
5	Teresa Mieluch Lekarz dentysta	Dworcowa 2A 67120 Koźuchów
6	Gabinet Stomatologiczny Katarzyna Langer	Szprotawska 21 67-120 Koźuchów

Źródło; Opracowanie własne

Mieszkańcy Gminy Koźuchów oprócz podstawowej opieki lekarzy rodzinnych i stomatologów mają dostęp do poradni ginekologicznej, ortopedycznej. Mogą skorzystać z usług masażysty, fizjoterapeuty, lekarza okulisty, protetyka. Na terenie miasta znajduje się również wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego.

Tabela 11. Wykaz pozostałych punktów medycznych w Gminie Koźuchów

Lp.	Nazwa	Adres
1	Gabinet Masażu Sandra Koterba	Grota-Roweckiego 6 67-120 Koźuchów
2	Gabinet Masażu Joanna Wichowska	Kościelna 10/4 67-120 Koźuchów
3	Centrum Fizjoterapii Wojciech Augustyniak	Szprotawska 21 67-120 Koźuchów
4	Małgorzata Gołowacz-Małas lekarz okulista Zakład Optyczny Kaźmierska Danuta, Ulwańska Dorota s.c.	Rynek 11 67-120 Koźuchów
5	Sklep Medyczny „Allmed” Medical&Health” Izabela Kupiec	Szprotawska 21/15 67-120 Koźuchów
6	Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego Ochotnicza Straż Pożarna Koźuchów	Głogowska 3 67-120 Koźuchów
7	Pracownia Protetyczna „Maaldent” Aleksandra Magiera	3 Maja 1 67-120 Koźuchów

Źródło; Opracowanie własne

W Gminie Koźuchów są 3 funkcjonujące apteki. Wszystkie znajdują się na terenie miasta.

Tabela 12. Wykaz aptek w Gminie Koźuchów

Lp.	Nazwa	Adres
1	Apteka „Pod Lwem”	Rynek 16 67-120 Koźuchów
2	Apteka „Od Serca”	Legnicka 19 67-120 Koźuchów
3	Apteka „Galenus” Kucner M.	22 Lipca 5 67-120 Koźuchów

Źródło: Opracowanie własne

Mieszkańcy gminy natomiast nie mają dostępu do specjalistycznych usług medycznych. Uskarżają się na utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów, zwłaszcza z zakresu psychiatrii dziecięcej. Jest to problem odnotowywany w całym kraju. Mieszkańcy gminy w przypadku konieczności specjalistycznego i szpitalnego leczenia korzystają z Wielospecjalistycznego Szpitala Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej

w Nowej Soli lub nieco oddalonej Zielonej Górze, w której znajdują się wyspecjalizowane poradnie medyczne. Na terenie miasta Kozuchów są 3 apteki natomiast na terenach wiejskich brak jest aptek. W Gminie Kozuchów na terenie miasta działa również Podstacja Pogotowia Ratunkowego, co znacznie podnosi poziom bezpieczeństwa mieszkańców, bowiem mogą oni liczyć na szybkie dotarcie zespołu ratowniczego.

W opinii mieszkańców i lokalnych liderów taki układ instytucji zapewniających ochronę zdrowia nie utrudnia mieszkańcom gminy dostępu do świadczeń zdrowotnych. Problemem jest brak dostępu do specjalistycznych usług medycznych, które są dostępne na poziomie placówek powiatowych i wojewódzkich. Mieszkańcy najczęściej uskarżają się na brak dostępu do lekarza kardiologa, urologa, neurologa, psychiatry.

Schorzeniami najczęściej występującymi u dorosłej populacji Gminy Kozuchów są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządu ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Niepełnosprawność jest zjawiskiem, które może prowadzić do wykluczenia społecznego. Tylko aktywne i społeczne wsparcie tej grupy osób może zniwelować skutki problemu niepełnosprawności. Poza aspektem zdrowotnym problem niepełnosprawności należy rozpatrywać również w aspekcie zawodowym i społecznym.

Konieczność podjęcia leczenia, rehabilitacji, brak środków na wykup leków stanowią jeden z powodów przyznania pomocy osobom wspieranym przez system pomocy społecznej gminy.

Na szczeblu gminnym nie ma szczegółowych danych dotyczących osób niepełnosprawnych od 2011 r. kiedy przeprowadzony został powszechny spis ludności. Jednak już wtedy dane dla Gminy Kozuchów były niepokojące, a wiadomym jest, że liczba osób niepełnosprawnych na terenie gminy rośnie na co wskazują dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozuchowie.

Na dzień 31.12.2020 r. pobierających zasiłek pielęgnacyjny było 1002 osoby. Koszt wypłaconych świadczeń w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. wyniósł 1.717.187,52 zł.

Analizując jednak powyższe dane należy wziąć pod uwagę, że dotyczą one osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny w OPS, nie uwzględniają danych o osobach niepełnosprawnych z lekkim stopniem niepełnosprawności ani osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenia ZUS, KRUS, które pobierają świadczenie w postaci dodatku pielęgnacyjnego w tychże organach. Zasiłki pielęgnacyjne w OPS wypłacane są osobom posiadającym znaczny stopień niepełnosprawności bez względu na czas powstania tej niepełnosprawności, osobom posiadającym orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności o ile niepełnosprawność ta powstała przed 21 rokiem życia, oraz rodzicom dzieci, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności do lat 16. Wobec powyższego dane nie uwzględniają również osób posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, u których niepełnosprawność powstała po 21 roku życia. Orzeczenie bowiem nie służy jedynie do pobierania zasiłku, choć często głównym powodem do składania wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu

niepełnosprawności jest chęć ubiegania się o uzyskanie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego, to bardzo często powodem jest znalezienie odpowiedniego zatrudnienia, korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji oraz zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Powodem głównym przy składaniu wniosku o wydanie orzeczenia dla dzieci jest uzyskanie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz korzystanie z wszelkiego rodzaju ulg i uprawnień. W przypadku dzieci sytuacja ma tendencję spadkową. Zdecydowanie mniej wydawanych jest orzeczeń zwłaszcza uprawniających do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego, gdzie wymaganymi wskazaniem są: konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczność stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Systematyczny wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym zmniejszenie dzietności, odpływ ludzi młodych, spowoduje, że pojawi się w gminie więcej ludzi starych, schorowanych, niepełnosprawnych. Sytuacja ta oznacza wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze dla osób starszych i samotnych. Już obecnie zauważa się wzrost liczby osób zgłaszających potrzebę tej formy pomocy. Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie zatrudnia 12 opiekunek domowych. Jednakże bywają miesiące, kiedy przygotowanie grafiku dla opiekunek (planu pracy) stanowi duży problem, gdyż chorych objętych tą formą wsparcia stale przybywa. Liczba osób objętych opieką waha się między 55-60 osób. Do ośrodka niemal codziennie zgłaszają się osoby szukające wsparcia dla swoich bliskich, bądź sąsiadów. Aby rozwiązać trudną sytuację, a przede wszystkim zabezpieczyć osoby wymagające pomocy w formie usług opiekuńczych, pracownicy ośrodka starają się tak planować pracę grupy 12 opiekunek, aby każde zgłoszenie było jak najszybciej realizowane. Pomimo znacznego wzrostu zapotrzebowania na tą formę pomocy ośrodek od roku 2005 nie zwiększył swoich zasobów kadrowych i nadal dysponuje 12 opiekunkami domowymi, wobec powyższego ośrodek ma ograniczone możliwości do objęcia większej ilości chorych. W ostatnim czasie sytuacja wywołana przez pandemię Covid-19, znacznie utrudniła pracę w tym dziale ośrodka. W momencie zaostrenia pandemii (marzec - czerwiec 2020 r.) jak również w okresie jesienno- zimowym liczba opiekunek domowych, aktywnie wykonujących swoje obowiązki wynosiła 6/7 na 12. Przyczyną tak drastycznego spadku dostępnego personelu były zachorowania pracowników, korzystanie z prawa do opieki nad dzieckiem do lat 8. W tym trudnym czasie Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie zwrócił się z prośbą o większe wsparcie przez rodziny i zabezpieczenie swoich bliskich, uruchomiono również pomoc sąsiedzka oraz wolontariuszy, a opiekunki które zostały w gotowości, były oddelegowane do opieki u osób samotnych, bądź których rodzina, w żaden sposób nie mogła wesprzeć pomocą swoich bliskich. Dzięki zrozumieniu i zaangażowaniu stron udało się zapewnić opiekę wszystkim potrzebującym. Należy jednak brać pod uwagę, że w przypadku wzrostu liczby osób wymagających opieki, bądź powtórzenia się sytuacji tak dużej absencji opiekunek, OPS nie będzie w stanie zapewnić opieki wszystkim potrzebującym.

System wsparcia społecznego i aktywizacji osób starszych nie jest obecnie dostatecznie wykorzystany i przygotowany do zapewnienia opieki tym osobom

w przyszłości. Rozwiązaniem mogą być różnego rodzaju programy aktywizacji tej grupy społecznej, założenie na terenie gminy Klubu Seniora, Domu Dziennego Pobytu. Przystąpienie do programu Osobisty Asystent Osoby Niepełnosprawnej, kontynuowanie programu Senior Plus, rozważenie zatrudnienia dodatkowych opiekunek domowych, na etat, staż zawodowy itp.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym. Na terenie Koźuchowa znajduje się Dzienny Dom Opieki Medycznej „GeriaMed - Domowe Zacisze” 67-120 Koźuchów, ul. Szprotawska 21D. Jest to jednak placówka prywatna i niestety nie wielu mieszkańców może sobie na nią pozwolić. Placówka oferuje wsparcie w zakresie zapewnienia opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych. Placówka udziela wsparcia rodzinom, które nie są w stanie całodobowo pełnić opieki nad schorowanym członkiem rodziny np. ze względu na podejmowaną pracę zarobkową, wyjazd. Placówka oferuje wsparcie całodobowe lub w formie Klubu Seniora. Podstawową funkcją DDOM Koźuchów jest zapewnienie dziennej opieki medycznej w zakresie rehabilitacji, aktywizacji oraz opieki ambulatoryjnej dla osób niesamodzielnich. Pensjonariuszom zapewniana jest 24 - godzinna opieka wykwalifikowanego personelu oraz opieka medyczna. Do ich dyspozycji pozostają pielęgniarki, opiekunki. Fizjoterapeuta prowadzi rehabilitację grupową jak również indywidualną wg potrzeby, a z terapeutą zajęciowym mieszkańcy spędzają ciekawie czas. Organizowane są również: występy okolicznościowe, imprezy tematyczne, zajęcia terapeutyczne takie jak: muzykoterapia, biblioterapia, zajęcia plastyczne, zajęcia techniczne, prace ręczne, gry planszowe.

W opinii ekspertów w Gminie Koźuchów niezbędne jest utworzenie klubu Seniora opłacanego nie z prywatnych środków seniorów, a finansowanego ze środków publicznych – dofinansowań, projektów.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie od grudnia 2020 r. realizuje „Program polityki zdrowotnej dla seniorów z terenu powiatu nowosolskiego na lata 2020-2021 Koperta życia – twoje zdrowie, twoje życie” skierowany do osób starszych, samotnych, przewlekle chorych oraz niepełnosprawnych. Jego celem jest uświadomienie mieszkańców miasta i gminy o znaczeniu posiadania, w miejscu ogólnie dostępnym, szczegółowych informacji dotyczących ich stanu zdrowia. Informacji, które mogą być wykorzystane przez służby medyczne w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia.

„Koperta życia” ma ułatwić służbom medycznym udzielenie pomocy pacjentowi. W praktyce stanowi nie tylko nieocenioną pomoc w podjęciu szybkiej akcji ratującej życie, ale przy okazji zwiększa również poczucie bezpieczeństwa w/w osób.

Na terenie Gminy Koźuchów „Koperty życia” rozdawane są wśród mieszkańców przez pracowników socjalnych oraz opiekunki środowiskowe. Dotychczas przekazano przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie 98 „Kopert Życia”.

Akcja rozpowszechniania „Kopert życia” wśród seniorów, osób samotnych i chorych zyskała poparcie koźuchowskich lekarzy i ratowniczych służb medycznych. „Koperty Życia” mogą uratować życie, ponieważ zawierają najważniejsze informacje o przebytych chorobach, o aktualnych chorobach, przyjmowanych lekach ponadto numery telefonów do najbliższej rodziny, osób zaufanych czy odpowiednich służb.

Kolejną bardzo istotną formą wsparcia mieszkańców Gminy Koźuchów borykających się z problemem niepełnosprawności, są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pomocą tą w Gminie Koźuchów objęte są w szczególności dzieci. Ta forma pomocy należy do zadań zleconych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie. Pomoc realizowana jest przez specjalistów odpowiednio dobranych ze względu na potrzeby dzieci niepełnosprawnych. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Gminie Koźuchów są realizowane przez terapeutów wyłonionych w wyniku zapytania ofertowego, którzy spełniają wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w Gminie Koźuchów są realizowane od 2013 r. Na przestrzeni 2018-2020 roku były realizowane w zakresie logopedii, rehabilitacji sensorycznej, rehabilitacji ruchowej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób objętych tą formą pomocy w latach 2019-2020:

Tabela 13 Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych

Rok	Liczba osób ogółem
2016	6
2017	6
2018	6
2019	7
2020	5

źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Koźuchów

11. KULTURA SPORT I REKREACJA

Znaczący wpływ na rozwój kultury w Gminie Koźuchów ma Centrum Kultury. Centrum swoją siedzibę ma w Zamku Książąt Piastowskich, przy ul. Klasztornej 14, co jest również atutem turystycznym. Początki działalności Domu Kultury w Koźuchowie sięgają lat 70. W ośrodku działa wiele sekcji tematycznych, gdzie organizowane są zajęcia dla dzieci i młodzieży oraz seniorów. Centrum Kultury w Koźuchowie organizuje festyny, imprezy kulturalne, wystawy, wernisaże, zajęcia w czasie wakacji i ferii zimowych, różnego rodzaju konkursy, koncerty, występy kabaretów, obchody świąt historycznych, lokalnych.

Samodzielną, samorządową instytucją kultury jest Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Koźuchowie. Placówka prowadzi działania w zakresie: gromadzenia, opracowania, selekcji i udostępniania zbiorów oraz prowadzenia strony internetowej a także aktywnej działalności na portalu Facebook. Głównym celem działalności jest promocja czytelnictwa jako atrakcyjnej formy spędzania wolnego czasu, zaspakajanie zróżnicowanych potrzeb czytelniczych mieszkańców gminy oraz upowszechnianie wiedzy i kultury.

W mieście przy ulicy Klasztornej 14 w Zamku, funkcjonuje biblioteka główna, w której

skład wchodzi: Oddział dla Dzieci i Wypożyczalnia dla Dorosłych.

Na terenie wiejskim działa 7 filii w miejscowościach: Lasocin, Solniki, Stypułów, Broniszów, Miocin Średni, Studzieniec, Książ Śląski, których dni i godziny otwarcia dostosowane zostały do potrzeb mieszkańców. Taki kształt sieci bibliotecznej zapewnia mieszkańcom gminy szeroki dostęp do zbiorów bibliotecznych, informacji i edukacji czytelniczej, a także bezpłatne i dogodne korzystanie z Internetu.

Na terenie Gminy Kozuchów funkcjonuje również Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, który ma za zadanie zaspokajanie potrzeb i zainteresowań mieszkańców, ożywianie działalności w sferze kultury fizycznej, sportu i rekreacji. Ponadto do podstawowych zadań MOSiR należy:

- 1) rozwój oraz udostępnianie przekazanej do zarządzania bazy sportowo-rekreacyjnej do organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych oraz szkolenia sportowego dzieci i młodzieży;
- 2) zwiększenie popularności walorów rekreacji i aktywności ruchowej poprzez organizację imprez, wydarzeń sportowych i rekreacyjnych;
- 3) realizację i świadczenie usług w zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji ruchowej, które stanowią podstawę do aktywnego wypoczynku i rekreacji dla wszystkich warstw społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci, młodzieży, osób starszych, a także osób niepełnosprawnych;
- 4) odpowiednie zagospodarowanie oraz zapewnienie właściwego i bezpiecznego wykorzystania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, obiektów, terenów oraz miejsc do tego wyznaczonych;
- 5) udostępnianie obiektów i urządzeń znajdujących się w dyspozycji ośrodka dla celów sportowego szkolenia oraz rekreacji ruchowej;
- 6) współpraca w dziedzinie kultury fizycznej ze szkołami, klubami, stowarzyszeniami oraz innymi jednostkami i organizacjami w gminie;
- 7) zakładanie nowych sekcji sportowych, klubów, stowarzyszeń, organizowanie różnego rodzaju spotkań, seminariów, oraz prowadzenie wykładów i szkoleń w zakresie upowszechniania kultury fizycznej;
- 8) wspomaganie rozwoju sportu wyczynowego i amatorskiego;
- 9) czynny udział w każdej możliwej aktywności sportowej która jest realizowana na terenie gminy i miasta Kozuchów;
- 10) zatrudnienie wykwalifikowanej kadry składającej się z: instruktorów, animatorów, trenerów, specjalistów do prowadzenia zajęć rekreacyjnych i sportowych na obiektach administrowanych przez MOSiR Kozuchów;
- 11) organizacja zawodów, wydarzeń sportowych, zawodów oraz imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym;
- 12) tworzenie oraz wspieranie rozwoju nowych inicjatyw sportowych;
- 13) opracowanie i zrealizowanie całorocznego kalendarza imprez i wydarzeń sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców gminy;
- 14) stworzenie planów rozbudowy i modernizacji bazy i obiektów należących do MOSiR;
- 15) wykonywanie innych zadań zleconych przez Burmistrza Kozuchowa.

Na działalność MOSiR Koźuchów w ubiegłym 2020 roku największy wpływ miała sytuacja epidemiologiczna w kraju związana z pandemią COVID 19. W wyniku zmieniających się obostrzeń, zakazów i nakazów wprowadzonych przez rząd szereg imprez organizowanych lub współorganizowanych przez MOSiR Koźuchów zostało odwołanych, inne natomiast musiały zostać zawieszane lub przeniesione w czasie możliwym do ich realizacji. Mimo tego MOSiR Koźuchów dostosował swoje funkcjonowanie do panujących warunków i zorganizował wiele wydarzeń czy imprez w właściwym reżimie sanitarnym.

Do obiektów sportowo – rekreacyjnych i małej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej administrowanych przez MOSiR Koźuchów należą:

- **Stadion Miejski w Koźuchowie ul. Zielonogórska:**
 - orlik lekkoatletyczny z trybuną krytą
 - dwa boiska do piłki nożnej z nawierzchnią naturalną
 - dwa boiska do piłki siatkowej plażowej
 - boisko wielofunkcyjne typu Orlik z węzłem sanitarnym
 - zaplecze szatniowo – socjalne
- **Kąpielisko Glinianki ul. Moniuszki:**
 - akwen wodny
 - boisko do piłki siatkowej plażowej
 - plac zabaw zawierający urządzenia, które są przystosowane do korzystania przez dzieci i osoby niepełnosprawne
 - siłownia zewnętrzna
 - budynek socjalny
- **Kompleks sportowo rekreacyjny Podbrzezie Dolne: urządzenia skate park**
- **Place zabaw:** Koźuchów ul. Spacerowa, Koźuchów ul. Koszarowa, Czciradz, Sokołów, Solniki, Studzieniec, Bielice, Lasocin, Mirocin Górny, Mirocin Dolny, Mirocin Średni, Książ Śląski, Radwanów, Drwalewice, Podbrzezie Górne, Słocina, Cisów.
- **Siłownie plenerowe:** Koźuchów ul. Koszarowa

Działalność MOSiR Koźuchów jest oparta na współpracy w dziedzinie kultury fizycznej ze szkołami i klubami sportowymi funkcjonującymi na terenie Gminy Koźuchów. Z obiektów MOSiR Koźuchów chętnie i często korzystają uczniowie placówek oświatowych w Gminie Koźuchów. Oprócz standardowych zajęć wychowania fizycznego na obiektach, szkoły organizują tam wydarzenia sportowe. MOSiR organizując różne wydarzenia korzysta z sali i hal sportowych, które są administrowane przez Szkołę Podstawową nr 1, Szkołę Podstawową nr 2 oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Koźuchowie. Współpraca dotyczy również udostępniania sprzętu będącego na wyposażeniu wyżej wymienionych jednostek. Dotychczasowe relacje i wsparcie jakie okazują przedstawiciele wszystkich instytucji jest wzorowe i przynoszą korzyść dla wszystkich ze stron.

Mieszkańcy Gminy Koźuchów z roku na rok mogą cieszyć się coraz większą dostępnością i jakością obiektów sportowych oddawanych do ich dyspozycji. W roku

2020 oficjalnie odebrana i oddana do użytku została inwestycja zadaszona trybuny wraz z oświetleniem i nagłośnieniem na stadionie miejskim przy ul. Zielonogórskiej. Obecna trybuna ma liczebność na 320 osób, co w zupełności wystarcza na potrzeby Miasta i Gminy Koźuchów. Częściowej renowacji wraz z zabiegami pielęgnacyjnymi poddana została pierwsza płyta boiska piłkarskiego stadionu miejskiego. W listopadzie natomiast na drugiej płycie boiska powstało kompleksowe nawodnienie składające się z 24 zraszaczy sterowanych zdalnie. Ta inwestycja była współfinansowana przez Urząd Marszałkowski w Zielonej Górze w ramach akcji "Nawadnianie boisk piłkarskich". Kolejną inwestycją którą udało się zrealizować na obiekcie było założenie kompleksowego monitoringu stadionu miejskiego. Obecnie cały obiekt obserwuje 6 kamer. W ubiegłym roku udało się również wyremontować dużą część ogrodzenia stadionu miejskiego i zamontować nową bramę wjazdową na obiekt. Nowe ogrodzenie powstało również przy dwóch boiskach do piłki siatkowej. Inwestując w stadion miejski, MOSiR Koźuchów nie zapomniał o innych administrowanych przez siebie obiektach. Na kąpielisku Glinianki przy ul. Moniuszki została zamontowana altana/wiata turystyczna dla osób korzystających z akwenu znajdującego się przy ul. Moniuszki. Powiększony został również piłko -chwyt otaczający boisko do piłki siatkowej plażowej. Dodatkowo na obiekcie zostały posadzone drzewa i tuje. Pod koniec roku ukończony został I etap remontu parkingu i chodnika przy wejściu na kąpielisko. Obecnie realizowany jest II etap remontu. Modernizowany był także obiekt znajdujący w Podbrzeziu Dolnym - Skate Park. Tam wymieniano zniszczone płyty urządzeń. Kompleksowa wymiana płyt nastąpi w roku 2021. Na bieżąco wykonywane były natomiast naprawy i usterki na placach zabaw i obiektach małej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej znajdujących się na terenie Gminy Koźuchów.

12. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Problem uzależnienia od alkoholu pomimo podejmowanych od lat starań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania napojów alkoholowych, stale utrzymuje tendencję wzrostową. Problem ten jest znaczący zarówno w skali lokalnej, regionalnej, jak również całego kraju. Według badań przeprowadzonych na potrzeby diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych zawartych w dokumencie „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Koźuchów” wynika, że aż 45 % dorosłych badanych swoją pierwszą inicjację alkoholową określa na wiek między 16-18 rokiem życia. Natomiast wśród przebadanej grupy uczniów klas 4-6 odnotowano że aż 10% z nich ma już za sobą inicjację alkoholową. U uczniów klas 7-8 odsetek badanych po inicjacji alkoholowej wzrasta do 22%. Uzależnienie od alkoholu jest postępującą i śmiertelną chorobą bio-psycho-społeczną. Niezależnie od skali, a także jakości podejmowanych działań, problem alkoholowy, jest przyczyną wielu negatywnych zjawisk zachodzących w różnych obszarach życia społecznego, ekonomicznego, ale przede wszystkim prowadzi do wielu tragedii zarówno każdej osoby uzależnionej, jak i jej współuzależnionej rodziny. Piętno, jakie problem ten wywiera na dzieciach i ich dalszym życiu, jest bardzo silne. Obowiązek podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy.

Zadaniem gminy jest podejmowanie takich przedsięwzięć, które będą przestrzegać przed zgubnymi skutkami nadużywania alkoholu oraz przyczynią się do ich minimalizacji. Kluczową rolę w polskim systemie rozwiązywania problemów alkoholowych odgrywiają samorządy gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi są odpowiedzialne za rozwiązywanie problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych.

Na realizację powyższych działań gmina przeznacza środki za wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W Mieście i Gminie Koźuchów na przestrzeni lat 2017 – 2020 zauważalna jest tendencja wzrostowa w zakresie opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, co przedstawia tabela poniżej:

Tabela 14. Opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2017-2020

Rok	2017	2018	2019	2020
Wysokość wpływów za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	288 829,18	294 972,36	301 514, 67	323 587, 040

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

We wskazanym okresie zdecydowanie wzrosła również wartość alkoholu sprzedanego co zobaczyć można w tabeli poniżej:

Tabela 15. Sprzedaż alkoholu w latach 2017-2020

Rok	2017	2018	2019	2020
Wartość alkoholu sprzedanego w danym roku	12 254 683,15	12 926 605, 81	14 288 749,48	15 602 761,98

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

Jeśli chodzi natomiast o ilość wniosków skierowanych do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koźuchowie na przestrzeni lat 2017 – 2020, to w tym wypadku można zaobserwować spadkową tendencję. Jednak na tendencję malejącą w roku 2020 z pewnością miała sytuacja epidemiczna związana z pandemią Covid – 19. Niestety należy zakładać, że tendencja ta może zmienić się, gdy pojawią się długoterminowe negatywne skutki pandemii, odizolowania, stanów depresyjnych, spożywania alkoholu w zaciszu własnego domu, braku zgłoszeń i wiedzy na temat faktycznej liczby osób nadużywających alkoholu. Poniższe zestawienie obrazuje stan do 2020 r.

Tabela 16. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Rok	Liczba wniosków o leczenie odwykowe ogółem	Liczba wniosków skierowanych do Sądu	Liczba osób podejmujących leczenie w warunkach dobrowolności, pouczonych
2017	55	24	31
2018	55	24	31
2019	50	12	38
2020	44	12	32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Rodzinie w przewyciężaniu trudności, w wyjściu z uzależnienia czy różnych zaburzeń lub problemów psychicznych pomaga zatrudniony od 2018 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kozuchowie psychoterapeuta i specjalista terapii uzależnień. Zatrudnienie specjalisty w tym zakresie okazało się odpowiedzią na duże zapotrzebowanie w w/w zakresie.

Zestawienie osób, które skorzystały z poradnictwa w OPS w Kozuchowie w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 17. Liczba środowisk objętych wsparciem w formie poradnictwa specjalistycznego

Rok	Liczba osób ogółem	Dorośli	Dzieci
2018	359	153	206
2019	328	89	239
2020	364	239	125

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Rodzaje udzielonej pomocy przez psychoterapeutę w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 18. Wsparcie świadczone przez psychoterapeutę w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kozuchowie

Lp.	Rodzaj	Liczba konsultacji w roku 2018	Liczba konsultacji w roku 2019	Liczba konsultacji w roku 2020
1	Psychoterapia dorośli	298	554	109
2	Psychoterapia dzieci i młodzieży	479	444	122
3	Terapie osób uzależnionych od alkoholu	228	143	113
4	Terapie osób uzależnionych od środków psychoaktywnych	141	82	8

5	Terapie osób uzależnionych behawioralnie (hazard, telefon komputer gry)	24	24	3
6	Zajęcia w centrum placówek opiekuńczo - wychowawczych w Koźuchowie z profilaktyki uzależnień	2	12	12
7	Konsultacje psychoterapeutyczne w miejscu zamieszkania podopiecznych	104	73	4
8	Profilaktyczne warsztaty w szkołach	144	2	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Niska liczba konsultacji w roku 2020 spowodowana była pandemią wirusa COVID – 19.

Działalność świetlic opiekuńczo - wychowawczych

Na terenie Gminy Koźuchów w 2020 roku funkcjonowało 9 świetlic opiekuńczo – wychowawczych. Na terenie miasta znajduje się 4 świetlice, w tym jedna prowadzona wspólnie z Parafialnym Zespołem Caritas. Pozostałe 5 umiejscowionych jest na terenie sołectw: Lasocin, Solniki, Miocin Dolnym, Stypułów oraz Broniszów.

Świetlice są czynne w godzinach popołudniowych dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży, które do nich uczęszczają.

Do świetlic uczęszczają dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo i ekonomicznie, z rodzin, w których występuje problem z nadużywaniem alkoholu lub rodzin zagrożonych zjawiskiem alkoholizmu, z rodzin dysfunkcyjnych. Uczestnicy mają zapewnioną opiekę i pomoc ze strony opiekunów. Świetlice oprócz funkcji opiekuńczej oferują:

- bezpłatne zajęcia dla dzieci i młodzieży,
- opiekę po zajęciach szkolnych,
- pomoc w nauce,
- atrakcyjne spędzenie czasu wolnego,
- rozwój zainteresowań,
- organizację zabaw, zajęć sportowych, plastycznych, kulinarnych, informatycznych i innych w miarę potrzeb i możliwości.

Opiekunowie świetlic zatrudniani są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie w oparciu o umowę zlecenie. Świetlice cieszą się dużym zainteresowaniem i są wsparciem dla wielu dzieci. W związku z sytuacją epidemiczną w Polsce działalność świetlic niestety okresowo musiała zostać zawieszona przez co ich działania wspierające zostały mocno ograniczone. Niemniej w okresie funkcjonowania stanowią niezastąpioną formę wsparcia dla swoich podopiecznych.

13. PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępstwem w potocznym rozumieniu jest złamanie normy prawnej, Kodeks Karny określa je jako popełnienie czynu zabronionego pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia⁷. Podstawowymi źródłami danych o rozmiarach przestępczości są statystyki. Według danych GUS w 2019 r. w Koźuchowie stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 233 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 24,84 przestępstw. Jest to wartość porównywalna do wartości województwa lubuskiego oraz znacznie większa od średniej całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Koźuchowie wynosi 75,40% i jest nieznacznie większy od Województwa i całej Polski.

O bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Koźuchów dba 27 policjantów, którzy w ramach „Programu Modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020” pełnią oni służbę w nowym Komisariacie Policji. Budynek komisariatu zaprojektowany i wykonany został według nowoczesnych standardów technicznych, funkcjonalnych oraz użytkowych. Oddany do użytku w 2019 r., służy policjantom oraz mieszkańcom gminy.

Przemoc jest przestępstwem, z którym najczęściej spotyka się pracownik socjalny, asystent pracujący z rodziną w środowisku. Problem przemocy dotyczy rodziny zamieszkującej na terenie Gminy Koźuchów niezależnie od wykształcenia, statusu ekonomicznego czy też wykonywanego zawodu. Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego w Koźuchowie. Zespół Interdyscyplinarny w Koźuchowie został powołany na podstawie zapisu w art. 9a Ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku przez Burmistrza Koźuchowa. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łączących swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji którą reprezentują, podejmują współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy. Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie zapewnia obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Na spotkaniach grupy roboczej przedstawiciele: Policji, oświaty, ośrodka pomocy społecznej, ochrony zdrowia, Gminnej Komisji do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspólnie z osobą, która jest dotknięta przemocą w rodzinie opracowują indywidualny plan pomocy. Działania podejmowane są także wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Niestety na przełomie lat widać wzrost liczby zarejestrowanych wniosków „Niebieskich Kart” dotyczących przemocy.

⁷ Art. 1 Ustawy Kodeksu Karnego z dnia 6 czerwca 1997 r.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie zarejestrowanych „Niebieskich Kart” w latach 2018-2020.

Tabela 19. Procedury „Niebieskiej Karty”.

Rok	Liczba zarejestrowanych „Niebieskiej Karty”.
2018	61
2019	64
2020	72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Koźuchowie

Znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem określonym w art. 207 kodeksu karnego. Może ono polegać zarówno na zadawaniu bólu fizycznego, jak też na sprawianiu cierpienia moralnego. Nie istnieje katalog czynów, które można zakwalifikować jako znęcanie się. Znamiona znęcania mogą zawierać takie zachowania jak pobicia, uderzenia, ubliżanie, poniżanie. Znęcanie się fizyczne lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat⁸.

Natomiast znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8⁹.

Poniższa tabela przedstawiająca liczbę przestępstw w tej kategorii na przestrzeni ostatnich trzech lat wskazuje, że w Gminie Koźuchów na przestrzeni omawianych trzech lat odnotowano 35 przestępstw wobec osób dorosłych i aż 8 wobec dzieci.

Tabela 20. Przestępstwa stwierdzone na terenie działania Komisariatu Policji w Koźuchowie:

Rok	z art. 207 par.1 k.k.	z art. 207 par. 1a k.k.
2018	11	3
2019	16	0
2020	8	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Koźuchowie

Powyższe dane są niepokojące, zwłaszcza, że rok 2020 wskazuje wzrost przemocy stosowanej wobec najsłabszej grupy mieszkańców. Niepokojące jest również to, że z roku na rok liczba procedur „Niebieskiej Karty” wzrasta, co stawia nowe wyzwania przed służbami pomocowymi. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należą

⁸ Art.. 207 § 1 Kodeksu Karnego z dnia 6 czerwca 1997 r. ,

⁹ Art.. 207 § 1 a Kodeksu Karnego z dnia 6 czerwca 1997 r

bowiem do organów administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

14. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. Na terenie Gminy Koźuchów o bezpieczeństwo i porządek dbają Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Koźuchowie oraz Strażnicy Straży Miejskiej w Koźuchowie. Ponadto na obszarze Gminy Koźuchów działa 7 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Strażacy z poszczególnych jednostek podejmują działania mające na celu samokształcenie, co ma wpływ na jakość udzielanej przez nich pomocy. W Ochotniczej Straży Pożarnej w Mirocinie Górnym spośród 23 czynnych strażaków pięciu posiada uprawnienia ratowników medycznych. Trzech strażaków z naszej Gminy posiada uprawnienia do kierowania działaniami ratowniczymi.

Działalność Ochotniczych Straży Pożarnych (dalej: OSP) w Gminie Koźuchów ma znaczący wpływ na aktywny rozwój dzieci i młodzieży, między innymi poprzez uczestnictwo w/w w drużynach młodzieżowych. Przy jednostce OPS Studzieniec działa jednostka Operacyjno-Techniczna wraz z Młodzieżową Drużyną Chłopców i Dziewcząt. Poniższa tabela Przedstawia zestawienia OSP w Gminie Koźuchów:

Tabela 21. Liczba jednostek Ochotniczej straży pożarnej w Gminie Koźuchów

Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Liczba członków	Liczba samochodów
1	OSP w Koźuchowie	Koźuchów ul. Głogowska 3	30	5
2	OSP w Broniszowie	Broniszów 69A Remiza Strażacka	14	1
3	OSP w Lasocinie	Lasocin 48	17	1
4	OSP w Mirocinie Dolnym	Remiza Mirocinie Dolnym 73 A	12	1
5	OSP w Mirocinie Górnym	Remiza Mirocinie Górny 81 A	23	3
6	OSP w Studzieńcu	Remiza Studzieniec 13 A.	19	2
7	OSP w Stypułowie	Remiza Stypułów 90 A/4.	12	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

Ochotnicze straże pożarne w Gminie Koźuchów mają na celu zapobieganie

pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami. Jednostki biorą udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń. Podejmują również różnego rodzaju inicjatywy na rzecz mieszkańców Gminy Koźuchów np. zbiórki elektrośmieci. W Gminie Koźuchów drухowie z Ochotniczych Straży Pożarnych wzięli czynny udział w ramach bezpieczeństwa publicznego w akcji dowozu osób niepełnosprawnych, seniorów na szczepienia w ramach Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19.

15. POMOC SPOŁECZNA

Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie podejmuje działania m. in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”.

Ośrodek jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną gminy, nie posiadającą osobowości prawnej. Realizuje zadania własne oraz zlecone gminie. Ośrodek jest jednostką budżetową w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych. Nadzór nad działalnością Ośrodka sprawuje Burmistrz Koźuchowa, a w zakresie zadań zleconych Wojewoda Lubuski.

Funkcjonowanie Ośrodka opiera się na zasadach jednoosobowego kierownictwa, służbowego podporządkowania, podziału czynności i indywidualnej odpowiedzialności za wykonywanie powierzonych zadań.

Kierownictwo Ośrodka stanowią;

- 1) Kierownik;
- 2) Zastępca Kierownika;
- 3) Główny Księgowy

W 2020 roku kadrę ośrodka stanowiło 45 pracowników w tym: 42 osób na cały etat, 2 osoby na pół etatu i 1 osoba na 0,50 etatu. (1 godz. dziennie) Osoby zatrudnione są na następujących stanowiskach:

- Kierownictwo – 2 osoby,
- Pracownicy socjalni - 9 osób
- Asystenci rodziny - 3 osoby
- Opiekunki domowe - 12 osób
- Księgowość - 2 osoby
- Główny specjalista ds. uzależnień – 1 osoba,
- Psychoterapeuta - 1 osoba,
- Pracownicy działu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych - 4 osoby

- Pracownik działu świadczeń wychowawczych - 1 osoba,
- Pracownik administracyjny – 1 osoba,
- Sprzątaczką - 1 osoba.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.Dz.U.2020.1876 z późn.zm.) Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły, i które nie są w stanie tej trudnej sytuacji samodzielnie pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia.

W roku budżetowym 2020 wydatkował łączną kwotę na realizację zadań zleconych i własnych w wysokości **29.619.967,98 zł** z czego:

- ze środków budżetu gminy: **3.750.961,51 zł**

- ze środków budżetu państwa: **25.869.006,47 zł**

Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizowanych zadań przedstawia zestawienie poniżej.

Tabela nr 22. Struktura wydatków OPS w 2020 roku w podziale na zadania

Lp.	PODZIAŁ ZGODNIE Z KLASYFIKACJA BUDŻETOWĄ	WYDATKI POKRYTE ZE ŚRODKÓW GMINY	WYDATKI POKRYTE Z DOTACJI ZEWNĘTRZNYCH
1	85153 Zwalczanie narkomanii	4.920,00	0,00
2	85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi	212.671,35	0,00
3	85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1.299,49	0,00
4	85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	0,00	58.941,00
5	85214 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	163.878,13	474.696
6	85215 Dodatki mieszkaniowe	153.351,48	0,00
7	85215 Dodatki energetyczne	0,00	7.190,87
8	85216 Zasiłki stałe	0,00	533.974,82
9	85219 Ośrodki Pomocy Społecznej	1.607.775,71	135.830,21
10	85228 Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0,00	70.520,00

Lp.	PODZIAŁ ZGODNIE Z KLASYFIKACJĄ BUDŻETOWĄ	WYDATKI POKRYTE ZE ŚRODKÓW GMINY	WYDATKI POKRYTE Z DOTACJI ZEWNĘTRZNYCH
11	85230 Pomoc w zakresie dożywiania	121.634,25	364.902,75
12	85295 Prace społecznie-użyteczne	7.727,42	0,00
13	85295 Program wspieraj seniora	351,32	1.405,26
14	85202 Domy pomocy społecznej	1.018.693,13	0,00
15	85501 Świadczenie wychowawcze	0,00	15.913.956,80
16	85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0,00	7.645.037,41
17	85503 Karta Dużej Rodziny	0,00	419,35
18	85504 Wspieranie rodziny	117.835,27	0,00
19	85504 Program Dobry Start 300+	0,00	585.280,00
20	85508 Rodziny zastępcze	120.915,61	0,00
21	85510 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	219.908,35	0,00
22	85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	0,00	76.852,00
Razem:		3.750.961,51	25.869.006,47
Wydatki łącznie:		29.619.967,98	

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Pomoc w wyjściu z trudnej sytuacji życiowej odbywa się poprzez świadczenie pracy socjalnej oraz wspieranie klientów/podopiecznych w formach świadczeń pieniężnych. Działania pracowników pomocy społecznej służą wzmocnieniu klientów, odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz przygotowaniu warunków sprzyjających temu celowi. Pracownik socjalny podejmując współpracę z rodziną diagnozuje sytuację oraz określa plan pomocy na jej rzecz, który umożliwiłby usamodzielnienie rodziny, tym samym pomógłby rozwiązać główne problemy powodujące wykluczenie społeczne, doprowadzające do zjawisk społecznie niepożądanych. Działania podejmowane w tym zakresie są bardzo zróżnicowane i dostosowane do indywidualnej sytuacji klienta. Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Świadczenia z pomocy społecznej możemy podzielić na:

1) świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2) świadczenia niepieniężne:

- praca socjalna,
- bilet kredytowany,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- składki na ubezpieczenia społeczne,
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- mieszkanie chronione,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,

- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych,

Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie stale staje przed nowymi zadaniami. W marcu 2020 roku całe społeczeństwo, w tym także Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie stanął naprzeciw nowemu wyzwaniu zorganizowania pomocy dla osób i rodzin w związku z pojawieniem się zagrożenia koronawirusem SARS-COV-2. W tym trudnym czasie pracownicy OPS, funkcjonowali w procesie gwałtownych zmian, obostrzeń, ograniczeń, zmieniających się warunków pracy, ciągłych nowelizacji przepisów. Bywało, że ich praca reorganizowana była nawet kilka razy w ciągu dnia. Odbywało się i nadal odbywa się to ogromnym kosztem zarówno wysiłku fizycznego, jak i psychicznego, w tym związanego z radzeniem sobie ze stresem. Rozeznawanie potrzeb wśród osób objętych kwarantanną i koordynowanie udzielonej pomocy, rozeznawanie potrzeb u osób starszych i niepełnosprawnych, koordynowanie oraz/lub udzielanie pomocy zgodnie z potrzebami, rozeznawanie potrzeb u rodzin doświadczających lub zagrożonych doświadczeniem przemocy w rodzinie. Monitorowanie ryzyka występowania przemocy i reagowanie zgodnie z sytuacją, prowadzenie interwencyjnej pracy socjalnej, udzielanie stałego wsparcia emocjonalnego osobie w kryzysie psychicznym to codzienne działania pracowników socjalnych, asystentów rodzinnych, które w dobie pandemii stawały się jednak niezwykle obciążające i trudne dla samych pracowników. Pomimo tak trudnych warunków pracy pracownicy zachowali wysokie zaangażowanie i troskę o swoich podopiecznych. Sytuacja związana z pandemią pokazuje, że należy brać pod uwagę w przyszłości możliwość wystąpienia nowych, podobnych niekorzystnych zdarzeń, chorób, katastrof, które mogą wpłynąć na ogólny dobrostan mieszkańców gminy.

Kompleksowe wspieranie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców Gminy Koźuchów możliwe jest dzięki rozwijanej stale współpracy OPS z podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, organizacjami), niejednokrotnie przybierająca postać projektów czy programów partnerskich. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi często ma charakter wielowymiarowy i wieloaspektowy. Są to między innymi:

- współpraca z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej (realizacja partnerskiego projektu „Kooperacja Efektywna i skuteczna” dotycząca wdrożenia rozwiązań wypracowanych w „Modelu kooperacji pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych w gminach miejsko-wiejskich”,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Społecznej w Nowej Soli w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacji projektu pod nazwą „Szanuję- nie hejtuję”,
- współpraca z Caritas Diecezji Zielonogórsko – Gorzowskiej, która przystąpiła do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020 - Podprogram 2020 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi – wspólne przedsięwzięcia pozwalają optymalnie wykorzystać potencjał i zasoby wszystkich stron przykładem są:

- Centrum Integracji Społecznej, (współpraca w realizacji projektu „Prosta droga do zatrudnienia - wzrost możliwości reintegracji społecznej i zawodowej), Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna EDEN (przygotowywanie, dostarczanie i wydawanie dwudaniowych gorących posiłków w jednostkach oświatowych na terenie Gminy Kozuchów, wydawanie posiłków dla osób dorosłych z terenu Miasta i Gminy Kozuchów zakwalifikowanych przez tut. OPS.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozuchowie stale podnosi poziom usług świadczonych na rzecz mieszkańców Gminy Kozuchów. Stara się szczególnie zwrócić uwagę na kwestie wizerunku instytucji pomocy społecznej, dążąc do zmiany istniejącego stereotypu pracownika „opieki społecznej” i utartych opinii. W społecznej świadomości nadal brakuje wiedzy i konkretnych wyobrażeń na temat działań pracowników socjalnych oraz pracy socjalnej, jej istoty, stosowanych metod oraz narzędzi. Rozwijanie kontaktów ze środowiskiem stało się obecnie trendem i jednym ze standardów zarządzania, mającym na celu podniesienie poziomu oferowanych usług, jak również wypracowanie, bądź udoskonalenie współpracy między różnymi instytucjami, tak, by poprzez wspólne działania, zaangażowanie jak najlepiej pomagać mieszkańcom Naszej Gminy.

W Gminie Kozuchów liczba osób i rodzin objętych pomocą przedstawia się w następująco sposób:

Tabela 23. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2016-2020

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Liczba rodzin,	646	635	548	513	463
2	Liczba osób	1684	1553	1285	1155	1014

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

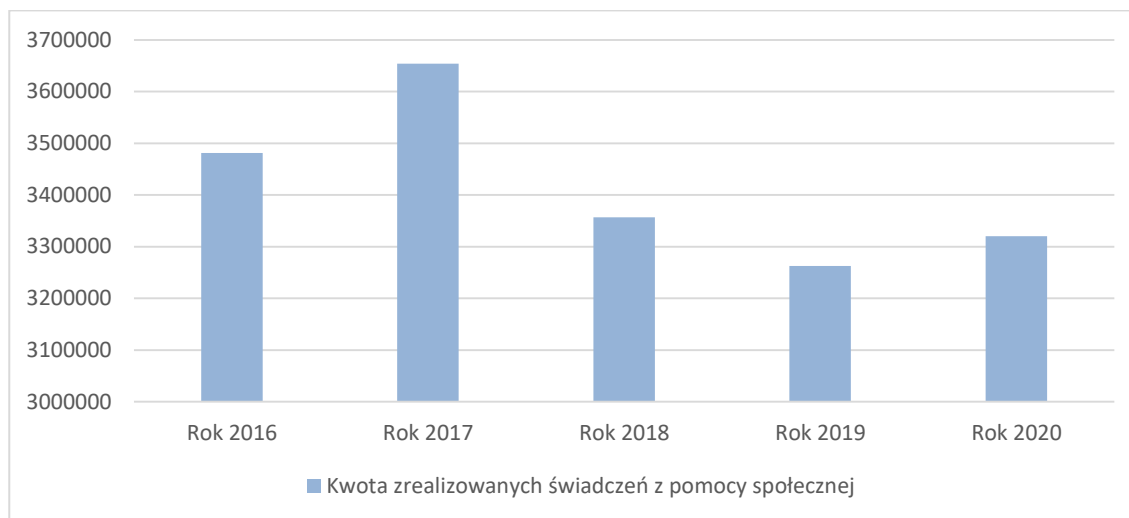
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej maleje, podobnie jak liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy.

Prezentowane wyżej zestawienie pokazuje liczbę rodzin, które korzystały z pomocy społecznej z powodu trudnej sytuacji finansowej. Na przestrzeni 5 lat widać wyraźny spadek liczby osób korzystających z pomocy. Oznacza to, że poziom życia mieszkańców Gminy Kozuchów poprawia się. Zmniejszająca się liczba rodzin korzystających z pomocy jest odzwierciedleniem efektywnej pracy socjalnej, działań aktywizujących prowadzonych przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny.

Na poniższym wykresie zostało przedstawione zestawienie kwotowe wypłaconych świadczeń z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2016-2020.

Wykres 9: Kwoty zrealizowanych świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Koźuchów w latach 2016-2020

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Wypłacone kwoty świadczeń i ich wysokość w poszczególnych latach uzależnione są od wielu różnych czynników, takich jak: sytuacja na rynku pracy, od dochodu rodziny, część świadczeń stanowi bowiem różnicę kryterium dochodowego a dochodem rodziny, od różnego rodzaju wsparć i programów pomocowych, którymi objęte są osoby korzystające z pomocy, czyli ogólnie od poziomu środków i potrzeb jakie występują w danym roku budżetowym. Bardziej obrazową dla określenia tendencji jest więc liczba osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej, a ta wykazuje tendencję wyraźnie spadkową. (tabela 21.)

Informacja na temat powodów ubiegania się o pomoc i wsparcie, może nakreślić z jakimi najczęściej problemami borykają się podopieczni Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie. Wiedza ta stanowi podstawę do późniejszej pracy z podopiecznym, do ustalenia indywidualnej ścieżki pomocy, wsparcia i określenia ram kontraktu socjalnego. Poniższa tabela przedstawia poszczególne powody udzielenia pomocy oraz natężenie ich występowania na przestrzeni 5 ostatnich lat.

Tabela 24. Powody ubiegania się o pomoc i wsparcie w pomocy społecznej w latach 2015-2020

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba osób w rodzinach ogółem				
	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	ROK 2019	ROK 2020
długotrwała lub ciężka choroba	445	504	450	532	422
bezrobocie	1227	1055	794	577	492
niepełnosprawność	454	438	367	417	296
ubóstwo	616	609	299	208	254
bezzadność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	489	526	453	389	340

potrzeba ochrony macierzyństwa	193	215	176	162	180
potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	111	114	93	104	127
alkoholizm	64	61	52	41	28
bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny wielodzietne	213	204	157	101	82
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	32	31	8	15	17
bezdomność	18	16	19	7	10
zdarzenie losowe	0	11	5	0	13
narkomania	1	1	1	0	1
przemoc w rodzinie	4	0	0	9	1

Źródło: opracowania własne na podstawie sprawozdań MRPiPS

Jak widać z powyższej tabeli najczęstszymi powodami udzielenia pomocy są bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełnosprawność. Ubóstwo nie należy więc do głównego powodu przyznawania pomocy. Szereg wsparć dedykowanych osobom/rodzinom (świadczenia rodzinne, wychowawcze 500+, stypendia szkolne, wyprawki szkolne, dodatki do zasiłku rodzinnego, program dożywiania) sprawiły, że problem ubóstwa znacznie zmalał. Finansowe deficyty rodziny, stosunkowo prosto można rozwiązać, udzielając wsparcia finansowego, natomiast dużo trudniej pomóc jeżeli rodzina boryka się z szeregiem problemów natury psychicznej, zdrowotnej, uzależnień, współzależności, niewydolności wychowawczej, przemocy itp. Tu pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Kozuchowie wkraczają z pracą socjalną. W celu większej efektywności swoich działań pomocowych podejmują inicjatywy w ramach działalności zawodowej polegającej na prowadzeniu polityki społecznej w zakresie podnoszenia dobrobytu i poprawy jakości życia jednostki i społeczeństwa oraz złagodzenia ludzkiego cierpienia i rozwiązywania problemów społecznych. Utrzymują stały kontakt z rodziną i wspierają ją w pokonywaniu trudności jakie napotyka w codziennym życiu. Wskazują możliwe ścieżki rozwiązań problemów, ustalają plan działania, wspierają, motywują. Nie bez znaczenia pracę pracownika socjalnego ujmuje się jako służbę drugiemu człowiekowi. To on pomaga wówczas, gdy wszystko inne zawodzi. Praca socjalna prowadzona jest między innymi w oparciu o kontrakt socjalny z klientem. Kontrakt socjalny to umowa wsparcia zawarta pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osoba ubiegającą się o pomoc. W kontrakcie określone są uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji. Pracownik socjalny wskazuje osobie lub rodzinie kierunki działań, mobilizuje do własnej aktywności, wzmacnia wiarę we własne siły, zapewnia możliwość korzystania z potrzebnego doradztwa oraz pomocy finansowej. Kontrakt uwzględnia indywidualne potrzeby i predyspozycje klienta.

Istotnym problemem w Gminie Kozuchów są rodziny dotknięte wykluczeniem społecznym. Osoby, rodziny, które w efekcie długotrwałego bezrobocia, uzależnienia

od pomocy społecznej straciły umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach przyjmują wyuczoną postawę bierności i wyuczonej bezradności życiowej. Wykluczenie społeczne, marginalizacja brak akceptacji w środowisku najczęściej dotyczy osób uzależnionych, bezdomnych, ubogich oraz niepełnosprawnych. W Gminie Koźuchów taką nieakceptowaną grupą, która jest stygmatyzowana jako „margines społeczny” są mieszkańcy budynków socjalnych. Występujące tam problemy jak alkoholizm, długotrwałe bezrobocie, niepełnosprawność, przemoc, brak środków finansowych sprawiło, że stali się wykluczeni. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie mają na celu zmianę tej sytuacji. Współpraca z tą grupą mieszkańców należy do trudnych. Oferowane różnego rodzaju formy wsparcia i pomocy, wielokrotnie były odrzucane lub marnotrawione. Praca socjalna ma na celu spowodować zmianę nastawienia, porzucenie bierności i zmotywowanie tej grupy do zmiany własnej postawy, która pozwoli na zmianę sytuacji życiowej i społecznej tych osób. Sukcesem pracowników socjalnych było zmotywowanie mieszkańców do posprzątania i utrzymania porządku w swoim miejscu zamieszkania a także na zewnątrz budynku. Dzięki współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie z zarządcą budynku socjalnego udało się poprawić warunki mieszkaniowe w budynku. Do pomocy w wykonaniu prac remontowych i porządkowych zaangażowano samych mieszkańców, którzy pomalowali korytarze i części wspólne budynku. Uprzątnęli podwórze, posadzili kwiaty. Pomimo wielu trudności i barier, nie wolno zaprzestać wspólnych działań zmierzających do poprawy i stworzenia godnych warunków do życia dla tych osób, bowiem pomaganie słabszym, niezaradnym należy do obowiązku nas wszystkich. Wspólne działania zniwelują skutki wykluczenia i przywrócą tę grupę do społeczeństwa.

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej podejmują różnego rodzaju działania mające na celu zmianę spojrzenia na osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Negatywne podejście i myślenie o tych osobach powoduje, że osoby wykluczone jak i społeczeństwo utwierdzają się w przekonaniu, że ich sytuacja nie może ulec poprawie. Stygmatyzacja ta powoduje, że nie widzą sensu aby cokolwiek robić, żeby poprawić swoją sytuację.

Kolejnym z ważnych działań ośrodka jest zapewnienie pomocy w formie posiłku realizowanego w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Dożywianie dzieci i zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym jest zadaniem własnym obowiązkowym gminy. Ze środków przekazywanych w ramach Programu gmina udziela wsparcia osobom spełniającym warunki do otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 150% kryterium, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej. Pomoc w formie w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych otrzymują:

- dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej

- osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osoby starsze, chore i niepełnosprawne.

Realizacja przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie pomocy w formie posiłku odbywa się poprzez prowadzenie dożywiania dla dzieci w placówkach edukacyjnych, a dla dorosłych w punkcie wydawania posiłków w Wielobranżowej Spółdzielni Socjalnej „Eden” lub poprzez dowóz posiłku do miejsca ich zamieszkania. W związku z sytuacją epidemiologiczną na skutek, której placówki edukacyjne zostały zamknięte wydawanie posiłków zostało ograniczone. Rodziny, które miały przyznane decyzję na dożywianie w szkole, które z w/w przyczyn nie mogły być realizowane otrzymały pomoc rzeczową w formie paczek żywnościowych dowożonych do miejsca zamieszkania przez Wielobranżową Spółdzielnię Socjalną „EDEN” w Koźuchowie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie wspiera rodziny z dziećmi zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jako zadania zleczone z zakresu administracji rządowej.

Poszczególne świadczenia przyznawane są na podstawie następujących ustaw:

- Świadczenia rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, na podstawie Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.),
- Fundusz alimentacyjny, na podstawie Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2020 r., poz. 808 ze zm.),
- Świadczenia wychowawcze 500+, na podstawie Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.),
- Dobry Start 300+, na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu Dobry Start (Dz. U. 2018 r., poz. 1061 ze zm.),
- „Za Życiem” na podstawie Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860).

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- 4) świadczenie rodzicielskie.

1) Zasiłek rodzinny:

- przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 674,00 zł, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym

stopniu niepełnosprawności, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 764,00 zł¹⁰;

- przysługuje do ukończenia przez dziecko:
 - 18. roku życia lub
 - nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia, albo
 - 24. roku życia, jeżeli kontynuuję naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności;
- zasiłek rodzinny przysługuje w wysokości:
 - 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia do 5. roku życia,
 - 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia,
 - 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia¹¹;
- okres zasiłkowy trwa od 1 listopada do 31 października następnego roku;

Dodatki do zasiłku rodzinnego :

Przysługują osobom uprawnionym do zasiłku rodzinnego. Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego, świadczenia przyznawane są w niepełnej wysokości według zasady „złotówka za złotówką”.

W latach 2016-2020 liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia rodzinne malała, natomiast wysokość środków finansowych jakie przeznaczono na ten cel sukcesywnie wzrastała. Spadek miał miejsce tylko w 2020 r. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 25. Wartość wypłaconych świadczeń rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych w latach 2016-2020

Zakres danych	2016 ROK	2017 ROK	2018 ROK	2019 ROK	2020 ROK
Łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	6 110 495,00	6 232 044,56	6 262 204,00	6 293 066,20	6 150 040,34
Liczba rodzin, którym przyznano	1443	1416	1399	1337	1204

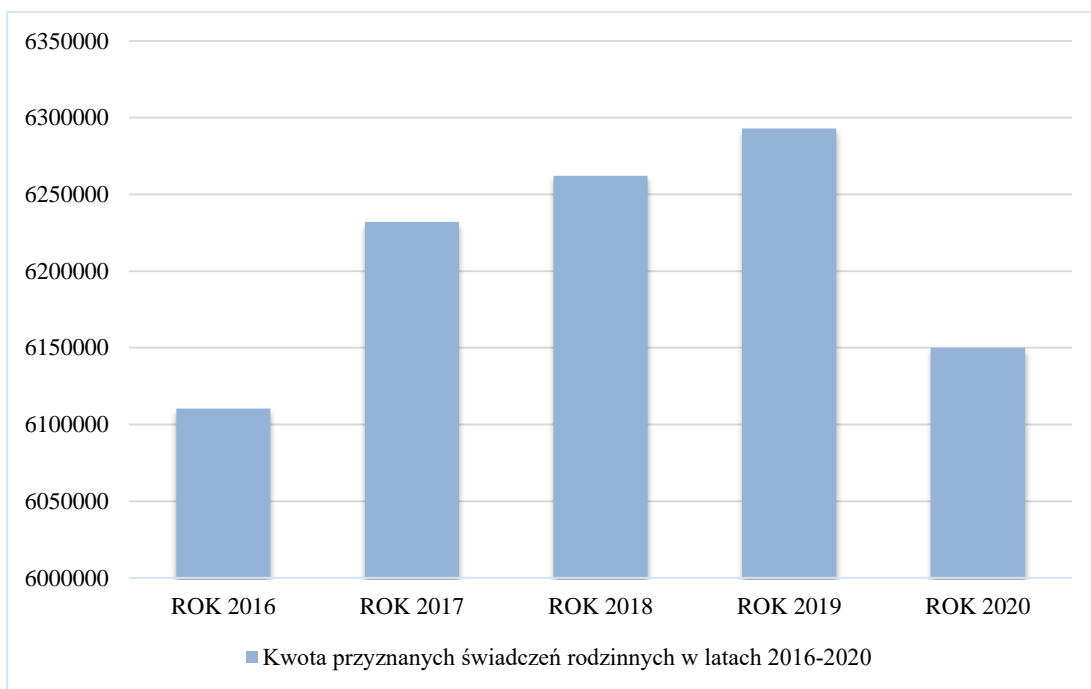
¹⁰ Kryterium na dzień 31.12.2020 r., podlega okresowej waloryzacji.

¹¹ Wysokość zasiłków na dzień 31.12.2020 r. podlega okresowej waloryzacji.

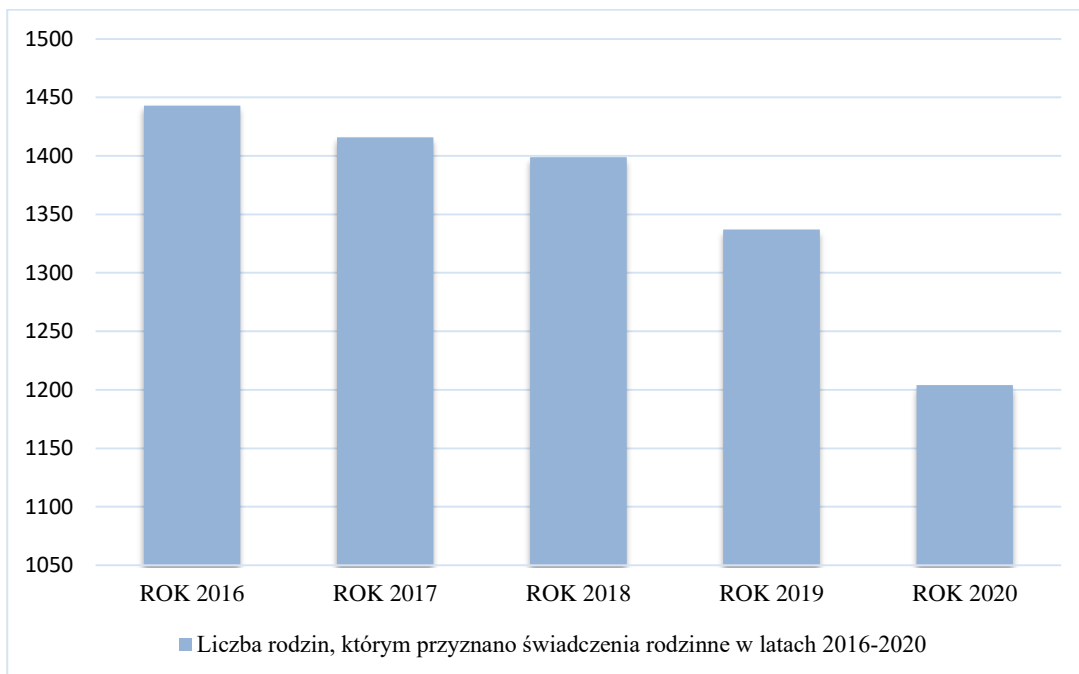
świadczenia rodzinne					
----------------------	--	--	--	--	--

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne w latach 2016-2020

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Dane szczegółowe obejmujące wartość, liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w latach 2016-2020 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 26. Wykaz liczby i rodzaju świadczeń rodzinnych przyznanych w latach 2016-2020

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń				
		Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Zasilek rodzinny	14067	13425	13149	12089	9787
2	Dodatki z zasiłków rodzinnych ogółem	6636	5985	5809	5260	4908
2.1	- z tytułu urodzenia dziecka	44	70	61	54	39
2.2	- z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	292	205	142	137	70
2.3	- z tytułu samotnego wychowywania dziecka	640	550	570	507	453
2.4	- z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1102	1057	953	768	753
2.5	- z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	914	801	757	666	595
2.6	- z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1279	1040	1060	1081	1131
2.7	- z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2365	2262	2266	2047	1867
3	Zasiłki pielęgnacyjne	8955	8761	8573	8477	7969
4	Świadczenia pielęgnacyjne	891	893	951	882	944
5	Specjalny zasiłek opiekuńczy	550	576	466	464	496
6	Zasiłek dla opiekuna	471	347	252	192	116
7	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	122	147	116	117	105
8	Świadczenie rodzicielskie	592	682	824	719	529
9	„Złotówka za złotówkę”	475	1274	1744	2015	9445

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Tabela 27. Wykaz kwot i rodzaju świadczeń rodzinnych przyznanych w latach 2016-2020

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota świadczeń				
		Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
1	Zasilek rodzinny	1 582 376,00	1 585 349,00	1 542 179,00	1 418 797,00	1 152 370,00
2	Dodatki z zasiłków rodzinnych ogółem	778 407,00	739 429,00	694 003,00	624 352,00	550 209,00
2.1	- z tytułu urodzenia dziecka	44 000,00	70 000,00	61 000,00	54 000,00	39 000,00
2.2	- z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	115 722,00	78 215,00	54 701,00	52 105,00	26 548,00
2.3	- z tytułu samotnego wychowywania dziecka	120 768,00	107 670,00	111 050,00	98 091,00	87 429,00
2.4	- z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	107 160,00	113 670,00	101 910,00	82 790,00	81 150,00
2.5	- z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	91 400,00	80 100,00	75 700,00	66 232,00	59 358,00
2.6	- z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	84 707,00	74 884,00	74 372,00	76 669,00	79 359,00
2.7	- z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	214 650,00	214 890,00	215 270,00	194 465,00	177 365,00
3	Zasiłki pielęgnacyjne	1 370 115,00	1 340 433,00	1 355 848,00	1 605 443,00	1 719 538,00
4	Świadczenia pielęgnacyjne	1 156 323,00	1 254 612,00	1 396 971,00	1 392 565,00	1 717 165,00
5	Specjalny zasiłek opiekuńczy	283 368,00	297 323,00	240 589,00	287 180,00	296 575,00
6	Zasilek dla opiekuna	244 192,00	179 909,00	134 840,00	118 503,00	71 321,00
7	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	122 000,00	147 000,00	116 000,00	117 000,00	105 000,00
8	Świadczenie rodzicielskie	550 618,00	603 221,00	715 627,00	626 730,00	459 374,00
9	„Złotówka za złotówkę”	22 761,66	64 659,36	66 147,00	94 496,20	74 488,34

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Systematyczny wzrost płacy minimalnej przy kryterium dochodowym na stałym poziomie jest główną przyczyną spadku ilości rodzin uprawnionych do korzystania ze świadczeń rodzinnych. Dzięki wprowadzonej od 1 stycznia 2016 r. zasadzie “złotówka za złotówkę” przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń nie oznaczało automatycznie jego utraty. Jednak wieloletnie zamrożenie kryterium dochodowego lub jego nieznaczny wzrost powoduje, iż obecnie świadczenia rodzinne trafiają głównie do rodzin, w których tylko jeden z rodziców pracuje lub do rodziców samotnie wychowujących dzieci. Największy spadek liczby osób uprawnionych nastąpił w latach 2019-2020. Główny wpływ na to miał znaczny wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, wykluczając tym samym znaczną część rodziców samotnie wychowujących dziecko oraz rodziny, w których oboje rodzice wykazywali dochody.

Kolejność najliczniej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2016-2020 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom Gminy Kozuchów dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz z tytułu samotnego wychowywania dziecka.

Na podstawie wypłaty dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka można stwierdzić, że liczba nowo narodzonych dzieci w latach 2016-2020 utrzymuje się na podobnym poziomie. Dostrzegalny jest natomiast spadek wypłaty dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, bo o ile w roku 2016 liczba świadczeń kształtowała się na poziomie 292 to w 2020 roku spadła do liczby 70.

Znaczącą część wydatków świadczeń rodzinnych pochłaniają świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny wypłacany w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji, zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz osobie, która ukończyła 75 lat. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia;

Kolejna z form pomocy są zasiłki dedykowane osobom, które nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Osoby te w formie rekompensaty pobierają: specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna, świadczenie pielęgnacyjne. Rodzaj świadczenia zależy od spełnienia ustawowych przesłanek, które są weryfikowane w procesie postępowania administracyjnego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osób spełniających kryteria ustawowe.

1. ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje na wniosek osoby uprawnionej;
2. świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez Sąd;
3. świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli egzekucja świadczeń alimentacyjnych w okresie ostatnich dwóch miesięcy okazała się bezskuteczna, czyli nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych
4. świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18. roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia 25. roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo;
5. świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł.

Tabela 28. Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 2016 r do 2020 r.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	2 754	2 447	2 073	1 952	2 680
Liczba rodzin w których jest pobierane świadczenie	136	115	98	101	95

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekroczy w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2020 r - 800,00 zł natomiast w okresie od 01.10.2020 r. - 900,00 zł¹²;

W latach 2016-2019 ogólna wartość wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego znacznie zmalała. Natomiast od roku 2020 można zaobserwować wzrost. Wzrost ten wynika ze znaczącej podwyżki kryterium dochodowego w nowym okresie świadczeniowym. Dodatkowo wprowadzona zasada „ złotówka za złotówkę „ stała się

¹² Kryterium uprawniające stan na 31.12.2020 r., podlega okresowej waloryzacji

wyjściem naprzeciw oczekiwaniom rodzin, które w skutek nawet nieznacznego przekroczenia kryterium dochodowego, traciły całkowicie możliwość pobierania świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Wprowadzony przez rząd mechanizm stałego wzrostu kryterium dochodowego, umożliwi tym rodzicom (samotny rodzic z jednym dzieckiem) możliwość pobierania świadczenia w postaci funduszu alimentacyjnego.

16. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

Na terenie Gminy Koźuchów działa wiele organizacji pozarządowych, większość z nich zajmuje się promocją kultury i sportu, ochroną dziedzictwa narodowego czy wspieraniem rozwoju gospodarczego gminy. Są też organizacje pozarządowe, których działalność statutowa związana jest z problemem integracji społecznej i ochrony zdrowia. Tworzenie się kolejnych podmiotów organizacji pozarządowych, stanowiących fundacje i stowarzyszenia, jest wyrazem tworzenia się dojrzałego społeczeństwa obywatelskiego, podejmującego różne inicjatywy lokalne na rzecz wspólnego dobra i zaspokajania potrzeb zbiorowych społeczności lokalnej. Na terenie gminy działają 22 organizacje pozarządowe, które zajmują się m.in. promowaniem tradycji regionu, krzewieniem kultury i sportu, integracją środowisk lokalnych.

W 2020 roku 21 organizacji pozarządowych podejmowało realizację zadań publicznych na rzecz lokalnej społeczności. Łącznie w realizację tych zadań zaangażowanych było około 2000 osób (wraz z wolontariuszami). Adresatami działań publicznych byli wszyscy mieszkańcy Gminy Koźuchów oraz uczestnicy imprez kulturalnych i sportowych realizowanych w 2020 roku. Środki finansowe przeznaczone w budżecie gminy na realizację zadań samorządu gminy w 2020 roku przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego wyniosły łącznie 393.613,00 zł. Podmioty realizujące te zadania wykorzystały przyznaną kwotę udzielonej dotacji w łącznej wysokości 367.401,34 zł. Żadna z organizacji pozarządowych współpracujących z Gminą Koźuchów w roku 2020 nie otrzymała dofinansowania ze środków Unii Europejskiej.

Zarejestrowanymi stowarzyszeniami są:

- 1) Nowosolski Klub Karate „KYOKUSHIN” Nowa Sól,
- 2) Uczniowski Klub Sportowy „IPPON” Koźuchów,
- 3) Klub Szachowy „ODRODZENIE” Koźuchów,
- 4) Uczniowski Klub Sportowy „MIROTKA” Miocin Dolny,
- 5) Miejski Klub Sportowy „KORONA” Koźuchów,
- 6) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koźuchów,
- 7) Uczniowski Klub Sportowy „SG Koźuchów” Koźuchów,
- 8) Ludowy Klub Piłkarski Stypułów,
- 9) Ludowy Zespół Sportowy „CUPRUM” Czciradz,
- 10) Klub Jeździecki „BEAUTY JUMPING TEAM” Radwanów,
- 11) Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „CYRUSIK” Czciradz,
- 12) Stowarzyszenie „AUTO-MOTO Koźuchów” Miocin Dolny,
- 13) Związek Żołnierzy Wojska Polskiego Koło Nr 10 im. 13 Pułku Zmechanizowanego

w Koźuchowie,

- 14) Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Koźuchowskiej Koźuchów,
- 15) Stowarzyszenie „Orkiestra Koźuchowska” Koźuchów,
- 16) Stowarzyszenie Artystów „Zdolni do Wszystkiego” Zielona Góra,
- 17) Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Stypułowa i Okolic Stypułów,
- 18) Koźuchowskie Stowarzyszenie Bluesowe Koźuchów,
- 19) Koźuchowskie Stowarzyszenie na Rzecz dzieci Niepełnosprawnych „AGOS” Koźuchów,
- 20) Koźuchowskie Stowarzyszenie „VITIUM” Koźuchów,
- 21) Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna „EDEN” Koźuchów,
- 22) Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Uzależnionych i Bezrobotnych „ENGEDI” Koźuchów.

Na zadania z zakresu wspierania rozwoju kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego stowarzyszenia mogą otrzymać dotacje. Pozwala im to krzewić kulturę, rozwijać pasję uczestników, promować zdrowy i aktywny styl życia, wspierać aktywność sportową oraz propagować aktywne formy spędzania wolnego czasu u wśród dzieci i młodzieży.

Tabela 29. Wykaz kwot dotacji wypłaconych w 2020 r.

L.p.	Stowarzyszenie	Nazwa zadania	Kwota dotacji wynikająca z umowy	Kwota dotacji przekazana
1.	Nowosolski Klub Karate „KYOKUSHIN” Nowa Sól	Udział w mistrzostwach karate kyokushin oraz szkoleniach	3.250,00	3.250,00
2.	Nowosolski Klub Karate „KYOKUSHIN” Nowa Sól	Organizacja XIII Otwartych Mistrzostwa Województwa Lubuskiego w Karate Kyokushin o Puchar Burmistrza Koźuchowa	0,00	0,00
3.	Uczniowski Klub Sportowy „IPPON” Koźuchów	Szkolenie dzieci i młodzieży w różnych dyscyplinach sportowych, w tym uzdolnionej sportowo oraz sportowców niepełnosprawnych	27.000,00	27.000,00
4.	Klub Szachowy „ODRODZENIE” Koźuchów	Udział w turniejach indywidualnych i drużynowych na poziomie ogólnokrajowym	5.000,00	5.000,00
5.	Klub Szachowy „ODRODZENIE” Koźuchów	V Turniej Szachowy im. Mirosława Borkowskiego	0,00	0,00
6.	Uczniowski Klub Sportowy „MIROTKA” Mirosin Dolny	Organizacja, uczestnictwo w imprezach i zawodach sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w różnych dyscyplinach sportowych	0,00	0,00
7.	Miejski Klub Sportowy „KORONA” Koźuchów	Szkolenie dzieci i młodzieży w rozgrywkach ligowych oraz turniejach piłkarskich	140.000,00	140.000,00
8.	Miejski Klub Sportowy „KORONA” Koźuchów	Obóz dochodzeniowy dla grup młodzieżowych trampkarz i junior starszy	7.500,00	7.500,00

9.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koźuchów	Dzień aktywności sportowej. Jednodniowy piknik emerytów i seniorów	5.000,00	5.000,00
10.	Uczniowski Klub Sportowy „SG Koźuchów” Koźuchów	Akademia Siatkówki – szkolenie dzieci i młodzieży	16.500,00	16.500,00
11.	Ludowy Klub Piłkarski Stypułów	Krzewienie kultury fizycznej w miejscowości Stypułów poprzez zajęcia sportowo - rekreacyjne	10.000,00	10.000,00
12.	Ludowy Zespół Piłkarski „CUPRUM” Czciradz	Upowszechnianie sportu poprzez propagowanie sportu jako zdrowego stylu życia, aktywnej formy spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży na terenie sołectwa Czciradz w dyscyplinie – piłka nożna	14.000,00	14.000,00
13.	Stowarzyszenie „BOKSER KOŻUCHÓW” Koźuchów	Szkolenie dzieci i młodzieży w dyscyplinie kick-boxing	5.000,00	5.000,00
14.	Stowarzyszenie „AUTO-MOTO Koźuchów” Mirocin Dolny	Organizacja, uczestnictwo w imprezach sportowych młodzieży i nie tylko w różnych dyscyplinach sportowych. Bieg Tropem Wilczym, Bieg Szlakiem Czterech Podków. Otwarte Mistrzostwa STEEL DARTA o Puchar Burmistrza Koźuchowa. Bieg Przelajowy MX.	11.000,00	9.288,34
RAZEM:			244.250,00	242.538,34

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

Tabela 30. Szczegółowe zestawienie dotacji – 2020 r. na zadania z zakresu wspierania rozwoju kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego

L.p.	Stowarzyszenie	Nazwa zadania	Kwota dotacji wynikająca z umowy	Kwota dotacji przekazana
1.	Związek Żołnierzy Wojska Polskiego Koło Nr 10 im. 13 Pułku Zmechanizowanego w Koźuchowie	Organizacja i przeprowadzenie uroczystości związanych ze Świętem Wojska Polskiego w 2020 roku w Koźuchowie	3.150,00	3.150,00
2.	Związek Żołnierzy Wojska Polskiego Koło Nr 10 im. 13 Pułku Zmechanizowanego w Koźuchowie	Promocja działalności związkowej i wydawniczej seniorów środowiska wojskowego w Koźuchowie	2.100,00	2.100,00
3.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Koźuchowskiej Koźuchów	Sesja naukowa: Dzieje miejscowości ziemi Koźuchowskiej – Stypułów	13.050,00	13.050,00
4.	Stowarzyszenie „Orkiestra Koźuchowska” Koźuchów	Wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego. Inicjatyw mających na celu wzbogacenie oferty z zakresu edukacji kulturalnej i artystycznej dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – mieszkańców Gminy Koźuchów	11.000,00	11.000,00
5.	Stowarzyszenie Artystów „Zdolni do Wszystkiego” Zielona Góra	Koncert organowy	3.000,00	3.000,00

6.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Stypułowa i Okolic Stypułów	Upowszechnianie kultury i folkloru w miejscowości Stypułów w Gminie Koźuchów. Organizacja XVI Przeglądu Zespołów Śpiewaczych – Stypułów 2021	6.000,00	3.500,00
7.	Koźuchowskie Stowarzyszenie Bluesowe Koźuchów	Organizacja imprez i przedsięwzięć filmowych, teatralnych, muzycznych, kabaretowych, literackich, plastycznych i tanecznych, przeglądów, konkursów oraz pojedynczych wydarzeń kulturalnych	0,00	0,00
RAZEM:			38.300,00	38.300,00

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

Tabela 31. Szczegółowe zestawienie dotacji – 2020r. na zadania z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych

L.p.	Stowarzyszenie	Nazwa zadania	Kwota dotacji wynikająca z umowy	Kwota dotacji przekazana
1.	Koźuchowskie Stowarzyszenie „VITIUM” Koźuchów	Usprawnienie, integracja, poznanie	15.200,00	15.200,00
2.	Koźuchowskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „AGOS” Koźuchów	Rehabilitacja dzieci z AGOS	7.350,00	7.350,00
RAZEM:			22.550,00	22.550,00

Źródła: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

Na terenie gminy jest 5 parafii, 10 kościołów i 3 kaplice. Poniższa tabela ukazuje szczegółowy wykaz parafii i podległych im kościołów i kaplic.

Tabela 32. Parafie na terenie Gminy Koźuchów oraz Kościoły i Kaplice im podlegające

Parafie na terenie Gminy Koźuchów	Kościół i kaplice podlegające parafiom
Parafia Koźuchów	Kościół Filialny pw. św. Anny w Solnikach
	Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Jadwigi Śląskiej w Stypułowie
	Kościół Rzymskokatolicki pw. Św. Ducha w Koźuchowie
	Kościół Rzymskokatolicki pw. MB Gromnicznej
	Kaplica pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Lasocinie
	Kaplica pw. św. Elżbiety ss. Elżbietanek, ul. M. Konopnickiej
	Kaplica pw. Miłosierdzia Bożego w DPS
Parafia Broniszów	Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Anny w Broniszowie
	Kościół Rzymskokatolicki pw. Matki Bożej Fatimskiej w Radwanowie
Parafia Mirocin Górny	Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Jerzego w Mirocinie Górnym
	Kościół Rzymskokatolicki pw. Wniebowzięcia NMP w Mirocinie Dolnym
Parafia pw. św.	Kościół Rzymskokatolicki pw. św. Wawrzyńca w Studzieńcu

Antoniego w Nowej Soli	
Parafia Ługi	Kościół Rzymskokatolicki w Książu Śląskim narodzenia św. Jana Chrzciciela

Źródła: Opracowanie własne

W Gminie Koźuchów poza Parafiami Rzymskokatolickimi znajdują się również Parafie: Prawosławna, Ewangelicko-Augsburska, Kościół Zielonoświątkowy oraz Sala Królestwa Jehowy.

Tabela 33. Pozostałe wyznania na terenie Gminy Koźuchów

Pozostałe wyznania na terenie Gminy Koźuchów	Adresy
Parafia Prawosławna pw. Wszystkich Świętych w Koźuchowie	ul. Szprotawska 23, 67-120 Koźuchów
Kościół Zielonoświątkowy w Koźuchowie	ul. Klasztorna 10, 67-120 Koźuchów
Parafia Ewangelicko - Augsburska	ul. Klasztorna 10, 67-120 Koźuchów
Sala Królestwa Świadców Jehowy	ul. Stefana Żeromskiego 13, 67-120 Koźuchów

Źródła: Opracowanie własne

17. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest metodą prezentacji i analizy problemu społecznego, a dokładnie kontekstów, w jakich ten problem występuje. Jest to rodzaj analizy strategicznej, która polega na zebraniu i uporządkowaniu zebranych podczas diagnozy informacji, które będą miały wpływ na ustanowienie działań mających na celu rozwiązanie zdiagnozowanych problemów. Wymienia się mocne i słabe strony zadania oraz szanse i zagrożenia dla jego rozwiązania. Mocne i słabe strony dotyczą sytuacji teraźniejszej i są to zjawiska mające podłoże w czynnikach wewnętrznych (np. instytucje, które odgrywają kluczową rolę w wypełnianiu zadań strategii). Mocne i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego. Szanse i zagrożenia to zjawiska występujące w otoczeniu (bliższym, dalszym) i dotyczą przyszłości. Szanse wynikają z mocnych stron, a zagrożenia ze słabych stron.

Na podstawie opisu sytuacji ekonomicznej i społecznej oraz zasobów Gminy Koźuchów można wskazać szanse i zagrożenia pojawiające się w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Analiza SWOT dla Gminy Koźuchów obejmuje 4 obszary problemowe. Obszary te dla przejrzystości prezentacji zostały przedstawione poniżej przy wykorzystaniu kolorystyki, która będzie przyporządkowana dla danego obszaru problemowego: (od ustalenia mocnych, słabych stron, szans i zagrożeń, poprzez wskazanie celów

strategicznych, operacyjnych po określenie wskaźników ich realizacji).

UBÓSTWO, BEZROBOCIE, ZAGROŻENIE WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM
RODZINA I JEJ DYSFUNKCJE
STAROŚĆ I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ
UZALEŻNIENIA I PRZEMOC

OBSZAR PROBLEMOWY UBÓSTWO, BEZROBOCIE, ZAGROŻENIE WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none">-Dobrze funkcjonujący Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie i wypracowane procedury, kompetentna i przygotowana kadra,- Posiadanie w zasobach ośrodka pomocy społecznej psychoterapeuta i terapeuta uzależnień,-Możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa prawnego,- Dobra współpraca i zaangażowanie	<ul style="list-style-type: none">-Brak komunikacji publicznej we wsiach odległych,- Niskie zaangażowanie społeczności lokalnej w działalność na rzecz wsi,Brak obwodnicy miasta (ruch tranzytowy przez centrum miasta i wsie); dalsza potrzeba modernizacji i przebudowy dróg,- Mała liczba dużych zakładów pracy na terenie gminy,-Pomimo utrzymującej się tendencji

<p>pracowników gminy, ośrodka pomocy społecznej, innych instytucji, organizacji społecznych w działalność na rzecz problematyki społecznej,</p> <ul style="list-style-type: none">- Atrakcyjność turystyczna (zabytki i środowisko naturalne),- Atrakcyjność rekreacyjna (ścieżka rowerowa, obiekty sportowe, boiska, orliki, kąpielisko, place zabaw w tym jeden przystosowany dla osób niepełnosprawnych, siłownia na świeżym powietrzu), pozwalająca na aktywne i zdrowe spędzanie czasu wolnego,- Bliska odległość od granicy- Bliska odległość od dużych miast <p>bliskie położenie trasy S3 (połączenie dróg wojewódzkich),</p> <ul style="list-style-type: none">-Rozwój mieszkalnictwa w sektorze prywatnym,- Duża liczba osób w wieku produkcyjnym, - podejmowane działania na rzecz przebudowy dróg,- Utrzymująca się tendencja spadkowa stopy bezrobocia,- Wzrost wynagrodzenia brutto,- Działalność Centrum Integracji Społecznej na terenie gminy,- Działalność Wielobranżowej Spółdzielni Socjalnej "EDEN" oraz Spółdzielni Socjalnej "Gorący Garnuszek",-Działalność Caritas,-Poprawa sytuacji finansowej rodzin w związku z wprowadzeniem świadczenia wychowawczego, tzw. 500 +,-Organizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i wykluczonych ubóstwem.	<p>spadkowej stopy bezrobocia-nadal wysoki jego poziom, w niektórych środowiskach - dziedziczenie ubóstwa, wyuczona bezradność,</p> <ul style="list-style-type: none">- Mała ilość wolnych mieszkań z zasobów Gminy Koźuchów (socjalnych, brak mieszkań chronionych i wspomaganych)- Brak ogrzewalni, noclegowni, schroniska na terenie gminy – konieczność kierowania osób bezdomnych poza teren gminy,- Stygmatyzowanie osób zagrożonych wykluczeniem przez lokalną społeczność (szczególnie zamieszkujących w budynkach socjalnych, uzależnionych i bezdomnych).
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">- Efektywna aktywizacja osób biernych zawodowo, zwłaszcza tych długotrwale bezrobotnych, wykluczonych z rynku	<ul style="list-style-type: none">- Brak chęci zmiany swojej sytuacji, rozleniwienie i dziedziczenie ubóstwa,- Pogłębiający się proces marginalizacji

<p>pracy,</p> <ul style="list-style-type: none">- Ograniczenie przeszkód zniechęcających lub uniemożliwiających zatrudnienie osób o niskiej możliwości podjęcia pracy (niepełnosprawni, osoby starsze, kobiety które nigdy nie podjęły zatrudnienia z powodu sprawowania opieki nad dziećmi i dziedzicznym przekonaniem, że miejsce kobiety jest w domu),- Wzmocnienie potencjału OPS poprzez podejmowanie wspólnych działań aktywizujących osoby bezrobotne z Centrum Integracji Społecznej, z PUP- Zwiększenie efektywności wsparcia finansowego dla rodzin, nauka wydatkowania środków, prowadzenia budżetu domowego,- Promowanie i zachęcanie do inwestowania podopiecznych w siebie - podnoszenie kwalifikacji zawodowych, ukończenie kursów,- Samozatrudnienie, założenie działalności gospodarczej,- Rozwój tras komunikacji miejskiej na miejscowości ościenne- Tendencja wzrostowa w kwestii liczby urodzeń,- Pozyskiwanie mieszkań socjalnych, wspomaganych, chronionych – udział w projektach, dofinansowaniach,- Rozwój miejsc rekreacji dla dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich.	<p>osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,</p> <ul style="list-style-type: none">- Wzrost niepełnosprawności,- Emigracja zarobkowa- w wyniku braku miejsc pracy-braku większych Zakładów,- Rozpad więzi rodzinnych spowodowany długookresową rozłąką, brakiem bezpośredniej opieki i wychowania jednego z rodziców,- Zanik więzi sąsiedzkich,- Przewaga zgonów nad liczbą urodzeń (społeczeństwo starzejące),- Wzrost problemów społecznych, odpływ osób w wieku produkcyjnych, przy jednoczesnym braku zastępowalności (coraz mniejsza liczba osób w wieku przedprodukcyjnym).
--	--

Analiza obszaru ubóstwo, bezrobocie, zagrożenie wykluczeniem społecznym wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie zasoby kadrowe, dobra współpraca z instytucjami, wypracowane procedury, wysoki poziom zaangażowania organizacji pomocowych i pozarządowych (Centrum Integracji Społecznej, Spółdzielnie Socjalne). Natomiast istotnym jest dalsze prowadzenie działań mających na celu niwelowanie słabych stron wyszczególnionych w powyższej tabeli.

OBSZAR PROBLEMOWY RODZINA I JEJ DYSFUNKCJE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- Dobre rozeznanie w środowisku lokalnym oraz znajomość problemów społecznych (wykonana w 2020 roku diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych),- Posiadanie w zasobach Ośrodka Pomocy Społecznej- psychoterapeuty i terapeuty uzależnień,- Dostateczna liczba pracowników socjalnych,- Zatrudnienie asystentów rodziny w zadaniowym systemie czasu pracy,- Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Koźuchowie, który udziela wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,- Utworzenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,- Dobra współpraca Zespołu Interdyscyplinarnego z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli w ramach kierowania osób do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy domowej,- Działanie Gminnej Komisji ds Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koźuchowie,- Funkcjonowanie grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu, działalność samopomocowej grupy AA „Ratunek” w Koźuchowie,- Funkcjonowanie stowarzyszenia	<ul style="list-style-type: none">- Postawa roszczeniowa części osób korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie,- Dziedziczenie ubóstwa, wyuczona bezradność,- Bezrobocie rodziców i pozostałych pełnoletnich członków rodziny (uzależnienie od pomocy instytucjonalnej głównie w kwestii finansowej),- Złożoność i wieloaspektowość dysfunkcji zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych,- Ograniczone środki finansowe Ośrodka Pomocy Społecznej,- Wzrost liczby rodziców z niskimi kompetencjami opiekuńczo – wychowawczymi, bezradnością wychowawczą- Niewystarczająca ilość mieszkań w zasobach gminy,- Zbyt mała oferta zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży odpowiadającym ich zainteresowaniom, brak ofert zorganizowanych dla dzieci i młodzieży na terenach wiejskich,- Zbyt mała ilość miejsc do rekreacji i zabawy dla dzieci na terenach wiejskich,- Mała liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, trudność w dostępie do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra),- Brak placówki dającej możliwość odseparowania ofiar przemocy od ich

<p>działającego na rzecz osób uzależnionych „En-Gedi”,</p> <ul style="list-style-type: none">- Prowadzenie w szkołach działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży, dotyczących profilaktyki uzależnień i zachowań przemocowych,- Prowadzenie świetlic opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych uzależnieniem,- Bezpłatna pomoc prawna,- Zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w żłobku i przedszkolach,- Dysponowanie kompetentną kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą dobry rozwój uczniów,- Finansowanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie dożywiania dzieci w szkołach oraz dorosłych mieszkańców w Wielobranżowej Spółdzielni Socjalnej „EDEN”,- Działalność „Caritas”,- Cykliczne organizowanie na terenie gminy „Szkoły dla Rodziców” podnoszącej kompetencje wychowawcze rodziców.	<p>sprawców.</p>
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">- Wzbogacenie oferty zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży,- Wzmoczone działania profilaktyczne, edukacyjne podejmujące temat uzależnienia i przeciwdziałania przemocy,- Uwrażliwienie społeczeństwa na temat problemów występujących w rodzinach dysfunkcyjnych,- Zmniejszanie się społecznego przyzwolenia na zjawisko przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none">- Kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym,- Rosnąca ilość zjawisk uzależnienia i przemocy w rodzinach,- Niechęć, brak współpracy rodzin dysfunkcyjnych ze służbami pomocowymi,- Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych (wstyd przed skorzystaniem z pomocy),- Niski poziom zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dzieci,- Występowanie zachowań dysfunkcyjnych u dzieci,- Emigracja zarobkowa poza granice kraju,

- Wzrastająca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia.

Analiza obszaru rodzina i jej dysfunkcje wskazuje na duży potencjał mocnych stron, jednak w obszarze tym występuje sporo zagrożeń. Rodzina jest najkorzystniejszym środowiskiem dla rozwoju i funkcjonowania dziecka. Dlatego ważne jest by nie miała ona znamion dysfunkcyjnej. Niestety mimo rozbudowanej sieci pomocy rodzinie liczba rodzin z problemami rośnie. Dysfunkcyjność może prowadzić do głębszego i groźniejszego stanu jakim jest patologia rodziny. Wskazane słabe strony i zagrożenia powinny być kontrolowane za wszelką cenę niwelowane, natomiast mocne strony i szanse jak najlepiej wykorzystane.

OBSZAR PROBLEMOWY STAROŚĆ I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- Dostęp mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej,- Umiejscowiona na terenie Koźuchowa - Podstacji Pogotowia Ratunkowego,- Działalność na terenie miasta prywatnych praktyk lekarskich,- Funkcjonowanie na terenie miasta Domu Pomocy Społecznej i Dziennego Domu Opieki Medycznej,- Działalność Stowarzyszeń "Agos" i "En- Gedi" udzielających wsparcia osobom niepełnosprawnym,- Zatrudnianie na umowę o pracę kadry z zakresu świadczenia usług opiekuńczych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Koźuchowie,- Posiadanie w zasobach gminy pojazdu dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych,- Funkcjonujący plac zabaw dostosowany dla osób niepełnosprawnych,- Organizowanie przez gminę dojazdów	<ul style="list-style-type: none">- Starzenie się społeczeństwa,- Częsty brak osób z rodziny- samotność,- Postawy roszczeniowe osób zobowiązanych do opieki, pogłębiający się kryzys rodziny, więzi rodzinnych, zrzucanie opieki na instytucje,- Brak na terenie Gminy Klubu Seniora,- Bariery społeczne, architektoniczne,- Trudność z dostępem do publicznych specjalistycznych usług zdrowotnych,- Brak bezpłatnego Dziennego Domu Opieki i warsztatów terapii zajęciowej.

<p>osób niepełnosprawnych do Specjalistycznego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowej Soli na warsztaty terapii zajęciowej,</p> <ul style="list-style-type: none">- Bezpłatne szczepienia dla seniorów,- Informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o możliwościach skorzystania z różnych form pomocy,- Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych (rehabilitacja ruchowa, rehabilitacja sensoryczna i zajęcia logopedyczne)- Uczestnictwo gminy, ośrodka pomocy społecznej w programach dedykowanych dla Seniorów.	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">- Wykorzystywanie zewnętrznych środków finansowych na realizację różnego rodzaju projektów dedykowanych tej grupie, np. tworzenie Klubu Seniora, mieszkań chronionych, wprowadzanie programów; Senior Plus, Asystent Osoby Niepełnosprawnej itp.,- Podnoszenie poziomu sprawności i mobilności osób niepełnosprawnych i starszych,- Kreowanie działań zmierzających do aktywnego spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne i seniorów z pozostałą częścią społeczeństwa,- Aktywizacja samopomocowych działań wśród społeczności lokalnej, pomoc sąsiedzka, konieczność wzrostu zatrudnienia kadry z zakresu świadczenia usług opiekuńczych, uwrażliwienie społeczeństwa na temat problemów osób niepełnosprawnych, niwelowanie barier architektonicznych, działania propagujące zdrowy styl życia, zwiększenia działań na rzecz aktywizacji zawodowej na rzecz osób niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none">- Ograniczony dostęp do pracy, brak ofert dla osób niepełnosprawnych, zwłaszcza kobiet,- Znikanie modelu rodziny wielopokoleniowej,- Przerzucanie obowiązku opieki nad swoim bliskim na instytucje,- Niskie emerytury, renty,- Brak ofert, miejsca spotkań dla seniorów,- Postępująca izolacja, zagrożenie wykluczeniem społecznym,- Opór seniorów i osób niepełnosprawnych przed zwróceniem się o pomoc oraz ich niechęć w integrowaniu się ze społecznością lokalną

Analiza obszaru starość i niepełnosprawność ukazuje duże zasoby Gminy Koźuchów skierowane do osób starszych i niepełnosprawnych. Jednakże należy zwrócić uwagę na to, że instytucjonalne formy pomocy nie są w stanie zastąpić wsparcia udzielonego ze strony bliskich, które nacechowane są uczuciami i więziami emocjonalnymi. Istotnym aspektem, na który należy zwrócić szczególną uwagę jest fakt, że w gminie oferowane są różnego rodzaju formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych. Jednak wiąże się to często z dodatkowymi opłatami, na które nie stać tej grupy społecznej. Wobec powyższego należy poszukiwać rozwiązań, projektów i programów, które dedykowane są dla grupy seniorów i osób bezrobotnych a ich realizacja będzie dotowana w całości bądź w części np. ze środków unijnych. W przypadku wymaganego wkładu własnego należy go zabezpieczyć w budżecie gminy, bądź partycypować w kosztach np. ze stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi.

OBSZAR PROBLEMOWY UZALEŻNIENIA I PRZEMOC

mocne strony

- Posiadanie w zasobach Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie - psychoterapeuty i terapeuty uzależnień,
- Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Koźuchowie, który udziela wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i sprawcom przemocy, działanie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- Kierowanie przez Zespół Interdyscyplinarny osób do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy domowej,
- Działanie Gminnej Komisji d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koźuchowie,
- Funkcjonowanie grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu, działalność samopomocowej grupy AA „Ratunek” w Koźuchowie,
- Funkcjonowanie Stowarzyszenia

słabe strony

- Brak na terenie gminy i w pobliżu stacjonarnego oddziału terapii uzależnień od alkoholu i stacjonarnego oddziału leczenia abstynencyjnych objawów odstawiennych,
- Brak całodobowego ośrodka dla ofiar przemocy domowej,
- Brak w zasobach gminy mieszkania chronionego.

<p>działającego na rzecz osób uzależnionych „En-Gedi”,</p> <ul style="list-style-type: none">- Prowadzenie w szkołach działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży, dotyczących profilaktyki uzależnień i zachowań przemocowych,- Prowadzenie świetlic opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych uzależnieniem,- Bezpłatna pomoc prawna, udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych promujących życie wolne od uzależnień i przemocy,- Wprowadzenie przez Radę Miasta zakazu sprzedaży na terenie gminy napojów alkoholowych po godzinie 22.00.	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">- Dalsze prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,- Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego w warunkach dobrowolności.	<ul style="list-style-type: none">- Coraz niższy wiek dzieci, mających pierwszą inicjację alkoholową,- Wzrastająca z roku na rok sprzedaż napojów alkoholowych,- Zauważalna tendencja - organy ścigania, tj. Policja, Prokuratura nie wykorzystują w pełni swoich narzędzi do izolowania sprawcy przemocy od osoby doznającej przemocy,- Społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu (również osób niepełnoletnich),- Niski poziom uwrażliwienia społeczeństwa na problem reagowania w sytuacjach przemocy, niepokojący fakt, że małoletnie dzieci mają wiedzę na temat miejsca i możliwości zakupu środków psychoaktywnych¹³.

Analiza obszaru uzależnienia i przemocy wskazuje na stale rozwijającą się ofertę skierowaną do osób uzależnionych i uwikłanych w zjawisko przemocy. Niezbędnym jest jednak uwrażliwianie społeczeństwa, podnoszenie ich świadomości o szkodliwości używek

¹³ Wyniki badań w: Diagnoza lokalnych zagrożeń Społecznych, Gmina Kozuchów, Nowe Horyzonty, Wrocław 2020.

zwłaszcza u młodych mieszkańców (dzieci i młodzież). Najtrudniejsze będzie do zrealizowania złamanie stereotypowego postrzegania problemu uzależnienia i przemocy oraz ich bagatelizowania. Choć świadomość o przemocy, jej symptomach jest coraz większa, to w dalszym ciągu bywa, że sąsiedzi nie reagują na płacz dziecka, nawet w sytuacji kiedy wysoko realne jest, że krzyk i płacz wynika ze stosowania przemocy. Nadal wysoko zakorzenione jest przekonanie, że nie należy się wtrącać. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie, kładą ogromny nacisk na uświadamianie społeczności o konieczności reagowania na choćby najmniejsze podejrzenie istnienia przemocy. Instruują jak i kogo powiadomić. Dzięki temu z roku na rok jest lepiej jednak nadal wiele jest w tej kwestii do zrobienia.

III. PROGRAMOWANIE

Wyniki diagnozy problemów społecznych w Gminie Koźuchów oparte zostały na analizie źródeł zastanych, analizie dokumentów statystycznych ewidencjonowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie, Urząd Miejski w Koźuchowie, danych statystycznych wygenerowanych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dla obszaru Gminy Koźuchów, wyników badań ankietowych dotyczących lokalnych zagrożeń społecznych dla Gminy Koźuchów, wyciągniętych wniosków z prowadzonych warsztatów diagnostycznych oraz dokonanej analizie SWOT. Ocena wdrożenia założeń poprzedniej strategii i wnioski płynące z tej oceny pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Koźuchów na lata 2021-2030, które przedstawione zostały w formie wizji i misji, celów i kierunków działań. Działania zostały wyznaczone w obrębie celów strategicznych i operacyjnych i uwzględniają następujące priorytety:

1. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i wykluczeniu społecznemu,
2. Wspieraniu osób bezdomnych, zapobieganie marginalizacji
3. Wspieraniu rodzin,
4. Wspomaganie wychowania oraz rozwoju dzieci i młodzieży,
5. Przeciwdziałanie uzależnieniom,
6. Promowanie i ochrona zdrowia mieszkańców,
7. Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych,
8. Podnoszenie poziomu i jakości życia mieszkańców,
9. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańców,
10. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

1. WIZJA, MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Na podstawie analizy sytuacji społecznej oraz identyfikacji obszarów strategicznych (problemowych) powstała wizja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kozuchów na lata 2021-2030, która brzmi:

Gmina Kozuchów – gminą, w której żyją ludzie ambitni, otwarci na działanie, zaangażowani, przedsiębiorczy, wolni od ubóstwa i wykluczenia społecznego, dbający o rozwój własny oraz całej społeczności lokalnej.

Misja natomiast precyzyjnie wyraża dalekosiężne zamierzenia i aspiracje Gminy Kozuchów. Wskazuje kierunki działań, wyznacza drogę do osiągnięcia wizji. Misja ściśle koresponduje z wizją. Z misji wynikają cele główne oraz szczegółowe, które ją konkretyzują. Misja to opis działań w przyszłości, Cele strategiczne są swego rodzaju „kamieniami milowymi” na drodze do realizacji strategii. Spełniają podwójną rolę – wyzwania oraz miernika realizacji misji. Są odpowiedzią na diagnozę strategiczną – wyznaczają kierunek, w którym należy podążać, aby rozwiązać zdiagnozowane problemy społeczne. Poziom realizacji celów strategicznych pozwala określić stopień zaawansowania realizacji strategii.

Cel strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców - przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i wykluczeniu społecznemu

Cel operacyjny	Kierunki działań	czas realizacji
1. Zapewnienie mieszkańcom odpowiednich warunków materialno – bytowych oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu	1. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem we współpracy z lokalnymi instytucjami. 2. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom i rodzinom w trudnej sytuacji materialnej. 3. Podejmowanie działań mających na celu naukę właściwego gospodarowania budżetem domowym. 4. Utrzymanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich (Caritas, WSS „Eden”, SS „Gorący Garnuszek”). 5. Udział w projektach i programach mających na celu dofinansowywanie działań na rzecz osób ubogich.	działania ciągłe lata 2021-2030

	<p>6. Podejmowanie czynności w celu ograniczenia dziedziczonego ubóstwa oraz wyuczonej bezradności.</p> <p>7. Zachęcanie środowiska lokalnego do aktywnego udziału w pomocy sąsiedzkiej osobom ubogim.</p> <p>8. Pozyskiwanie środków zewnętrznych w celu zwiększenia ilości lokali w zasobach gminy.</p> <p>Podjęcie działań w kierunku utworzenia mieszkań chronionych i wspomaganych.</p>	
2. Aktywizowanie osób bezrobotnych	<p>1. Rozpowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych.</p> <p>2. Motywowanie do zmiany kwalifikacji zawodowych, dostosowanych do aktualnych potrzeb rynku pracy.</p> <p>3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy.</p> <p>4. Umożliwienie osobom bezrobotnym i poszukującym pracy dostępu do skorzystania z doradztwa zawodowego na terenie gminy.</p> <p>5. Podejmowanie działań mających zachęcić mieszkańców do samozatrudnienia, zakładania własnych działalności gospodarczych.</p> <p>6. Aktywizacja osób biernych zawodowo, zwłaszcza tych długotrwale bezrobotnych, wykluczonych z rynku pracy.</p> <p>7. Udział w projektach zewnętrznych mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych.</p> <p>8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych (CIS).</p> <p>9. Podejmowanie działań zapobiegających odpływowi osób w wieku produkcyjnym poza teren gminy.</p>	działania ciągłe lata 2021-2030

Wskaźniki realizacji celu strategicznego 1

Treść celu szczegółowego	Wskaźniki w danym roku kalendarzowym
1. Zapewnienie mieszkańcom odpowiednich warunków materialno – bytowych oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu	<p>1. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej bez względu na liczbę i rodzaj świadczenia,</p> <p>2. Wartość przyznanych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w roku budżetowym,</p> <p>3. Wysokość środków przeznaczonych na realizację programów dofinansowujących dożywianie,</p> <p>4 Liczba osób korzystających z mieszkań socjalnych i komunalnych w gminie,</p> <p>5. Liczba wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego socjalnego złożonych w gminie,</p> <p>6. Liczba mieszkań chronionych , wspomaganych lub lokali socjalnych dla osób z problemami lokalowymi.</p>
2. Aktywizowanie osób bezrobotnych	<p>1. Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych,</p> <p>2. liczba osób skierowanych do Centrum Integracji Społecznej,</p> <p>3. Liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych, interwencyjnych lub innych form zatrudnienia wspieranego.</p>

Cel strategiczny 1 – podmioty odpowiedzialne, partnerzy, źródła finansowania

Podmioty odpowiedzialne	Partnerzy	Źródła finansowania
Urząd Miejski w Koźuchowie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie,	Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli, Centrum Integracji Społecznej w Koźuchowie, lokalni przedsiębiorcy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, sponsorzy indywidualni, fundusz pracy

Cel strategiczny 2: Praca na rzecz rodziny

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zapewnienie wsparcia rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.	1. Systematyczne diagnozowanie sytuacji rodzin w Gminie Koźuchów, 2. Prowadzenie poradnictwa i pracy socjalnej ze strony pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, 3. Udzielanie pomocy finansowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, 3. Współpraca z placówkami oświatowymi, 5. Wspieranie inicjatyw mających na celu tworzenie nowych form opieki nad dziećmi do lat 3, 4. Współpraca z instytucjami organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin i dzieci. 5. Propagowanie działań mających na celu zacieśnianie więzi rodzinnych.	działania ciągłe lata 2021-2030
2. Przeciwdziałanie marginalizacji rodzin z dysfunkcjami	1. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, 2. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz wdrożenie działań rodziny wspierającej. 3. Integracja rodzin zwłaszcza zagrożonych wykluczeniem społecznym ze środowiskiem lokalnym, 4. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, 5. Propagowanie świadomego rodzicielstwa i prawidłowego modelu rodziny, 6. Organizacja warsztatów podnoszących kompetencje rodzicielskie, wdrażanie kolejnych edycji Szkoły dla rodziców, 7. Informowanie o miejscach i formach możliwości	działania ciągłe lata 2021-2030

	uzyskania niezbędnej pomocy i wsparcia, 8. Funkcjonowanie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koźuchowie niosącej pomoc w rodzinach, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu, 9. Udzielanie wsparcia przez psychoterapeutę i terapeutę uzależnień zatrudnionego w Ośrodku Pomocy Społecznej w Koźuchowie, 10. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie udzielającego wsparcia w rodzinach, w których występuje problem przemocy.	
3. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży	1. Funkcjonowanie na terenie miasta i gminy świetlic opiekuńczo – wychowawczych zapewniających wsparcie dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i z rodzin zagrożonych uzależnieniem, 2. Prowadzenie w szkołach zajęć edukacyjnych i profilaktycznych podejmujących problem uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 3. Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez stowarzyszenie „En-Gedi” na rzecz dzieci i młodzieży, 4. Tworzenie nowych miejsc rekreacji dla dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich. 5. Kontynuacja dożywiania dzieci w szkołach w ramach dotowanych programów, 6. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy dostępu do specjalistów, 7. Rozszerzanie oferty bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	Działania ciągle lata 2021-2030

Wskaźniki realizacji celu strategicznego 2

Treść celu szczegółowego	Wskaźniki w danym roku kalendarzowym
1. Zapewnienie wsparcia rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.	1. Liczba rodzin i dzieci objętych programem 500+, 2. Liczba rodzin objętych gminnym programem wsparcia rodziny, 3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, 4. Liczba rodzin i osób objętych wsparciem psychoterapeuty, 5. Liczba dzieci skierowanych do pieczy zastępczej, 6. Liczba dzieci którym umożliwiono powrót z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych, 7. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dzieci w systemie pieczy zastępczej, 8. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny, 9. Liczba osób które ukończyły i zostały objęte edukacja w ramach „Szkoła Rodziców „
2. Przeciwdziałanie marginalizacji rodzin z dysfunkcjami	1. Liczba osób objętych działaniami GKRPA, 2. Liczba osób objętych wsparciem psychoterapeuty, 3. Liczba osób objętych programami i projektami na rzecz przeciwdziałania wykluczenia społecznego, 4. Liczba osób skierowanych do leczenia specjalistycznego.

3. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży	<ol style="list-style-type: none">1. Liczba dzieci uczęszczających do świetlic socjoterapeutycznych,2. Liczba dzieci objętych wsparciem w formie kolonii , półkolonii,3. Liczba dzieci objętych wsparciem psychoterapeuty,4. Liczba dzieci biorących udział w spotkaniach integracyjnych organizowanych przez asystentów rodziny.
--	--

Cel strategiczny 2 – podmioty odpowiedzialne, partnerzy, źródła finansowania

Podmioty odpowiedzialne	Partnerzy	Źródła finansowania
Urząd Miejski w Koźuchowie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koźuchowie,	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nowej Soli, Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Koźuchowie Centrum Integracji Społecznej w Koźuchowie, lokalni przedsiębiorcy, Policja, kuratorzy sądowi, Sąd Rejonowy w Nowej Soli, Prokuratura Rejonowa w Nowej Soli, Zespół Interdyscyplinarny w Nowej Soli, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, sponsorzy indywidualni

Cel strategiczny 3: Podniesienie jakości życia osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością

Cel operacyjny	Kierunki działań	Czas realizacji
1. Zapewnienie wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym.	<ol style="list-style-type: none">1. Działania mające na celu ułatwienie dostępu do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej,2. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych oraz reagowanie na ich potrzeby,3. Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych skierowanych do osób niepełnosprawnych,4. Zwiększanie kadry w zakresie usług opiekuńczych skierowanych do osób starszych,5. Podejmowanie działań w kierunku uwrażliwienia mieszkańców gminy na potrzebę udzielania pomocy sąsiedzkiej osobom starszym i niepełnosprawnym,6. Rozszerzenie oferty proponowanych form wsparcia i pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym,7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na udzielanie wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym.8. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym.	działania ciągłe lata 2021-2030
2. Zapobieganie marginalizacji osób starszych i niepełnosprawnych.	<ol style="list-style-type: none">1. Działania mające na celu niwelowanie barier architektonicznych,2. Podejmowanie działań ukierunkowanych na stworzenie Klubu Seniora,	działania ciągłe lata 2021-2030

	<ol style="list-style-type: none">3. Utworzenie warsztatów terapii zajęciowych na terenie gminy,4. Aktywizacja i integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społecznością lokalną.5. Organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.6. Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami w celu upowszechnienia wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,7. Aktywizacja zawodowa i podnoszenie kwalifikacji osób niepełnosprawnych.	
--	--	--

Wskaźniki realizacji celu strategicznego 3

Treść celu szczegółowego	Wskaźniki w danym roku kalendarzowym
1. Zapewnienie wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym.	<ol style="list-style-type: none">1. Liczba osób skierowanych do DPS,2. Liczba osób objętych wsparciem w formie usług opiekuńczych,3. Liczba godzin świadczonych usług opiekuńczych,4. Liczba zatrudnionych opiekunek środowiskowych,5. Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi,6. Liczba osób objętych wsparciem w ramach programów rządowych dedykowanych dla tej grupy,7. Liczba osób pobierających świadczenia z tytułu sprawowania opieki nad członkiem rodziny wymagającym wsparcia.
2. Zapobieganie marginalizacji osób starszych i niepełnosprawnych	<ol style="list-style-type: none">1. Liczba osób uczestniczących w zajęciach Klubu Seniora,2. Liczba aktywnie działających członków w organizacjach działającej na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych

Cel strategiczny 3: podmioty odpowiedzialne, partnerzy, źródła finansowania

Podmioty odpowiedzialne	Partnerzy	Źródła finansowania
Urząd Miejski w Koźuchowie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie,	Powiatowy Urząd Pracy w Nowej Soli, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli, placówki ochrony zdrowia, Centrum Integracji Społecznej w Koźuchowie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Polski Związek Emerytów i Rencistów – filia w Koźuchowie lokalni przedsiębiorcy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusz pracy, fundusze zewnętrzne, sponsorzy indywidualni

Cel strategiczny 4: zapobieganie uzależnieniom i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnień	<ol style="list-style-type: none">1. Monitorowanie sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnienia,2. Funkcjonowanie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koźuchowie,3. Dalsze działanie grupy wsparcia dla osób uzależnionych oraz samopomocowej grupy AA „Ratunek” w Koźuchowie,4. Utrzymanie w zasobach Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie etatu terapeuty uzależnień,5. Działalność świetlic opiekuńczo – wychowawczych na terenie Gminy Koźuchów, które udzielają wsparcia dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i zagrożonych uzależnieniem,6. Poszerzanie oferty zajęć edukacyjnych i profilaktycznych z zakresu zapobiegania uzależnieniom,7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu podniesienia skuteczności wsparcia adresowanego do osób i rodzin dotkniętych uzależnieniem,8. Udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych promujących zdrowy styl życia, wolny od uzależnień.	działania ciągłe lata 2021-2030
2. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy.	<ol style="list-style-type: none">1. Monitorowanie sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy,2. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,3. Reaktywacja działalności grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,4. Poszerzanie oferty zajęć edukacyjnych, profilaktycznych zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,5. Aktywizowanie i mobilizowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy,6. Udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych mających na celu uwrażliwienie społeczeństwa na problem przemocy w rodzinach oraz zwiększenie świadomości mieszkańców o konieczności reagowania na akty przemocy w rodzinach.	działania ciągłe lata 2021-2030

Wskaźniki realizacji celu strategicznego 4

Treść celu szczegółowego	Wskaźniki w danym roku kalendarzowym
1. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnień	1. Liczba osób objętych działaniami GKRPA, 2. Liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży przez GKRPA, 3. Liczba osób objętych programami i projektami na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, 4. Liczba osób skierowanych do zakładów leczenia uzależnień, 5. Liczba osób objętych wsparciem terapeuty uzależnień, 6. Liczba inicjatyw społecznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomani (kampanii informacyjnych, szkoleń kadry nauczycielskiej, sprzedawców punktów sprzedaży oraz członków gminnej komisji).
2. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy.	1. Liczba osób objętych wsparciem terapeutycznym, 2. Liczba założonych Niebieskich Kart w roku kalendarzowym, 3. Liczba osób skierowanych do ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy, 4. Liczba wniosków o ścigania sprawców przemocy, 5. Liczba interwencji w środowisku, 6. Liczba dzieci odbieranych z rodzin biologicznych na skutek przemocy.

Cel strategiczny 4: podmioty odpowiedzialne, partnerzy i źródła finansowania

Podmioty odpowiedzialne	Partnerzy	Źródła finansowania
Urząd Miejski w Koźuchowie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koźuchowie. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Koźuchowie.	Policja, Prokuratura Rejonowa w Nowej Soli, Sąd rejonowy w Nowej Soli, kuratorzy sądowi, lokalni przedsiębiorcy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna.	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, sponsorzy indywidualni.

2. RAMY FINANSOWE STRATEGII

Zgodnie z art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koźuchów na lata 2021-2030 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Ze względu na szeroki zakres merytoryczny, czas obowiązywania dokumentu i wielu realizatorów nie jest możliwe precyzyjne określenie ram finansowych dokumentu strategicznego. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji Strategii będą:

- 1) Budżet Gminy Koźuchów,
- 2) Budżet Wojewody,
- 3) Budżet Samorządu Województwa,

- 4) Fundusz Pracy,
- 5) Środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- 6) Środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- 7) Inne środki zewnętrzne.

Ramy finansowe strategii obejmują szacunkowe środki przeznaczone na jej realizację, a finansowane z budżetu gminy. Na etapie tworzenia strategii trudno jest oszacować środki, które mogą zostać pozyskane przez realizatorów strategii z innych źródeł, np. w drodze projektów konkursowych, sponsoringu. Wysokość środków finansowych wskazanych i wykorzystanych do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Koźuchów wskazano tożsamo jak w ocenie zasobów pomocy społecznej za rok 2020 i sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy za 2020 r.

Prognoza ram finansowych uwzględnia ryzyka finansowe takie jak: zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja. Prognoza została dokonana z uwzględnieniem tendencji demograficznej, ponoszonych wydatków w obszarach polityki społecznej, zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej oraz realizacji inwestycji w zakresie polityki społecznej w gminie.

Ramy finansowe zostały oszacowane poprzez analizę wydatków poniesionych w ostatnich kilku lat w działach powiązanych z pomocą społeczną:

- 1) Dział 852- Pomoc społeczna,
- 2) Dział 853- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej,
- 3) Dział 855- Rodzina,
- 4) Dział 851- Ochrona zdrowia

Lp	Rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki społecznej
1	2021	30.237.058,00
2	2022	30.517.520,00
3	2023	30.773.520,00
4	2024	31.023.580,00
5	2025	31.293.580,00
6	2026	31.593.580,00
7	2027	31.893.000,00
8	2028	32.193.493,00
9	2029	32.493.580,00
10	2030	32.793.590,00

Źródło: Opracowanie własne

Zakłada się, że wydatki na realizację celów strategicznych oscylować będą

corocznie w granicach zbliżonych do wydatków w roku 2021 z niewielkim wzrostem. Realizacja zadań wynikających ze strategii będzie finansowana z budżetu państwa i gminy do wysokości środków finansowych zaplanowanych na ten cel w danym roku budżetowym. Środki te ujmowane będą w uchwale budżetowej Rady Miejskiej w Koźuchowie.

3. PROGRAMY I PROJEKTY

1. Lokalny Program Rewitalizacji dla Koźuchowa na lata 2016 - 2022,
2. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
3. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023 w Gminie Koźuchów,
4. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
5. Gminny program przeciwdziałania narkomanii,
6. Program „Posiłek w domu i w szkole”,
7. „Program polityki zdrowotnej dla seniorów z terenu powiatu nowosolskiego na lata 2020-2021 „Koperta życia – twoje zdrowie, twoje życie”,
8. Program „Wspieraj seniora”,
9. Program Rodzina 500 plus,
10. Program „Dobry start”,
11. „Karta Dużej Rodziny”,
12. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 2020 Caritas,
13. „Projekt Decyzji Zielonogórsko – gorzowskiej Caritas. Posiłki dla seniorów. „ Z nami możesz więcej”,
14. Świąteczne Paczki żywnościowe dla seniorów z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze,
15. Kooperacja – efektywna i skuteczna” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

4. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Proces monitoringu pełni dwie zasadnicze funkcje: sprawdzającą oraz korygującą. Funkcja sprawdzająca to systematyczne gromadzenie danych dotyczących poziomu osiągnięcia założonych wskaźników. Funkcja korygująca to wprowadzanie do zapisów strategii aktualizacji wynikających z uwarunkowań, które nie zostały wcześniej uwzględnione bądź które uległy zmianie. Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych

polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych celów. Dla każdego celu strategicznego kreślono odpowiednie wskaźniki, które będą zastosowane w procesie monitorowania strategii. Dopuszcza się zastosowanie innych wskaźniki, które mogą zostać zidentyfikowane w czasie trwania strategii, a które będą obrazowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Monitoring strategii będzie stałym i ciągłym procesem obserwacji ilościowych i jakościowych zmian wybranych wskaźników, które najlepiej scharakteryzują na ile podjęte działania były słuszne i skuteczne.

Odpowiedzialnym za realizację monitoringu/ewaluacji będzie Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźuchowie, który raz w roku będzie dokonywał monitoringu, a w razie konieczności ewaluacji wniesie o powołanie zespołu do wdrożenia i ewaluacji strategii. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej raz w roku przedstawi Radzie Miejskiej raport monitoringowy, w którym poda poziom osiągnięcia założonych wskaźników.

Ewaluacja strategii będzie przeprowadzana corocznie. Ocena wykonania założeń w strategii będzie prowadzona na podstawie danych statystycznych, informacji własnych, materiałów sprawozdawczych i innych źródeł przekazanych do koordynatora strategii, którym jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie, od realizatorów merytorycznych poszczególnych celów.

5. ANALIZA RYZYKA

Opracowując SRPS należy przeprowadzić **analizę ryzyka**, identyfikując wystąpienie możliwych zagrożeń w realizacji celów SRPS, opracować plan zapobiegania lub minimalizowania wystąpienia ryzyka oraz określić sposoby reakcji na sytuacje kryzysowe. Należy w sposób szczegółowy opisać i zdefiniować ryzyka, np.:

- prawne - związane z niezgodnością z przepisami prawa, związane ze zmianami regulacji prawnych lub wprowadzeniem nowych przepisów wpływających na warunki działania,
- polityczne - ryzyko związane z działaniami władz wpływającymi na warunki działania,
- kulturowe – ryzyko wynikające z różnic kulturowych wpływających na warunki działania,
- organizacyjne – ryzyko związane z prawidłową i terminową realizacją poszczególnych działań,
- finansowania - ryzyka związane z zapewnieniem odpowiedniego poziomu i kosztów finansowania zadań,
- społeczne – ryzyko związane ze stanem niepewności wynikający z uczestnictwa w różnych grupach i strukturach społecznych.

Obszary ryzyka	Definicja ryzyka	Stopień ryzyka	Cel Strategiczny I	Cel Strategiczny II	Cel Strategiczny III	Cel Strategiczny IV
Spoleczny	<ul style="list-style-type: none">- Niechęć osób i rodzin do podjęcia współpracy z instytucjami wspierającymi, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań w kierunku realizacji założonych celów dążących do poprawy funkcjonowania w środowisku;- Niechęć społeczności lokalnej do udziału w działaniach ujętych w strategii mających na celu integrację społeczną i zacieśnianie więzi;- Dewastowanie przez mieszkańców nowo powstałych miejsc rekreacji oraz mienia lokalnego	wysoki	x	x	x	x
Operacyjny	<ul style="list-style-type: none">- Brak ogłoszeń o nowych projektach finansowanych ze środków zewnętrznych,- Brak bazy lokalowej z przeznaczeniem na utworzenie nowych placówek, np. Klub Seniora;- Niechęć potencjalnych inwestorów na lokalizowanie nowych inwestycji na tutejszej strefie przemysłowej;- Niechęć do współpracy partnerów i instytucji na rzecz realizacji zadań strategii.	średni	x		x	
Kulturowy	<ul style="list-style-type: none">- Mocno ugruntowane stereotypowe myślenie na temat modelu rodziny;- Poczucie wstydu i krępacji przed udziałem w warsztatach i grupach wsparcia;- Nasilanie się agresji i wrogich postaw społeczności lokalnej.	średni		x	x	x
Finansowy	<ul style="list-style-type: none">- Brak wystarczających środków finansowych na realizację wyznaczonych zadań zawartych w strategii.	średni	x	x	x	
Prawny	<ul style="list-style-type: none">- Zmiana regulacji prawnych lub wprowadzanie nowych przepisów prawa centralnego i lokalnego wpływających na warunki realizacji założeń strategii.	Wysoki	x	x	x	x

ZAKOŃCZENIE

Wdrożenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kozuchów na lata 2021-2030 pozwoli stawić czoła problemom społecznym gminy. Strategia nie wytycza szczegółowych działań (te winny być opracowane w poszczególnych programach), ale określa najistotniejsze problemy i główne drogi działania w obszarze tych problemów.

Do realizacji działań nakreślonych w strategii winny być wykorzystywane środki finansowe pochodzące z budżetu własnego gminy, budżetu państwa, powiatowego urzędu pracy oraz pochodzące ze środków pomocowych Unii Europejskiej.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców strategia rozwiązywania problemów społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych. Przygotowana strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Jest materiałem wyjściowym do opracowania i finansowania szczegółowych programów i projektów z zakresu polityki społecznej (w tym ochrony zdrowia) gminy w kolejnych latach. Strategia służy do rozwiązywania problemów społecznych. Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi natomiast jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej wszystkich szczebli. Działania w obszarze polityki społecznej powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu, w którym równorzędnym partnerem administracji samorządowej powinny być organizacje i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego (organizacje pozarządowe, kościoły, związki wyznaniowe, podmioty gospodarcze).

Diagnoza problemów społecznych w Gminie Kozuchów, zawierająca dane liczbowe, ilościowe oraz sygnały o negatywnych zjawiskach, na podstawie których określono podstawowy katalog problemów społecznych oraz środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zapisy dokumentu uwzględniają nowe wyzwania, które pojawiły się w związku z ogólnoswiatową epidemią koronawirusa SARS-CoV-2. Pandemia pociągnęła za sobą szereg zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej regionu i spowodowała konieczność uwzględnienia ich w strategii, jak również uwzględnienia przedsięwzięć podejmowanych w celu ograniczenia długoterminowych, negatywnych skutków pandemii i lepszego przygotowania do zwalczania ewentualnych przyszłych nowych zagrożeń.

Zgodnie z misją niniejszej strategii, jej realizacja powinna przyczynić się do skutecznego rozwiązania problemów osób i rodzin wykluczonych społecznie, bądź narażonych na wykluczenie społeczne, a także wspomagania pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym wszystkich mieszkańców Gminy Kozuchów.

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności miasta i gminy Koźuchów 2020 r.....	12
Tabela 2. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci.....	14
Tabela 3. Liczba ludności Gminy Koźuchów w latach 2011 – 2020	15
Tabela 4: Liczby urodzeń do liczby zgonów /wskaźnik przyrostu naturalnego w latach 2015-2020	15
Tabela 5: Drogi na terenie Gminy Koźuchów	16
Tabela 6. Świadczeniobiorcy korzystający z systemu wsparcia w ramach pomocy społecznej	21
Tabela 7. Infrastruktura społeczna Gminy Koźuchów na przestrzeni lat 2015-2020.....	24
Tabela 8. Normatywna powierzchnia.....	25
Tabela 9. Wykaz przychodni i poradni w Gminie Koźuchów.....	32
Tabela 10. Wykaz gabinetów stomatologicznych w Gminie Koźuchów	33
Tabela 11. Wykaz pozostałych punktów medycznych w Gminie Koźuchów.....	34
Tabela 12. Wykaz aptek w Gminie Koźuchów	34
Tabela 13 Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych.....	38
Tabela 14. Opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2017-2020	42
Tabela 15. Sprzedaż alkoholu w latach 2017-2020	42
Tabela 16. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	43
Tabela 17. Liczba środowisk objętych wsparciem w formie poradnictwa specjalistycznego.....	43
Tabela 18. Wsparcie świadczone przez psychoterapeutę w Ośrodku Pomocy Społecznej w Koźuchowie	43
Tabela 19. Procedury „Niebieskiej Karty”.....	46
Tabela 20. Przestępstwa stwierdzone na terenie działania Komisariatu Policji w Koźuchowie:	46
Tabela 21. Liczba jednostek Ochotniczej straży pożarnej w Gminie Koźuchów	47
Tabela nr 22. Struktura wydatków OPS w 2020 roku w podziale na zadania.....	49
Tabela 23. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2016-2020.....	53
Tabela 24. Powody ubiegania się o pomoc i wsparcie w pomocy społecznej w latach 2015-2020 .	54
Tabela 25. Wartość wypłaconych świadczeń rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych w latach 2016-2020	58
Tabela 26. Wykaz liczby i rodzaju świadczeń rodzinnych przyznanych w latach 2016-2020.....	60
Tabela 27. Wykaz kwot i rodzaju świadczeń rodzinnych przyznanych w latach 2016-2020	61
Tabela 28. Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 2016 r do 2020 r. przedstawiała się w następująco:	63
Tabela 29. Wykaz kwot dotacji wypłaconych w 2020 r.....	65
Tabela 30. Szczegółowe zestawienie dotacji – 2020 r. na zadania z zakresu wspierania rozwoju kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego	66
Tabela 31. Szczegółowe zestawienie dotacji – 2020r. na zadania z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych	67
Tabela 32. Parafie na terenie Gminy Koźuchów oraz Kościoły i Kaplice im podlegające	67
Tabela 33. Pozostałe wyznania na terenie Gminy Koźuchów.....	68

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura ludności według płci	14
Wykres 2. Drogi powiatowe według klas dróg	17
Wykres 3. Liczba pracujących według sektorów	20
Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych w powiecie nowosolskim na dzień 30.06.2020 r.	23
Wykres 5. Liczba gospodarstw domowych wspartych pomocą.....	26
Wykres 6 Liczba bezdomnych w Gminie Kozuchów na przestrzeni lat 2017-2020	27
Wykres 7. Liczba dzieci w publicznych placówkach oświatowych	29
Wykres 8. Liczba dzieci w niepublicznych placówkach oświatowych.....	31
Wykres 9: Kwoty zrealizowanych świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Kozuchów w latach 2016-2020	54
Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne w latach 2016-2020	59

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom gminy Koźuchów odpowiedniej jakości życia.